

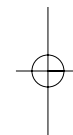
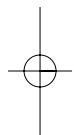
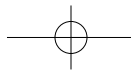
Broj 3/2008
Godina CXXII
Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

GODINA SVETOG PAVLA

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:
Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

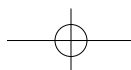
Nakladnik:
Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:
Vinko kardinal Puljić
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:
Marko Zubak, kancelar

Grafička obrada:
MCVN

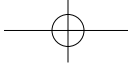
Tisak:
Graforad - Zenica

Sadržaj

- UREDNIKOVA RIJEČ	
Pismo svećenika jubilarca.....	123
- SVETA STOLICA	
Poruka kardinala Hummesa svećenicima.....	124
Poruka predsjednika papinskog vijeća za međureligijski dijalog prigodom Ramazanskog Bajrama 2008.....	125
Oprosti u Godini sv. Pavla.....	126
Peta obljetnica pohoda njegove svetosti Ivana Pavla II. Banja Luci.....	127
- BK BIH	
Priopćenje sa zasjedanja BK BiH.....	129
- IZ ORDINARIJATA	
U znaku Biblije.....	131
Odobrenje statuta Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije.....	132
Statut Medijskog Centra Vrhbosanske nadbiskupije.....	133
Odluka.....	138
Članovi pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije.....	139
Oprosti u Godini sv. Pavla.....	140
Susreti dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije.....	140
Odobrenje Liturgijskog direktorija za Vrhbosansku nadbiskupiju 2008./09.....	141
Molitva za domovinu.....	142
Poziv na obavljanje građanskog prava i dužnosti, izlazak na lokalne izbore, 5. listopada 2008.....	142
42. Dan sredstava društvenog priopćavanja.....	143
Hodočašće u hrvatsko nacionalno Marijansko Svetište Marija Bistrica.....	143
Misijska Nedjelja.....	144
Listopad - mjesec krunice.....	145
Uspjeh na seminaru za ovlast isповједanja 2008.....	145
Ovlast isповједanja.....	146
Potpuni oprost za Dušni dan.....	147
Članovi Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije.....	148
Predmet: Poziv na sjednicu Zbora konzultora Vrhbosanske nadbiskupije.....	149
Sjednica konzultora Vrhbosanske nadbiskupije.....	150
Povelja o posveti župne crkve - župa sv. Ivana Krstitelja - Bijelo Brdo.....	151
Povelja o posveti župne crkve - župa sv. Ilije Proroka - Kandija.....	152
Povelja u ime Presvetog Trojstva - župa sv. Petra i Pavla - Tuzla.....	153
Povelja posvete župne crkve - župa Glavosjeka sv. Ivana Krstitelja - Odžak.....	154
Dan Caritasa - Lista sudionika.....	155
Kućna skrb starih i bolesnih.....	156
Imenovanja i premještaji.....	157
- IZ KOREPODENCIJE	
Čestitka đakovačkom Biskupu na osnivanju Metropolije sa sjedištem u Đakovu.....	160
Čestitka srijemskom Biskupu na ponovnom uspostavljanju Biskupije Srijemske.....	160
Pozdrav našim hrvatskim misionarima i misionarkama koji se ove godine okupljaju na Deseti ljetni susret.....	161
Pokretanje inicijative za pridruživanje Vrhbosanske katoličke teologije Univerzitetu u Sarajevu.....	161
Zahtjev za dušobrižničko zbrinjavanje vjernika-katolika pritvorenika i zatvorenika ustanova koje su u nadležstvu entitetskih i državnih ministarstava pravde.....	163

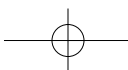
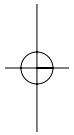
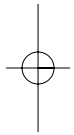
Zahtjev za dušobrižničko zbrinjavanje vjernika-katolika pritvorenika i zatvorenika ustanova koje su u nadležstvu entitetskih i državnih ministarstava pravde.....	164
Zahtjev za dušobrižničko zbrinjavanje vjernika-katolika pritvorenika i zatvorenika ustanova koje su u nadležstvu entitetskih i državnih ministarstava pravde.....	165
Zahvala iz Zambije.....	166
Dobrodošlica redovničkim danima u Sarajevo.....	166
Odobrenje za otvorenje kapelice.....	167
Čestitka muslimanima za Bajram.....	167
Kronika kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa.....	168

- PRILOZI

Podmilačje - misa za bolesnike (uoči sv. Ive).....	179
Komušina - misa uoči Velike Gospe.....	181
Teslić - posveta crkve.....	184
Direktorij za Pastoral sakramenata u Župnoj zajednici.....	186
Zapisnik sa susreta Dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije.....	192
Izvešće o primopredaji i evidenciji prikupljenih sredstava za izgradnju svećeničkog doma 2008.....	194
Izvešće o Fondu svećeničke solidarnosti Međupomoć za 2008. god.....	195
Novi đakon - vlč. Davor Topić.....	196
Popis sjemeništara na početku šk. god. 2008./09.....	196
Bogoslovi 2008./2009.....	198

- IN MEMORIAM

+ Vlč. Stjepan Džalto (1931. - 2008.).....	199
--	-----

Pismo svećenika jubilarca

Slaveći četrdesetogodišnji jubilej misništva jedan je svećenik napisao Pismo dragom Bogu: *Evo, Gospodine, Boze, četrdeset godina Ti služim i tek sada vidim sto znaci biti svećenik. Kada sam na dan redjenja u katedrali primao sveti jaram na se, nisam ni slutio sto me sve ceća! Malo sam dobra vidio, a more suza prolio. Poučavao sam na vjeronauku kako sam znao i umio, ako djeca nisu bila dobra, mene su krivili, ako su bila dobra, meni nitko nije rekao hvala. Vjencao sam na stotine parova. Ako su bili nesretni u braku mene su krivili, ako su bili sretni meni nisu rekli hvala. Umro mi je otac, nisam mu mogao biti na sprovodu da ne pokvarim slavlje nekim nepoznatim mladencima. Umrlo mi je i majku, ni njoj nisam mogao biti na sprovodu. Morao sam tješiti tuđu majku... Eto, Gospodine Boze, sto mi je donijelo to tvoje sveto ulje. Samo suze, samo boli... No, hvala ti, Gospodine Boze! Na tisuću puta ti hvala. Ja sam sretan i kada bih se tisuću puta rodio opet bih bio Tvoj svećenik.*

Na ovo Pismo me podsjetilo ovogodišnje jubilarno četrdesetogodišnje misničko slavlje naših jubilaraca: vlč. Jure Gavranića, vlč. Ivana Kuprešaka, vlč. mr. Bože Odošića, prof. i vlč. dr. Tomislava Jožića, prof., u porušenoj župi sv. Ante u Bukovici kod Dervente.

Vlč. Gavranić reče: "Kada sam trebao slaviti 25 godina misništva moradoh s vjernicima u prigonstvo. Ne znam hoću li doživjeti 50 godina misništva, pa da barem proslavimo ovih 40 godina." Nije li to slična spoznaja, identična svećeniku jubilarcu Iz pisma upućenog dragom Bogu?

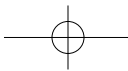
I završetak je sličan, Jubilarac reče: "Ako do sada nisam bio dobar, molim Gospodina da mi da snage da to popravim..." I krenuo je u izgradnju crkve!

*Ja nisam čuo glas koji me zvao.
Nikada Te nisam susreo, Gospodine,
Na jednom od mojih putova.
Nisi se meni pokazao,
Ništa nisam vidio od Tvoga lica.
Međutim, Ti si me susreo
I progovorio mi
U otajstvu moga života.
U dubini moje duše
Našao sam Te prisutnim
I tu si me tajanstveno doživao .*

*Dao si mi shvatiti da bih trebao ostaviti sve
Ako želim Tebe slijediti.
Neodoljivo si me privlačio
Da bih ti darovao ne nešto,
Nego sve.
Odgovorio sam Ti dubinom svoga bića,
Koje si želio uzeti.
Tu je naš susret, nevidljiv, duhovan,
Postao konačan.*

*Lice koje mi nisi otkrio
Unišlo je u moje srce,
Da bi posve obuzelo moj život.
Odgovorio sam.
**Kriste, pomози mi još više,
Iskrenije
Velikodušnije,
Odgovoriti Tebi.***

Urednik

Poruka kardinala Hummesa svećenicima

Kardinal Claudio Hummes, pročelnik Zbora za kler, u prigodi liturgijskoga spomena svetoga Ivana Vianneya, Arškog župnika, 4. kolovoza, zaštitnika svećenika, porukom se obratio svim svećenicima.

Dragi prijatelji svećenici, u prigodi blagdana svetoga Ivana Vianneya, Arškoga župnika, koji slavimo 4. kolovoza, srdačno vas pozdravljam i upućujem vam ovu poruku. Crkva je svjesna žurnosti naviještanja, ne samo "narodima" nego u krajevima i sredinama gdje je davno naviještana kršćanska vjera, zasađena je i ustanovljene su zajednice. Riječ je o naviještanju, o misionarskoj evangelizaciji, unutar samoga stada, namijenjenom onima koje smo mi krstili, a koje zbog raznih okolnosti nismo mogli dovoljno evangelizirati, ili su izgubili početnu gorljivost i udaljili su se. Post-moderna kultura suvremenoga društva - relativistička, sekularizirana, agnostička i laicistička - snažno potkopava vjeru brojnih osoba piše kardinal Hummes.

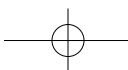
Crkva je po svojoj naravi misionarska - istaknuo je kardinal. Iziđe sijač sijati, govori Isus. Ne baca sjeme s kućnoga prozora, nego izlazi iz kuće. Crkva zna da ne može ostati nepokretna, prihvatiti i evangelizirati one koji ju traže u njezinim crkvama i zajednicama. Treba se dignuti i poći tamo gdje osobe i obitelji prebivaju, žive i rade. Ići svima: poduzećima, organizacijama, ustanovama i raznim sredinama ljudskoga društva. Svi su članovi crkvene zajednice pozvani na tu zadaću: pastiri, redovnici i laici. Uostalom, Crkva priznaje da su svećenici velika pokretačka snaga svakidašnjeg života lokalnih zajednica. Kad se pokreću svećenici, Crkva se pokreće. Kad ne bi tako bilo, dosta bi bilo teško ostvariti poslanje - piše kardinal Hummes.

Vi ste, draga braćo svećenici, veliko bogatst-

vo, dinamizam, pastoralno i misionarsko nadahnuće usred naroda, tamo gdje u zajednici žive naši kršćani. Bez vaše čvrste odluke da "izidete na pučinu" radi ribarenja, na koje nas sam Gospodin poziva, malo će se ili se ništa neće učiniti u okviru žurnoga naviještanja "narodima" kao i na prostorima pradavne evangelizacije. Ali Crkva je sigurna da može računati na vas, jer zna i izričito priznaje da su svećenici, ogromna većina - unatoč slabostima i ljudskim ograničenostima, koje svi imamo - dostojni svećenici koji Božjem kraljevstvu svaki dan daruju svoj život, da ljube Isusa Krista i njegov puk; da se vršeći svoju svakodnevnu službu posvećuju, ustraju do kraja u žetvi Gospodinovoj.

Ima jedan mali dio svećenika koji je teško zastranio. Crkva nastoji dati zadovoljštinu za zlo koje su oni počinili. Ali, s druge pak strane, veseli se i ponosna je ogromnom većinom svojih svećenika, koji su dobri i zaslužuju svaku pohvalu. U Pavlovoj godini i očekivanju Biskupske sinode o riječi Božjoj, koja će se u listopadu održavati u Rimu, svi se želimo pripremiti za žurno naviještanje. Neka nas prosvijetli Duh Sveti, šalje nas, potiče, kako bi smo još jednom mogli izići naviještati osobu Isusa Krista, umrlog i uskrslog, i njegovo kraljevstvo! Ponovno vas pozdravljam, draga braćo, uvijek sam vam na raspolaganju. Molim se za sve vas, naročito za one koji trpe, za bolesne i stare - stoji u zaključku poruke kardinala Hummesa, pročelnika Zbora za kler.

hta/rv

Poruka predsjednika papinskog vijeća za međureligijski dijalog prigodom Ramazanskog Bajrama 2008.

SVEITA STOLICA

Dragi muslimanski prijatelji,

1. Kako se približava svršetak mjeseca Ramazana, u skladu s već ustaljenom tradicijom, s radošću vam upućujem najbolje želje Papinskog vijeća za međureligijski dijalog. Kršćani koji s vama žive uzimali su tokom ovog mjeseca udjela u vašim razmišljanjima i obiteljskim slavljinama; učvršćeni su dijalog i prijateljstvo.

2. Kao i dosada, ovaj prijateljski susret nam je prigoda da zajedno razmišljamo o temi koja nam je svima važna, koja će obogatiti našu razmjenu iskustava i pomoći nam da jedni druge bolje upoznamo uvažavajući naše zajedničke vrijednosti i poštujući naše razlike. Ove godine predložimo temu o obitelji.

3. *Gaudium et spes*, jedan od dokumenata Drugog vatikanskog sabora koji govori o Crkvi u suvremenom svijetu, kaže: "Dobrobit osobe te ljudskog i kršćanskog društva usko je povezana s povoljnim stanjem bračne i obiteljske zajednice. Stoga se kršćani, zajedno sa svima koji visoko cijene tu istu zajednicu, iskreno raduju zbog raznovrsnih oblika pomoći po kojima ljudi danas napreduju u promicanju te zajednice ljubavi i u njegovanju života, te kojima se supruzi i roditelji koriste u svojoj uzvišenoj zadaći. Osim toga, oni odatle očekuju još veće blagodati i nastoje ih promicati" (br. 47).

4. Ove nas riječi prikladno podsjećaju da razvoj ljudske osobe i društva znatno ovisi o zdravlju obitelji! Koliki broj osoba nose ponekad cijelog života teret rana teške ili dramatične obiteljske pozadine? Koliko muškaraca i žena, koji su sada u ponoru droga ili nasilja, uzalud nastoje zaliječiti izranjeno djetinjstvo? Kršćani

i muslimani mogu i trebaju surađivati u čuvanju dostojanstva obitelji, danas i u budućnosti.

5. Budući da Muslimani i Kršćani visoko cijene obitelj, imali smo puno prilika raditi zajedno na ovom području od lokalne do međunarodne razine. Obitelj je zaista 'temeljna ćelija društva' jer je mjesto gdje se susreću i prenose ljubav i život, poštovanje prema drugima i gostoljubivost.

6. Muslimani i Kršćani ne trebaju nikada oklijevati ne samo u pomaganju obiteljima s teškoćama nego i suradnji sa svima koji podupiru stabilnost obitelji kao institucije i vršenju roditeljske odgovornosti, posebno na području obrazbe. Želim vas samo podsjetiti da je obitelj prva škola u kojoj učimo poštivati druge, imajući na umu identitet i različnost svakoga. Međureligijski dijalog i vršenje građanskih dužnosti mogu od toga dobivati veliku potporu.

7. Dragi prijatelji! Sada kada se završava vaš post, nadam se da su vas s vašim obiteljima očistili i obnovili postupci važni za vašu religiju. Želim vam vedrinu i blagostanje u životu! Neka vas Svemogući Bog ispuni svojim milosrđem i mirom.

Vatikan, prigodom 'Id al-Fitr 1429. h./2008. god.

Jean-Louis kardinal Tauran,
Predsjednik Papinskog vijeća za
međureligijski dijalog

Nadbiskup Pier Luigi Celata, tajnik

(S engleskog preveo dr. Mato Zovkić)

**APOSTOLSKA POKORNIČARNA
URBIS ET ORBIS - GRADU I SVIJETU
O D L U K A**

Oprosti u Godini sv. Pavla

Odluka Apostolske pokorničarne o oprostima u Godini sv. Pavla koja se obilježava od 28. lipnja 2008. do 29. lipnja 2009.

U prigodi dvijetisućite obljetnice rođenja svetog apostola Pavla, podjeljuju se posebni oprosti.

Približavanjem liturgijske proslave apostolskih prvaka, Vrhovnom je Svećeniku, u njegovoj pastoralnoj brižljivosti, na duši na vrijeme providjeti duhovna blaga kako bi ih podijelio vjernicima za njihovo posvećenje, na način da mogu obnoviti i osnažiti, još većim žarom u ovoj pobožnoj i radosnoj prigodi, nakane nadnaravnog spasenja počevši već s prvom Večernjom ove proslave, u prvom redu u čast Apostola naroda, kojemu se sada približava dvije tisuće godina od zemaljskog rođenja.

Dar oprosta što ga Rimski Prvosvećenik nudi sveopćoj Crkvi, doista otvara put za postizanje unutarnjeg čišćenja u najvišem stupnju, koji dok daje čast blaženom apostolu Pavlu, uzdiže nadnaravni život u srcima vjernika i nježno ih potiče na donošenje plodova dobrih djela. Stoga ova Apostolska pokorničarna, kojoj je Sveti Otac povjerio zadatak pripremiti i objaviti Odluku o davanju i postizanju oprosta za cijelo vrijeme trajanja Pavlove godine, ovom odlukom, izdanom u skladu sa željom Vrhovnog svećenika, dobrostivo podjeljuje milosti nabrojene u nastavku:

I.- Svim i pojedinim Kristovim vjernicima koji se iskreno kaju, koji su očišćeni u sakramentu Pokore i okrijepljeni Svetom Pričešću, pobožno posjete u obliku hodočašća Papinsku baziliku sv. Pavla na Via Ostiense i izmole molitve na nakanu Vrhovnog svećenika, dopušta se i podjeljuje potpuni oprost vremenitih kazni za njihove grijeha, nakon što su zadobili sakramentalno odrješanje i oprostjenje za vlastite nedostatke. Potpuni oprost mogu dobiti Kristovi vjernici kako za sebe same, tako i za pokojne, toliko puta koliko budu izvršena propisana djela; nepromijenjena ostaje odredba prema kojoj se potpuni oprost može zadobiti samo jednom na dan.

Kako bi zatim molitve, upućene tijekom ovih svetih posjeta, vodile i intenzivnije poticale duše vjernika na čašćenje uspomene na sv. Pavla, utvrđeno je i uređeno kako slijedi: vjernici, osim što će uzdizati svoje molbe pred oltarom Presvetog

Sakramenta, svatko u skladu sa svojom pobožnosti, neka se upute prema oltaru Konfesije i pobožno izmole "Oče naš" i "Vjerovanje", dodajući zatim pobožne zazive u časti Blažene Djevice Marije i sv. Pavla. Neka i takva pobožnost uvijek bude strogo povezana s uspomenom na Prvaka apostolskog sv. Petra.

II.- Kristovi vjernici u raznim mjesnim Crkvama, ispunivši uobičajene uvjere (sakramentalna ispovijed, euharistijska pričest i molitva na nakanu Vrhovnog svećenika), odbacujući svaku navezanost na grijeh, mogu zadobiti potpuni oprost ako pobožno sudjeluju na nekom svetom obredu ili na pobožnoj vježbi javno održanoj u čast Apostola naroda: u dane svečanog otvaranja i zatvaranja Pavlove godine, u svim posvećenim mjestima; u druge dane koje odredi mjesni ordinarij na svetim mjestima posvećenima sv. Pavlu i radi lakše pristupačnosti vjernicima u drugim mjestima određenima od istog ordinarija.

III.- Naposljetku, vjernici zapriječeni bolešću ili drugim opravdanim i razumljivim razlogom, i nadalje uz uvjet da nemaju na duši nikakva grijeha i s nakanom ispuniti propisane uvjete čim im to bude moguće, mogu zadobiti potpuni oprost ako se u duhu pridruže nekoj jubilejskoj proslavi u čast sv. Pavla, prikazujući Bogu svoje molitve i patnje za jedinstvo kršćana.

Osim toga, kako bi Kristovi vjernici lakše mogli postati dionicima ovih nebeskih milosti, neka se svećenici ovlaštene od strane nadležne crkvene vlasti za ispovijedanje, spremne i nesebične duše, stave na raspolaganje da ih prihvate. Ova odluka vrijedi samo za vrijeme trajanja Pavlove godine. Usprkos bilo kakvoj suprotnoj odluci.

Dano u Rimu, u sjedištu Apostolske pokorničarne, dana 10. svibnja, godine 2008. od utjelovljenja Gospodinovog, uoči svetkovine Duhova.

JAMES FRANCIS kard. STAFFORD
Veliki pokorničar

† Gianfranco Girotti, O.F.M. Conv.
Naslovni biskup Mete, ravnatelj

Peta obljetnica pohoda njegove svetosti Ivana Pavla II. Banja Luci

Homilija nuncija D'Errica u Banja Luci nedjelja, 22. lipnja 2008.

Kao što znadete, prije pet godina, u lipnju 2003. godine, bio sam apostolski nuncij u Pakistanu. Polovicom lipnja jedan prijatelj veleposlanik pozvao me je da dođem kod njega u nedjelju 22. lipnja radi sudjelovanja posredstvom TV-a na Papinoj Misi u Banja Luci. Nažalost, nisam mogao prihvatiti poziv zbog pastoralnih obveza koje sam bio unaprijed preuzeo. Istini za volju, osjećao sam se loše jer sam osobno znao za osobitu naklonost Ivana Pavla II. prema ovoj zemlji.

Te nedjelje 22. lipnja, za vrijeme svete Mise koju sam slavio u jednoj župi nedaleko Islamabada, molio sam za sretan ishod papinskoga pohoda, i pozvao sam onu zajednicu da učini jednako. Zatim, dok sam se vraćao kući, dogodilo mi se prosvjetljenje: "Ma - rekao sam sebi - postoje četiri sata razlike! Možda uspijem vidjeti barem završetak Mise." I tako je bilo. Uključio sam televizor kad se bilo kod dijeljenja svete Pričesti. Pobožno sam saslušao riječi Svetog Oca za Angelus. I ja sam napravio znak križa na njegov blagoslov. Osjetio sam duboku unutarnju radost vidjevši toliko sudjelovanje i toliku radost. Ni izdaleka nisam mogao ni zamisliti da će, dvije godine kasnije, sveti otac Benedikt XVI. od mene tražiti da budem njegov vlastiti predstavnik u Bosni i Hercegovini.

Danas - na odstojanju od 5 godina od onoga povijesnog dana - zahvaljujem Bogu koju mi daje da mogu predsjedati ovom Euharistijskom slavljem i zajedno s vama ponovno zaviriti u bogatu poruku koju je Ivan Pavao II. ostavio u Banja Luci i za Zemlju.

Moja draga braćo i sestre, proteklih dana sam dugo razmišljao o važnosti onoga papinskog pohoda. U ovoj svetoj Misi - iako u granicama kratkoće koje se nameću za propovjednički nastup - želio bih vam za razmišljanje naznačiti nekoliko točaka iz poruke Ivana Pavla II. u Banja Luci koje smatram posebno aktualnima za naše stanje i za dobro Zemlje.

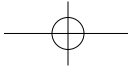
1. Prije svega, želio bih dodati svoje osobno osvjedočenje o onome što su mnogi od vas imali mogućnost osjetiti izravno prije pet godina.

To jest: Ivan Pavao II. bio je osoba koja je dobro poznavala probleme ovoga područja i duboko voljela ove narode. On je na primjeren način objedinjavao slavensku osjetljivost svoga poljskog podrijetla s odgovornošću Vrhovnoga pastira Katoličke crkve.

Kad sam bio na službi u Rimu (do 1992.) i kad sam bio u Poljskoj (do 1998.), čuo sam ga mnogo puta kako izriče svoju ogorčenost i svoju zabrinutost za ono što se događalo ovdje, u slavenskoj zemlji, na kraju dvadesetoga stoljeća, usred Europe. Stoga se nije ustručavao neprekidno podizati svoj glas, da bi privukao pozornost svijeta i odgovornih u Međunarodnoj zajednici. Zbog toga razloga smatrao je svojom obvezom aktivirati najbolja sredstva vatikanske diplomacije da bi Papin glas imao očekivani odjek. I kao što dobro znadete, trudio se osobno slijediti intervencije katoličkih karitativnih organizama kako bi se duhovna blizina pretvorila također u pothvate i konkretne čine solidarnosti. Tako se nisam začudio kad sam ga 22. lipnja 2003. čuo uzviknuti vama i cijelom svijetu: "Zemljo Bosno i Hercegovino, Papa te nosi u srcu, i želi ti dane napretka i mira."

Pamtite li što je dodao? "Poznajem dugo iskušenje koje ste živjeli, težinu patnje koja svakodnevno prati vaš život, napast obeshrabrenja i rezignacije koja vas vreba" (Zračna luka). "Vaša domovina i vaša Crkva su proživjele teške trenutke, i sada treba raditi da se opet pokrene život potpuno na svakoj razini"; treba "umnožiti inicijative da se Bosna i Hercegovina vrati biti zemlja pomirenja, susreta i mira" (Propovijed, 5).

2. Drugi element razmišljanja. Ova "napast obeshrabrenja i rezignacije" duboko je zabrinjavala Svetog oca: kao i još više od godina rata. Ali kao velik duhovni leader kakav je bio, u razmišljanju i molitvi u njemu su sazrela neka čvrsta uvjerenja koja je predstavio također ovdje u vidu toliko željene moralne i društvene obnove Bosne i Hercegovine. "Potrebno je - rekao je ovdje...a njegova riječ odzvanja kao vibrirajuća i suvremena i danas - ponovno izgra-

diti čovjeka iznutra... U dubini srca... treba se dogoditi promjena, zahvaljujući kojoj će biti moguće obnoviti društveno tkivo i uspostaviti ljudske odnose otvorene suradnji među živim snagama Zemlje (Zračna luka).

Što je želio reći Ivan Pavao II.? Što znači ovo "ponovno izgraditi čovjeka iznutra"? Hoće reći da neće biti prave i autentične obnove Zemlje ako se prepusti vodstvu ljudskih (svjetskih) kriterija, a ne kriterija Božjih. Čovjekove kriterije previše često vidimo oko sebe: to su kriteriji osvete i interesa. Ali to nisu putovi Boga, koji je Ljubav, i poziva nas da činimo kao On, u duhu ljubavi prema svima... usprkos svemu. Ovo "ponovno izgraditi čovjeka iznutra" prema Božjim kriterijima, zahtijeva da "se pročisti memorija" i da se ostave po strani sumnje i predrasude. Zahtijeva da se ponudi oprost i da se primi oprost. Traži da se više naglasi ono što je zajedničko negoli ono što razdvaja. I da se radi - s povjerenjem i obnovljenom nadom - za pozitivan i konstruktivan dijalog, sa svim osobama dobre volje.

Ukratko, kako reče Papa za vrijeme ceremonije oprostaja u Zračnoj luci, kao sintezu svoje poruke i kao oporuku za Zemlju, "oprost, pomirenje, bratstvo: to su solidni temelji društva dostojnoga čovjeka i ugodna Bogu".

Osobno sam, na odstojanju od pet godina, uvjeren da ova poruka ostaje živa i aktualna: posebice danas, kad se raspravlja o delikatnim pitanjima za budući ustroj Zemlje, u kontekstu toliko željene europske integracije. Težak posao za privesti dovršenju jest izgraditi pravedan mir: mir koji će odgovoriti očekivanjima i nadama pojedinaca i konstitutivnih naroda, i omogućiti da se konačno živi u punom društvenom skladu. Stoga, danas, kao i 2003. godine, Papin apel da se "ponovno izgradi čovjeka iznutra" još odzvanja za nas u svojoj hitnosti i svojoj aktualnosti.

3. Dopustite mi dodati završno razmišljanje. Ivan Pavao II. nije samo vidio u promjeni srca bitan uvjet za obnovu Zemlje. Kao logična posljedica toga, bio je uvjeren u jedan drugi element jednako važan, kojega je također naznačio ovdje u Banja Luci. To jest: ova promjena srca tiče se svih, bez razlike; i svi se trebaju os-

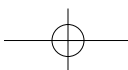
jećati pozvani izvršiti vlastiti dio, s odgovornošću i - ako je potrebno - uza žrtvu, iako u različitosti uloga i društvenih odgovornosti. Moguće je onda razumjeti zašto je već od svoga dolaska u zračnu luku, i potom ovdje za vrijeme svete Mise - kada je u blaženom Ivanu Merzu naznačio konkretan model života i djelovanja naročito za mlade, vama uputio energičan apel.

Što je rekao točno? "Budućnost ovih krajeva ovisi također o vama. Ne tražite drugdje lagodniji život, ne bježite od svojih odgovornosti očekujući da drugi riješe probleme" (Propovijed, 5). "Vi sami budite prvi graditelji svoje budućnosti... Sigurno je da oporavak nije lak. Zahtijeva žrtvu i upornost, zahtijeva umijeće sisanja i strpljivost čekanja" (Zračna luka). "Neka Evanđelje bude veliki kriterij koji vodi vaša usmjerenja i vaše izbore" (Propovijed, 5).

Jasno mi je da su Papine riječi mogle i da mogu pomalo zbuniti. Sigurno - kako se često kaže - treba imati u vidu delikatnu društvenu i političku situaciju, i na poseban način poteškoću da se nađe posao što tjera mnoge da na drugom mjestu traže bolju budućnost. No osobno nimalo ne sumnjam da su one riječi i onaj apel proizašli iz njegove velike ljubavi prema ovoj zemlji i ovim narodima i iz njegove brige za budućnost Zemlje. Kao Otac, on je htio prijazno pozvati na još veću zauzetost; a kao Pastir htio je naznačiti u Evanđelju i Božjim kriterijima uporište radi sučeljavanja s poteškoćama, posebice za one koji imaju ulogu vodstva za ove narode.

Moja draga braćo i sestre, moja je želja - koju pratim živom molitvom - da iz slavljâ, koja su tako svečano označila petu obljetnicu pohoda Ivana Pavla II. Banja Luci, proizađe još veće produbljenje poruke, koju je on ostavio ovdje, i još veća raspoloživost da se u dubinu čita znakove koje ruka Božja piše danas za Crkvu i za Zemlju.

Po zagovoru Marije Majke Crkve, svetoga Bonaventure nebeskoga zaštitnika Banja Luke, i blaženog Ivana Merza, izabranoga najmilijega sina ove zemlje, molim puninu blagoslova i milosti za ovu biskupiju, za Zemlju i za Crkvu Božju koja je u Bosni i Hercegovini. Amen.

Priopćenje sa zasjedanja BK BiH

BK BiH

U Banjoj Luci je od 11. do 14. srpnja 2008. održano 43. redovno zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića. Članovima BK BiH su prenijeli izraze blizine i zajedništva biskupa susjednih Biskupskih konferencija delegati: Hrvatske biskupske konferencije mons. Slobodan Štambuk, biskup hvarsko-bračko-viški, Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Beogradu mons. Ilija Janjić, biskup kotorski, i Slovenske BK mons. Anton Rojc, kanonik iz Ljubljane. Ujedno su informirali o stanju i djelatnosti Crkve na području svojih konferencija.

U uvodnoj riječi kardinal Puljić je istaknuo kako se biskupi, kao pastiri povjernih im biskupijskih zajednica u BiH, suočavaju sa stalnim izazovima u Crkvi i u društvu na koje sve više utječe sekularni mentalitet lišen svake dubinske dimenzije. Ukazao je na potrebu budnosti i ujedinjavanja snaga s ciljem obrane slobode savjesti, čovjekovih prava, dostojanstva i jednakosti svih pred zakonom kako bi se omogućila vladavina prava, a ne "prava" jačeg. Naglasio je potrebu traženja najboljih načina svjedočenja evanđeoskih načela i raskrinkavanja dvostrukih mjerila koja se primjenjuju u rješavanju budućnosti svakog naroda i svih ljudi u BiH.

Biskup Komarica je upoznao biskupe sa stanjem u svojoj biskupiji, u kojoj se od prošlogodišnjeg zasjedanja BK smanjio broj vjernika za oko 500. Ponovio je da ima više desetaka obitelji koje se, i nakon 15 i više godina prisilnog izгона iz svog rodnog kraja, žele vratiti i uporno mole i traže od političara da im se to omogućí stvaranjem nužnih preduvjeta za življenje u rodnom kraju. Nadodao je da u zadnje vrijeme domaći političari konačno pokazuju volju da te molbe i uvažé. Naglasio je da su kao biskupija obnovili, uz pomoć prijatelja iz inozemstva, nekoliko desetina kuća povratnicima i siromašnima, otvorili nekoliko desetina radnih mjesta i Caritasov dom za šezdesetak starijih osoba u Banjoj Luci, obnovili dvije filijalne crkve dok je u tijeku izgradnja sedam župnih i jedna filijalna crkva. Kazao je kako se trude

oko izgradnje žive Crkve, širenja ozračja pomirenja, suživota, međusobnog poštovanja, pravednosti i ljubavi.

Apostolski nuncij u BiH nadbiskup Alessandro D'Errico, prenoseći izraze duhovne blizine i potpore Svetog Oca Benedikta XVI., zahvalio je za obilježavanje pete obljetnice pastirskog pohoda pape Ivana Pavla II. u Banjoj Luci koje je bilo znak životnosti ove Crkve unatoč svim poteškoćama. Biskupi su zahvalili nunciju D'Erricu za njegovo nastojanje i zauzimanje za Crkvu u BiH te na osobit način Svetoj Stolici za pohod tajnika Državnog tajništva za odnose s državama nadbiskupa Dominiquea Mambertija, u travnju ove godine.

Biskupi su pažljivo saslušali i zahvalili za vrlo jezgrovita izvješća svojim delegatima: s proljetnog zasjedanja Hrvatske biskupke konferencije u Lužnici kod Zagreba i Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda u Beogradu te Talijanske biskupske konferencije u Vatikanu; s 97. njemačkog Katoličkog zborovanja u Osnabrücku i Međunarodnog kongresa Europske službe za zvanja u Portu u Portugalu, s 49. međunarodnog euharistijskog kongresa u Quebecu u Kanadi; sa Susreta glasnogovornika i osoba zaduženih za medije europskih biskupskih konferencija u Rimu i generalnih tajnika europskih biskupskih konferencija u Covadongi u Španjolskoj te sa VI. europskog simpozija sveučilišnih profesora u Rimu.

Biskupi su izabrali i odobrili logo Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

Budući da je na svetkovinu sv. Petra i Pavla otvorena Godina sv. Pavla, biskupi pozivaju svećenike i katehete da, tijekom ove jubilarne Godine, u svojim homilijama i katehezama poseban naglasak stavljaju na poruke iz poslanica sv. Pavla i Djela apostolskih kako bi vjernicima približili objaviteljsku misao i evangelizatorski duh apostola naroda. Biskupi će također poraditi na obilježavanju ove Godine i na ekumenskom planu.

Biskupi će, uz potrebnu suglasnost i izvršene nužne preinake, prilagođene specifičnosti

BK BiH

ma partikularne Crkve u BiH, objaviti dokument Hrvatske biskupske konferencije "Pastoral sakramenata u župnoj zajednici" i za područje svoje Biskupske konferencije. Želja im je da proučavanje tog dokumenta pomogne svjesnijem i plodnijem slavljenju sakramenata Crkve.

Biskupi se raduju upravo održanom trećem Studijskom danu na temu obitelji i zahvaljuju svima koji su u tome dali svoj udio. Svjesni da je katolička i hrvatska obitelj u BiH ugrožena svjetovnim duhom i odlaskom velikog broja mladih, živo preporučuju zaručnicima i mladim bračnim parovima upravo tiskanu knjigu u izdanju BK BiH s predavanjima na temu obitelji sa spomenutih studijskih dana pod motom trogodišnje duhovne obnove obitelji: "Obitelj - zajednica života i ljubavi". Ponovno potiču katoličke obitelji da posebno tijekom ove posljednje godine duhovne obnove obitelji (2008.-2009.) "zajednički dnevno mole i nedjeljom slave svetu Misu".

Preporučuju da se osobit naglasak u svim župama tijekom liturgijskih slavlja i pobožnosti kao i u obiteljima stavi na trajnu molitvu za otvorenost daru života i daru duhovnih zvanja. Vijeće za obitelj će prirediti izdanje obiteljskog molitvenika.

Biskupi su usvojili Poslovnik Pedagoškog vijeća katoličkih škola "za Europu" Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

U vezi s predstojećim izborima u listopadu 2008. godine biskupi podsjećaju na nedavnu izjavu Komisije "Justitia et Pax" BK BiH, kojom se pozvalo na pripremu za izbore. Neposredno pred izbore u svojim će biskupijama pozvati vjernike da ostvare svoje građansko pravo i dužnost izlazeći na birališta i dajući glas onima za koje, u skladu sa svojim kršćanskim načelima, utemeljeno smatraju da će u najvećoj mjeri ispuniti njihova očekivanja za dobro svih.

Biskupi su odlučili da domaćin Drugog susreta hrvatske katoličke mladeži u BiH u proljeće 2009. godine bude Banjalučka biskupija koja će odrediti mjesto i termin susreta. Vijeće za laike zajedno s Uredom za mlade BK BiH će uskoro dati konkretne smjernice za pripremu i ostvarenje tog programa.

Biskupi će na svetkovinu sv. Bonaventure, zaštitnika Banjalučke biskupije i katedrale, 15. srpnja sudjelovati na svečanom Misnom slavlju u banjalučkoj katedrali.

*Banja Luka, 14. srpnja 2008.
Tajništvo BK BiH*

U znaku Biblije

Poruka obiteljima, župnoj zajednici, školi i svima zauzetima u katehetskom navještanju Božje Riječi na početku pastoralne i školske 2008./2009. godine

Početak rujna ponovno su na okupu naše obitelji u svojim obiteljskim domovima, ponovno se otvaraju vrata župnih dvorana i prostorija za okupljanje i rad u župnoj katehezi, ponovno se otvaraju vrata naših škola i školskih učionica, predavaonica, nastavnih kabineta i radionica. Pred nama je nova pastoralna i školska 2008/2009. godina.

Dragi naši đaci, naša djeca i mladi, vi znate kako se od vas očekuje, da u ovoj godini učinite jedan novi, značajan korak naprijed u svojoj tjelesnoj, obrazovnoj i kulturnoj izgradnji, ali i porastu u kršćanskoj vjeri i svome osobnom duhovnom životu.

Odgojno-obrazovna uloga triju zajednica

Ovdje postavljam pitanje: Koja je u svemu tome uloga roditelja i odraslih - naših obitelji; kakva je uloga svećenika, kateheta, katehista i svih zauzetih u župnoj katehezi - župne zajednice; i svakako vjeroučitelja, vjeroučiteljica i svih prosvjetnih djelatnika - dakle škole, koja danas uz obrazovnu ima i sve veću odgojnu ulogu?

Još lani sam godinu 2008. proglasio Godinom Biblije u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, a papa Benedikt XVI. je 28. lipnja 2008. u "Bazilici sv. Pavla izvan zidina", povodom 2000 godina od rođenja sv. Pavla, svečano otvorio Godinu sv. Pavla za svu Crkvu, koja traje do svetkovine sv. Apostola Petra i Pavla godine 2009.

Pozivam i potičem tri glavna nositelja odgoja i obrazovanja: obitelj, župnu zajednicu i školu, uznastojte tijekom pastoralne i školske 2008/2009. godine, da na postavljeno pitanje: *Koja je i kakva vaša odgojno-obrazovna uloga?*, prave odgovore potražite, pronađete, spoznate i usvojite čitajući i promišljajući *Božju Riječ - Bibliju*. Istovremeno stalno uzdižite i upirite svoj pogled u *orijaški lik i primjer sv. Pavla*, dosljednog vršitelja i najodanijeg navjestitelja Božje Riječi. U ovakvoj ga njegovoj ulozi nije moglo ništa spriječiti ni zaustaviti. Sâm piše: "Uvjeren sam doista: ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ni dubina ni visina, ni ikoji drugi stvor neće nas

moći rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem" (Rim 8, 38-39), a to se i ostvarilo. Ni smrt ga nije mogla rastaviti od ljubavi Kristove pa je na koncu *svoju ulogu* javno zapečatio svojom krvlju i vlastitim životom u Rimu godine 67. kada mu je glava mačem odsječena po naredbi cara Nerona, koji je u svojoj pomahnitalosti i bahatosti odlučio posve uništiti kršćansko ime.

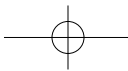
Preko ljudskih djela i riječi

"Riječ je Božja čudesnom božanskom 'susretljivošću' usmjerena i dolazi do nas preko ljudskih 'djela i riječi', kao što 'jednoč Riječ vječnog Oca, uzevši slabo ljudsko tijelo, postade slična ljudimaž. Ne prestajući biti Riječ, ona se izražava u ljudskoj riječi. (...) Stoga je Crkva vođena Duhom treba neprestano tumačiti, dok je razmatra dubokim duhom vjere, 'odano je sluša, kao svetinju čuva i vjerno izlaze ž'". (ODK 94).

Božju Riječ treba *živjeti (djela!) i drugima vjerno izlagati i tumačiti (riječi!)*. Uloga je to svakog pojedinog kršćanina u svijetu. Ali prvenstveno je uloga Katoličke Crkve - *Zajednice zajednicâ* među kojima ključno mjesto imaju tri: *obitelj, župa i škola* jer se u njima ljudsko biće rađa i živi, razvija i raste, izgrađuje i dozrijeva, usavršava i uzdiže, posvećuje i spašava.

U *Godini Biblije i Pavlovoj godini*, neka nova pastoralna i školska 2008/2009. godina, na **Katehetsku nedjelju 14. rujna 2008.**, s našom djecom i mladima, u našim obiteljima i župama - prema mogućnosti - i u školama, započmu i traju U ZNAKU BIBLIJE sve **do (29. lipnja 2009.) Svetkovine Sv. Apostola Petra i Pavla** na čijem bismo primjeru mi vjernici bolje *naučili vjeru, naučili Krista, konačno naučili put ispravnoga života.*" (Benedikt XVI.).

Vječna Riječi Očeva, Sine Božji, koji si postao čovjekom i naučio Mariju svoju Majku i Majku Crkve, da o Tvojim riječima razmišlja u dubini svoga srca, daj da je i mi u našim obiteljima, župnim zajednicama i školi nasljedujemo uzornim kršćanskim životom i tako uzmogne-

IZ ORDINARIJATA

mo vjerodostojno odgajati, poučavati i voditi našu djecu i mlade k Ocu po Tebi jer samo si Ti "Put i Istina i Život" (Iv 14, 6).

blagoslov Boga svemogućega: Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

U Vašem životu i zajedničkom plemenitom radu i zalaganju na odgoju i poučavanju djece i mladih tijekom pastoralne i školske 2008/2009. godine neka vas prati zagovor Marije Majke Crkve i prvaka vjere svetih Apostola Petra i Pavla. U to ime, na sve vas, zazivam

Sarajevo, 12. kolovoza 2008.

Napomena: ovu Poruku pročitati na svim Misama na Katehetsku nedjelju, 14. rujna 2008.

Odobrenje statuta Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 4. srpnja 2008.
Broj: 796/2008

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije je osnovan odlukom broj 1216/2006 od 12. listopada 2006. godine radi obavljanja pastoralno-izdavačke djelatnosti, posebno radi izdavanja Katoličkog tjednika. Nakon razdoblja zaživljavanja i stvaranja bitnih uvjeta za rad ove ustanove, stekli su se uvjeti da njezino djelovanje bude definirano i statutom.

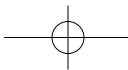
Na prijedlog direktora Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije, ovim odobravam i potvrđujem Statut Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije. Statut stupa na snagu na blagdan slavenskih apostola sv. Ćirila i Metoda, 5. srpnja 2008. godine. Ujedno neka se objavi u službenom glasilu Vrhbosanske nadbiskupije *Vrhbosna*.

Upravi i svim djelatnicima Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije želim uspješno djelovanje i ravnaje prema ovom Statutu.

Želeći svima obilje Božjeg blagoslova, iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

STATUT

Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije

I. Temeljne odredbe

Članak 1.

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije (u daljnjem tekstu: MCVN) je pastoralna neprofitabilna ustanova, utemeljena od Vrhbosanske nadbiskupije (u daljnjem tekstu: Osnivač), radi vršenja dužnosti Crkve "da i pomoću sredstava društvenog priopćavanja propovijeda i ljude uči njihovoj ispravnoj upotrebi"¹.

Članak 2.

Ovim Statutom kao temeljnim općim aktom Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije, uređuje se njegov naziv, sjedište i pečat, djelatnost, upravljanje, rukovođenje i kontrola poslovanja te druga pitanja od značaja za rad i poslovanje MCVN.

Članak 3.

Centar ima status pravne osobe na crkvenom i državnom pravnom području, te samostalno istupa u pravnom prometu u svoje ime i za svoj račun.
Centar za svoj rad odgovara Osnivaču.

Članak 4.

Centar sukladno svome poslanju, ostvaruje suradnju s drugim crkvenim ustanovama i ostalim pravnim osobama u duhu važećih kanonskih propisa i odredaba ovog Statuta.

II. Naziv, sjedište i pečat

Članak 5.

Puni naziv: Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije - Sarajevo.
Skraćeni naziv: MCVN - Sarajevo

Članak 6.

Sjedište Centra je u Sarajevu, ul. Prušćakova 13, Sarajevo.

Članak 7.

Centar posjeduje i u svom radu rabi pečat okruglog oblika, promjera 35 mm s tekстом ispisanim latinicom kako slijedi: MEDIJSKI CENTAR VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE - SARAJEVO - ispisano kružno, a u sredini se nalazi stilizacije knjige sa skraćenicom MCVN.

¹ Dekret Drugog vat. sabora *Inter mirifica*, br. 3 (o sredstvima društvenog priopćavanja)

III. Unutarnja organizacija i djelatnost

Članak 8.

Centar obavlja svoje poslanje promicanjem i izdavanjem katoličkog tiska (novine, brošure, knjige, CD-ove, DVD-ove i sl.) i drugih sredstava javnog priopćavanja (filmski zapisi, internet-ski sadržaji i sl.), sukladno odredbama Zakonika kanonskog prava, pozitivnim zakonskim propisima i odlukama Osnivača.

Centar pruža nakladničke usluge za sva redovita službena izdanja Osnivača, a u dogovoru s Osnivačem obavlja te usluge drugim ustanovama Osnivača, BK BiH ili bilo kojoj drugoj crkvenoj ustanovi i s njima dogovara uvjete za davanje navedenih usluga, koji bi pokrili samo nužne materijalne troškove.

A. Katolički tjednik

Članak 9.

1. Centar je izdavač "Katoličkog tjednika" (u daljnjem tekstu: KT) i odgovoran je za njegovo financiranje i provođenje uređivačke politike i profila novina koji određuje vlasnik.

2. KT je vlasništvo Osnivača, koja njegovo izdavanje podupire godišnjim dotacijama, sukladno svojim mogućnostima.

3. Centar osigurava financijska, tehnička i materijalna sredstva za redovito izdavanje KT-a.

4. Uredničko vijeće KT-a imenuje vrhbosanski nadbiskup na prijedlog Direktora MCNV s mandat od četiri godine s mogućnošću ponovnog mandata.

5. Uredničko vijeće sastaje se kvartalno, a po potrebi i češće.

6. Direktor Centra je ujedno i odgovorni urednik KT-a; njime upravlja, rukovodi, te provodi odluke Osnivača i Upravnog odbora, vezane za financijsko poslovanje.

7. Operativne poslove u izdavanju KT-a provode glavni urednik (u daljnjem tekstu: urednik) i redakcija.

8. Urednika imenuje vrhbosanski nadbiskup na mandat od četiri godine s mogućnošću novog mandata.

9. Urednik provodi smjernice Uredničkog vijeća, oblikujući KT sadržajno i vizualno, te traži suradnike KT-a (novinare, kolumniste, izvjestitelje i sl.) i predlaže ih odgovornom uredniku, koji odlučuje o njihovom angažiranju, vodeći računa o mogućnostima Centra i KT-a.

10. Urednik ima uređivačku slobodu i slobodu u grafičkom oblikovanju KT-a, poštujući načelne smjernice Uredničkog vijeća i odgovornog urednika, odnosno Osnivača.

11. Detaljnije će se odredbe o radu KT-a propisati posebnim aktom.

B. Vrhbosna

Članak 10.

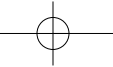
1. "Vrhbosna" je službeno glasilo Nadbiskupije, koja je ujedno Osnivač ovog glasila.

2. Centar je nakladnik "Vrhbosne", te obavlja tehničke usluge oko oblikovanja, tiskanja i odašiljanja, u mjeri u kojoj to Osnivač zatraži.

3. Glavnog i odgovornog urednika "Vrhbosne" imenuje vrhbosanski nadbiskup. Dužnost je urednika prikupiti materijale za objavljivanje, te ih pripremiti za tiskanje u suradnji s Centrom.

4. Troškove za izdavanje "Vrhbosne" snosi Nadbiskupija, te ih prema troškovniku isplaćuje Centru.

C. Ostale djelatnosti

Članak 11.

1. Centar će obavljati nakladničke i izdavačke usluge za sva redovita izdanja Nadbiskupije, a sukladno potrebama i pojedinačnim dogovorima i za neredovita izdanja. U tom slučaju, Centar financira njihovo izdavanje, određuje prodajnu cijenu i direktno ili preko ekonomata Nadbiskupije naplaćuje svoja potraživanja. Ukoliko se radi o posebnim izdanjima, pojedinačnim dogovorom se određuju uvjeti i način izdavanja, financiranja i naplate.

2. Sukladno svome poslanju i mogućnostima, Centar će obavljati i ostale djelatnosti s područja pastoralno-medijske djelatnosti, a posebno:

3. njegovati i promicati kršćansku poruku putem sredstava javnog priopćavanja;

4. odgajati i poticati vjernike, posebno mlade, na korištenje sredstava društvenog priopćavanja;

5. surađivati s drugim pravnim subjektima Katoličke Crkve na župnoj, dekanskoj, biskupijskoj razini i na razini BK BiH, u širenju vijesti iz života i djelovanja Crkve;

6. po potrebi pokretati druge tiskovine s pastoralnom i edukativnom svrhom;

7. proizvoditi, izdavati, uvoziti i izvoziti knjige, brošure, video i audio zapise i ostalu vjersku literaturu u tiskanom ili elektronskom obliku, a sve u svrhu propovijedanja i poučavanja vjere; slijedeći kanonske odredbe o sredstvima društvenog priopćavanja u kanon. 822-832.

8. surađivati s drugim organizacijama, društvima i udrugama u zemlji i inozemstvu, radi ostvarenja svoje svrhe i zadaće.

Članak 12.

Organizacija i djelatnost Centra može se promijeniti, dopuniti i smanjiti, posebnom dopunom Odluke o osnivanju Centra.

IV. Upravna struktura Centra

A. Upravni odbor

Članak 13.

Upravni odbor je upravno tijelo koje upravlja poslovanjem i imovinom Centra.

Upravni odbor se sastoji od 5 članova koje imenuje vrhbosanski nadbiskup, na razdoblje od 4 godine s mogućnošću ponavljanja mandata.

Član i predsjednik Upravnog odbora uvijek je vrhbosanski nadbiskup.

Ista osoba može biti imenovana najviše dva puta uzastopno u Upravni odbor.

Članstvo u Upravnom odboru prestaje istekom mandata, zakonitim razrješenjem ili ostavkom.

Članak 14.

Upravni odbor obavlja sljedeće poslove:

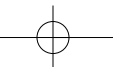
1. daje odobrenje direktoru Centra za poslovanje u pravnom prometu za iznose iznad 15.000 KM;

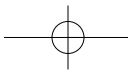
2. donosi promjenu Statuta, Poslovnika o radu i druga opća akta potrebna za obavljanje djelatnosti Centra;

3. daje generalne smjernice direktoru Centra, usmjerava, nadzire i ocjenjuje njegov rad;

4. odlučuje o žalbama i prigovorima djelatnika o njihovim pravima, obvezama i odgovornostima iz radnog odnosa;

5. usvaja godišnji financijski plan i proračun Centra;

IZ ORDINARIJATA

6. osnivaču podnosi godišnje izvješće o svom radu
7. obavlja i ostale poslove koje mu povjeri Osnivač.

Članak 15.

Sjednicama Upravnog odbora uvijek predsjedja Predsjednik.

Upravni odbor se redovito sastaje kvartalno, a na zamolbu direktora kada se za to ukaže potreba.

Da bi Upravni odbor mogao donositi važeće odluke, sjednicama moraju biti nazočna najmanje 3 člana Upravnog odbora.

Upravni odbor donosi odluke većinom glasova nazočnih članova.

Članak 16.

Direktor ne može biti član Upravnog odbora i nema pravo glasovanja na sjednicama. Dužan je prisustvovati sjednicama kada je na njih pozvan.

Članak 17.

Rad Upravnog odbora detaljnije se uređuje posebnim Poslovníkom o radu, kojeg donosi Upravni odbor.

B. Direktor Centra

Članak 18.

Direktora Centra imenuje i razrješava vrhbosanski nadbiskup.

Direktor se imenuje na vrijeme od četiri godine s mogućnošću ponavljanja mandata.

Direktor Centra je ujedno i odgovorni urednik Katoličkog tjednika.

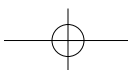
Članak 19.

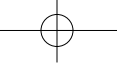
Direktor u sklopu svojih prava i dužnosti obavlja sljedeće poslove:

1. organizira, rukovodi i upravlja procesom rada i poslovanja Centra i KT-a;
2. predstavlja i zastupa Centar na crkvenom i građanskom pravnom području;
3. u okviru djelatnosti Centra, zaključuje ugovore, donosi poslovne odluke, obavlja druge pravne poslove i radnje;
4. odgovoran je za zakonitost poslovanja i provođenja odluka osnivača;
5. pribavlja sredstva za medijsku djelatnost, traži dobrotvore u inozemstvu i podržava veze s njima.
6. raspoređuje djelatnike na radna mjesta unutar Centra, sklapa i raskida ugovore o radu, sukladno Zakonu o radu;
7. skrbi o izradi godišnjeg financijskog plana i proračuna Centra;
8. podnosi izvješće o radu Upravnom odboru svakih 6 mjeseci, a Osnivaču jednom godišnje;
9. u svojstvu poslodavca, odlučuje o plaćama uposlenika i njihovim godišnjim odmorima.
10. obavlja i druge poslove koje mu povjeri Osnivač.

Članak 20.

Ukoliko neko od radnih mjesta unutar Centra popunja svećenik Nadbiskupije, na to mjesto ga slobodno postavlja i smjenjuje Vrhbosanski nadbiskup.

Članak 21.

U slučaju odsutnosti direktora, Centar zastupa i predstavlja osoba koju ovlasti Upravni odbor.

C. Nadzorni odbor

Članak 22.

Nadzorni odbor nadgleda poslovanje i obavlja sljedeće poslove:

1. analizira i izvješćuje o materijalno-financijskom i drugom poslovanju Centra, najmanje jednom godišnje.
2. nadzire uporabu sredstava za rad, stručno pregledava godišnje izvješće o poslovanju i godišnji obračun,
3. provjerava urednost i zakonitost vođenja poslova i knjiga,
4. predlaže provođenje određenih mjera za poboljšanje poslovanja Centra;
5. donosi poslovnik o svom radu;
6. obavlja druge poslove koje mu povjeri Osnivač.

Članak 23.

Nadzorni odbor ima 3 člana.

Predsjednika i članove Nadzornog odbora imenuje Vrhbosanski nadbiskup na vrijeme od 4 godine s mogućnošću jednog uzastopnog reizbora.

Članstvo u Nadzornom odboru prestaje istekom mandata, zakonitim razrješenjem, ili ostavkom.

Nadzorni odbor donosi Poslovnik o radu kojim se detaljnije regulira njegov rad.

Članak 24.

Iste osobe ne mogu biti članovi Upravnog i Nadzornog odbora. Direktor ne može biti član ni jednog od odbora.

V. Poslovna tajna

Članak 25.

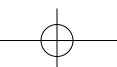
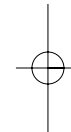
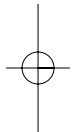
Poslovnim tajnom smatraju se isprave, podaci o radu i poslovanju Centra, pojedini poslovnih ugovora, te zapisnici, čije bi objavljivanje i komentiranje ili ustupanje na uvid neovlaštenim osobama moglo štetiti poslovnom i/ili programskom interesu ili ugledu Centra.

Članak 26.

Poslovnu tajnu dužni su čuvati svi uposlenici Centra, članovi Upravnog i Nadzornog odbora, bez obzira na koji su način saznali o njoj.

Obaveza čuvanja poslovne tajne ne prestaje ni nakon raskida radnog odnosa s Centrom.

Povreda čuvanja poslovne tajne smatra se težom povredom radne obaveze.

VI. Prijelazne i završne odredbe

Članak 27.

Upravni odbor donijet će i druga opća akta u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Statuta.

Članak 28.

Ovaj Statut stupa na snagu odobrenjem vrhbosanskog nadbiskupa i bit će objavljen u službenom glasilu Vrhbosanske nadbiskupije "Vrhbosna".

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Odluka

Ovim donosim odluku da se kuća u Prušćakovoj 13. u Sarajevu, oduzeto vlasništvo Vrhbosanske nadbiskupije, sada u procesu povratka, otplatom u ratama - prema ugovoru, dodjeljuje se Medijskom centru Vrhbosanske nadbiskupije na upravu.

Medijski centar preuzima proces povratka zgrade, obnovu zgrade i održavanje zgrade. U dijelu zgrade će se smjestiti uredi Medijskog centra, Uredništva Katoličkog tjednika i izdavaštvo. Također će se nastaniti Direktor MC i Glavni urednik Katoličkog tjednika. Ostali dio zgrade se može iznajmiti za potrebe održavanja MC, kao i izdavanje KT.

Zgrada u Prušćakovoj 13. će se upravljati prema Statutu Medijskog centra Vrhbosanske Nadbiskupije. Preuzimanje zgrade će se obaviti zapisnički pred ekonomom i delegatom Ordinarija.

Ova odluka stupa na snagu istog dana kada i Statut Medijskog centra, a to je 05. srpnja 2008. godine.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Dostavlja se:

1. Medijski centar VN
2. Ekonomat VN i delegat Ordinarija
3. Arhivu

Članovi Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 3. rujna 2008.
Broj: 1048/08

Statut Pastoralnog Vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (PVVN) odobren je 20. travnja 2002. godine i objavljen u Vrhbosni br. 2/02. U međuvremenu su nastale neke personalne promjene, pa snagom Statuta popunjavam izmjene prema čl. 6.

1. Članovi PVVN snagom službe

Predsjednik: Vinko kardinal Puljić, vrhbosanski nadbiskup
Mgr. Dr. Pero Sudar, pomoćni biskup
Preč. Mr. Luka Tunjić, generalni vikar
Mgr. Dr. Mato Zovkić, biskupski vikar
Mgr. Petar Jukić, pročelnik katehetskog ureda
o. Mijo Džolan, provincijal Franjevačke provincije Bosne srebrene

2. Izabrani i potvrđeni članovi PVVN

Dva dekana: preč. Ivo Parađžik, dekan sarajevskog dekanata i preč. Predrag Stojčević v.d. dekan sutješkog dekanata.

Trinaest laika iz trinaest dekanata:

Brčanski dekanat: Luka Marić
Bugojanski dekanat: Magdalena Maleta
Derventski dekanat: Drago Jurišić
Doborski dekanat: Stjepan Stanić
Kreševski dekanat: Ivica Beblek
Ramski dekanat: Luca Babić
Sarajevski dekanat: Anto Ivić
Sutješki dekanat: Marin Zakušek
Šamački dekanat: Ilija Živković
Travnički dekanat: Ivica Cvitanović
Tuzlanski dekanat: Jelena Andrić
Usorski dekanat: Drago Komušanac
Žepački dekanat: Perica Jukić

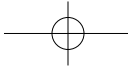
3. Imenovani članovi:

Dva profesora teologije: (VKT i FT): prof. Dr. Šimo Maršić i dr. fra Ivan Šarčević,
Jedan stručnjak za crkveno pravo: prof. dr. Klara Čavar
Jedan stručnjak za civilno pravo: Mato Tadić
Dva župnika: vlč. Josip Senjak - Doboj i fra Jozo Marinčić - Guča Gora
Dva župna vikara: vlč. Dragan Jurić - Oštra Luka - Bok; i fra Anto Zrakić, Sivša;
Dvoje vjeroučitelja: gosp. Bernard Heraković iz Doca i gđa. Slavica Antolović iz Lug-
Brankovića;
Dvije redovnice iz župnog pastoralnog vijeća: s. Anđelina Perić, SMI iz Prozora i s.
Anita Čutura KBLJ iz Tuzle;
Dvoje mladih iz Emausa: Alen Vidović i Emanuela Borić
Jedan predstavnik svjetovnih kat. udruga i ustanova: Ilijana Budimir iz Nove Bile

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

Marko Zubak, kancelar

IZ ORDINARIJATA

IZ ORDINARIJATA

Oprost u Godini Svetog Pavla

Datum: 20. kolovoza 2008.
Broj: 984/08

Svim župnim uredima u Vrhbosanskoj Nadbiskupiji

U ovoj Vrhbosni br. 3/08. objavljujemo Dekret Apostolske pokorničarne o oprostima (vidi str. 126.) koje papa Benedikt XVI. nudi vjernicima kroz ovu Godinu sv. Pavla, zato kao Ordinarij određujem slijedeće:

1. Potrebno je upoznati vjernike o značenju potpunog oprosta i uvjetima dobivanja oprosta po ovoj povlastici spomenutog Dekreta.
2. Potrebno je velikodušno pružiti mogućnost primanja sakramenta Pomirenja vjernicima tom prilikom, stavljajući se na raspolaganje za sv. Ispovijed.
3. Proglašavam sve župne crkve stavljene pod zaštitu sv. Petra i Pavla mjestima dobivanja potpunog oprosta:
  - Brajkovići; Gornja Komušina; Kakanj; Kulina; Lovnica; Novo Selo-Balegovac; Tuzla.
  - Neka to bude posebno uz 25. siječnja 2009. na Obraćanje sv. Pavla.
  - Uz gore navedene crkve neka bude uz slavlje Uzvišenje svetog Križa u svim crkvama koje imaju taj patron 14. rujna 2008: Bistrica k/ Žepča; Jelaške i Klopče.
  - Na naše godišnje hodočašće u nacionalno svetište Mariju Bistricu 11. listopada 2008.

Neka ova blagodat za Godinu svetog Pavla duhovno obogati naša srca i ojača vjeru nas sviju.

Uz iskreni pozdrav neka Vas prati zagovor sv. Pavla i Božji blagoslov!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

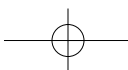
Preč. Marko Zubak, kancelar

Susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, srijeda 17. rujna 2008.

Datum: 20. kolovoza 2008.
Broj: 985/08

Već je ušlo u ustaljenu praksu da se u rujnu održava sastanak dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije. U pastoralnom kalendaru je taj dan već određen, tako su svi mogli uplanirati taj dan slobodan i biti raspoloživi za taj potreban i važan godišnji susret. Zato ovim pozivam sve dijecezanske svećenike Vrhbosanske nadbiskupije na godišnji susret u srijedu 17. rujna 2008. godine s početkom u 9,30. sati. Naš susret će se održati u Vrhbosanskom Bogoslovnom sjemeništu.

Dnevni red:**9,30**

- Susret započinje molitvom Trećeg časa
- Nadbiskupova pozdravna riječ
- Središnja tema - Pastoral sakramenata - direktorij BK BiH- Dr. Šimo Maršić
- Rasprava

11.00

- stanka

11,30

- godišnji izvještaj o "Međupomoći" - preč. Marko Zubak
- o financiranju svećeničkog doma - preč. Marko Zubak
- o gradnji svećeničkog doma - vlč. Fabijan Stanušić

13.00

- zajednički objed

Već je svima znano da je ovaj susret obvezatan za sve biskupijske svećenike koji se nalaze na području dijeceze. Izostanak, radi teškog razloga treba pismeno ispričati. Dobro došli svi svećenici izvan dijeceze, jer im je to prigoda svjedočenja ljubavi prema svojoj biskupiji i braći svećenicima na terenu. U Bogosloviji postoji mogućnost noćenja, kojeg treba na vrijeme najaviti.

Radujući se našem godišnjem susretu, sve iskreno pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Marko Zubak, kancelar

Odobrenje Liturgijskog direktorija za Vrhbosansku nadbiskupiju 2008/09.

Datum: 20. kolovoza 2008.

Broj: 986/08

Ovim odobravam novi pripravljeni Liturgijski direktorij za Vrhbosansku nadbiskupiju za crkvenu godinu 2008/09.

Ujedno određujem da svaka crkva gdje se slavi sv. Misa na području Vrhbosanske nadbiskupije, nabavi ovaj Direktorij i ravna se u slavlju Liturgije prema propisima opće Crkve i naše mjesne Crkve u pastoralu ove mjesne Crkve, kako je donešeno u ovom Direktoriju. Izuzete su samostanske zajednice zatvorenog tipa, koje imaju svoje vlastitosti.

Želeći blagoslov u revnom i redovnom obdržavanju svih uputa i propisa liturgijskih, iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Marko Zubak, kancelar

Molitva za domovinu

Subota, 25. listopada 2008.

Već sedmu godinu zaredom uobičajeno je da na smrtni dan Katarine Kosače- Kotromanić, bosanske kraljice; molimo za Domovinu. Zato pozivam sve vjernike, svećenike, redovnike i redovnice na molitvu za Domovinu. Neka se taj dan uzme obrazac sv. Mise za Domovinu (Zborna molitva u RM str. 722., a ostalo iz obrasca Za napredak naroda.

Već je tradicija da u najbližu subotu koja je uz smrtni dan Katarine Kosače - Kotromanić (25. X.) hodočastimo na Bobovac. Kako je to ove godine isti dan - subota, 25. X. Zato pozivam na hodočašće na Bobovac i na slavlje svete Mise u 11. sati. Na Bobovcu će biti također Misa za Domovinu. Na tom hodočašću, već se tradicionalno uključuje vojska i policija, koji su katolici, predvođeni svojim vojnim kapelanima.

Budući da sam osobno na Sinodi biskupa u Rimu, zato sada već sve pozdravljam na čelu s mons. Dr. Perom Sudarom, pomoćnim biskupom, koji će predvoditi ovo slavlje. U nadi radosnog i brojnog okupljanja sve pozdravljam i na sve zazivam Božji blagoslov!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Marko Zubak, kancelar

Poziv na obavljanje građanskog prava i dužnosti izlazak na lokalne izbore, 05. listopada 2008.

Pred nadolazeće lokalne izbore, koji će biti u nedjelju 05. listopada 2008. godine upućujem pastirski poziv svim vjernicima katolicima te posviješćujem važnost izbora, obavljanja svoje građanske dužnosti i prava. Zato potičem svakog vjernika katolika da se odazove i izađe na izbore, jer neizlaskom na izbore preuzimamo dio odgovornosti za sudbinu i budućnost svoga naroda. Izlaskom na izbore i biranjem onih koji će štiti naše interese borimo se protiv marginalizacije hrvatskog naroda u brojnim strukturama ovog društva i ove države. Svojim propustom ne smijemo dovesti svoj narod u još neravnopravniji položaj nego je sada. Moramo pokazati i dokazati svoju političku zrelost, građansku odgovornost i vjerničku savjesnost. Ove tri značajke: zrelost, odgovornost i vjernička savjesnost mogu nam pomoći pri odabiru ponuđenih kandidata.

Oduzimanjem prava jednom dijelu našeg naroda, ponovo se zgražamo kako država svoje građane "žive pokopava", te ih se odriče i odbacuje. Nečuveno je da se i nakon rata nastavlja etničko "čišćenje" i to sve "po zakonu". Takovim i sličnim porukama koje često dobivamo, moramo se suprotstaviti ustrajnim nastojanjem ostvarenja prava, vršeći savjesno svoje građanske dužnosti. Sami se moramo izboriti za jednakopravnost kroz legalne institucije u koje trebamo izabrati odgovorne i savjesne ljude, koji neće biti niti ucijenjeni, niti potkupljeni.

Ovdje ponavljam poruku koju smo vam uputili još u lipnju 2006. g.: GLASUJTE ODGOVORNO I PO SAVJESTI. Podsjećamo vas da je Crkva odbacila totalitarne ateističke ideologije, povezane u moderno doba s "komunizmom" ili "socijalizmom" (Katekizam katoličke Crkve, br. 2425) i sinkretizmom religija.

Kao član hrvatskog naroda glasovat ću za one koji se istinski zalažu za opće dobro hrvatskog naroda na cijelom području BiH, a poštujući sve druge domicilne narode i narodnosti.

U ovoj nepovoljnoj situaciji za nas Hrvate u BiH, moramo shvatiti da je na nama politička

odgovornost da se izborimo za svoja prava, tražeći ono što imaju druga dva naroda, želeći to i svim drugim građanima BiH. Ni jedan narod nije dobio slobodu na dar, nego se morao izboriti za nju. Zato izlaskom na izbore, kroz legalne institucije želimo se boriti za jednaka prava, i suverenost našeg naroda zajedno s drugima, te ispravljanje nanesenih nepravdi u ratu.

Ovaj poziv upućujem svim vjernicima katolicima, budeći savjest i svijest za našu odgovornost u izgradnji budućnosti i našeg opstanka u ovoj zemlji Bosni i Hercegovini.

Na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova i mira, te iskreno pozdravljam!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

IZ ORDINARIJATA

42. Dan sredstava društvenog priopćavanja

Nedjelja, 28. rujna 2008.

Datum: 27. kolovoza 2008.
Broj: 1004/08

Odlukom biskupa BK BiH, Dan sredstava društvenog priopćavanja se obilježava u posljednju nedjelju u mjesecu rujnu. Ove godine je to nedjelja 28. rujna 2008. Papa Benedikt XVI. je uputio za taj dan svoju poruku, koja je otisnuta u Vrhbosni br. 1/08. str. 15-17., pod naslovom: *TRAŽITE ISTINU DA BI JU SE DIJELILO*.

Sadržaj ove poruke je važno prenijeti našim vjernicima, ali i odgajati za kritičko promatranje i upotrebu svih tih sredstava. Posebno je važno molitvom i spoznajom kao vjernici se suočiti sa svim izazovima modernih medija. Neka se ta nedjelja pastoralno obilježi u svim našim župama. Vjerojatno će doći i od Vijeća BK BiH još kakvi materijali kako bi Vam pomoglo obilježiti taj dan.

Želeći Vam uspjeh u obilježavanju toga dana iskreno pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Marko Zubak, kancelar

Hodočašće u hrvatsko nacionalno Marijansko Svetište Marija Bistrica

Subota, 11. listopada 2008.

Datum: 27. kolovoza 2008.
Broj: 1005/08

Ovo je treća godina kako organizirano kao biskupija hodočastimo u Mariju Bisticu. Lanjske godine su nam se pridružili i hodočasnici iz banjalučke biskupije. Posebno je oduševljenje bilo u susretu s brojnim našim vjernicima koji žive u Hrvatskoj, jer su nam se pridružili kako bi zajednički obavili zavjet

IZ ORDINARIJATA

Gospi. Želimo i ove godine obaviti svoje godišnje hodočašće i svoj zavjet, te u tom svetištu se susresti kod Marije Majke i mi, kao braća i sestre, iz BiH i Hrvatske. Zato pozivam sve župnike i pastoralne djelatnike da se iz Vrhbosanske nadbiskupije organiziraju na ovo godišnje hodočašće: **u subotu 11. listopada 2008.**

Razlog premještanja hodočašća u subotu su molbe brojnih župnika kojima je lakše u subotu s vjernicima doći, radi redovnih nedjeljnih Misa u župi.

Ujedno se radujemo i svim našim prognanima i izbjeglima, koji su svoje sjedište našli u Hrvatskoj ili čak u nekoj zemlji Europe, da nam se pridruže, kako bi taj dan u Marijanskom svetištu uz redovne uvjete mogli i dobiti oprost vezan uz Pavlovu godinu.

Program ćemo tako napraviti da pri dolasku u svetište prije svete Mise obavimo svetu ispovijed, i osobni zavjet. **Sveta Misa počinje u 11. sati.** Pod sv. Misom bit će prikaz darova iz naše dvije biskupije: vrhbosanske nadbiskupije i banjalučke biskupije. Simbolika ujedinenog prikazanja. Poslije svete Mise kratki objed, da bi zajednički obavili križni put u 14. sati. Pobožnost završavamo u crkvi s blagoslovom.

Nađimo se zajedno skrušena i pobožna srca kod naše Nebeske Majke, jačajmo vjeru, molimo za naše zajedništvo obiteljsko i narodno, te budimo nadu za radosni život u budućnosti. Neka to bude i naše radosno sjećanje na 10 godina proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca, te uzmimo njegovo geslo za svoje geslo hodočašća:

U TEBE SE GOSPODINE UZDAM!

Uz iskreni pozdrav svima na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova predajući Vas zagovoru naše Nebeske Majke.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Marko Zubak, kancelar

Misijska Nedjelja

19. listopada 2008.

Datum: 26.08. 2008.
Broj: 1006/08

Već je ustaljen način obilježavanja Misijske nedjelje u predzadnju nedjelju u listopadu. Ove godine pada na 29. nedjelju kroz godinu 19. listopada 2008. Za taj dan je Sveti Otac uputio svoju poruku. Ona je donešena u Vrhbosni i u Radosnoj vijesti, ali i u materijalima koje razasila Misijska središnjica iz Sarajeva.

Na Misijsku nedjelju i uz tu nedjelju se animira župska javnost oko misijskog duha: molitva za misije i misionare, skupljanje priloga, širenje misijskog mjesečnika Radosne vijesti itd. Zato preporučam pastoralnoj dosjetljivosti na terenu, kako će ozbiljno pripremiti i proslaviti u župskoj zajednici i svim zajednicama vjernika taj dan.

Ovim pozivam i potičem sve župnike, pastoralne djelatnike, vjeroučitelje i vjerručiteljice u školskom vjeronauku, kao i sve katehete i katehistice, da u župskom vjeronauku porade na širenju misijske svijesti, duhovne zauzetosti i vjerničke solidarnosti.

Na Misijsku nedjelju se skuplja samo jedna milostinja, koju je župnik dužan u što kraćem vremenu dostaviti u Ekonomat nadbiskupije. Upozoravam da ni jedna druga nadležnost nema pravo mijenjati nakanu te milostinje.

Na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova te srdačno pozdravljam!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Marko Zubak, kancelar

LISTOPAD - mjesec krunice

Datum: 26.08.2008.
Broj: 1007/08

Iskreno se radujem da je u svim župama zaživjela pobožnost molenja krunice prije svete Mise, ne samo u listopadu nego i kroz godinu. Mjesec posvećen krunici prigoda da ta divna molitva zaživi i u našim obiteljima i u osobnom vjerničkom životu.

Ponovo ću citirati Slugu Božjeg Stadlera koji je rekao: "Jedva ima bolje molitve, koja bi Bogu bila draža, a Mariji milija od Krunice, te će jedva biti 'molitve' koja će onako sigurno prodrijet oblak i preko Marije do prijestolja Božjeg brže doći i hitrije biti uslišana, kao krunica." Na drugom mjestu će reći: "Molitva je hrana ljubavi, jačanje vjere i utvrda ufanja".

S tim željama i molitvama na nakane sveopće Crkve, ali i na naše narodne i obiteljske nakane, na sve zazivam Božji blagoslov i želim svako dobro po zagovoru Marije, kraljice krunice.

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Marko Zubak, kancelar

IZ ORDINARIJATA

Uspjehi na seminaru za ovlast ispovijedanja 2008.

Seminar za ovlast ispovijedanja održan je 2. i 3. rujna 2008. u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu. Predavači i ispitivači bili su: dr. Tomislav Jozić za moralnu teologiju, dr. Pero Pranjić za crkveno pravo i dr. fra Ivan Šarčević za pastoralnu teologiju. Trećem seminaru i usmenom ispitu pristupilo je 5 kandidata, drugom seminaru i pismenom testu 10 kandidata te prvom seminaru i usmenom testu 12 kandidata. Svega 27. U popisu koji slijedi uz ime kandidata navedena je njegova biskupija ili provincija.

Treći seminar

1. Don Mario Pavlović, Trebinjsko-mrkanska biskupija
2. Fra Damir Pavić, Provincija Bosna Srebrena
3. Fra Drago Vujević, Provincija hercegovačkih franjevaca
4. Fra Bono Kovačević, Provincija Bosna Srebrena
5. Fra Dario Udovičić, Provincija Bosna Srebrena

Svi ovi kandidati prošli su pozitivno i Komisija predlaže da im nadležni ordinariji podijele trajnu ovlast ispovijedanja.

Drugi seminar

- 6) Vlč. Marcel Babić, Vrhbosanska nadbiskupija
- 7) Vlč. Marinko Filipović, Vrhbosanska nadbiskupija
- 8) Vlč. Damir Ivanović, Vrhbosanska nadbiskupija
- 9) Vlč. Josip Vajdner, Vrhbosanska nadbiskupija
- 10) Fra Mario Divković, Provincija Bosna Srebrena
- 11) Fra Danijel Rajić, Provincija Bosna Srebrena
- 12) Fra Mišo Sirovina, Provincija Bosna Srebrena

IZ ORDINARIJATA

- 13) Fra Fanjo Dalibor Stjepanović, Provincija Bosna Srebrena
- 14) Fra Ivan Landeka, Provincija hercegovačkih franjevaca
- 15) Don Ivica Stanković, Mostasko-duvanjska biskupija

Svi ovi kandidati pokazali su pozitivno znanje na pismenom testu i Komisija predlaže da im nadležni ordinariji produže ovlast ispovijedanja na godinu dana.

Prvi seminar

- 16) Vlč. Josip Knežević, Vrhbosanska nadbiskupija
- 17) Vlč. Marko Majstorović, Vrhbosanska nadbiskupija
- 18) Vlč. Slaviša Satvnjak, Vrhbosanska nadbiskupija
- 19) Don Zoran Pinjuh, Mostasko-duvanjska biskupija
- 20) Fra Danijel Nikolić, Provincija Bosna Srebrena
- 21) Fra Kristijan Montina, Provincija Bosna Srebrena
- 22) Fra Leon Pendić, Provincija Bosna Srebrena
- 23) Fra Vjekoslav Bagavac, Provincija hercegovačkih franjevaca
- 24) Fra Vjekoslav Miličević, Provincija hercegovačkih franjevaca
- 25) Fra Josip Mioč, Provincija hercegovačkih franjevaca
- 26) Fra Josip Vlašić, Provincija hercegovačkih franjevaca
- 27) Fra Zoran Vuković, Provincija Bosna Srebrena

Svi ovi kandidati postigli su pozitivan uspjeh na pismenom testu i Komisija predlaže da im nadležni ordinariji produže ovlast ispovijedanja na godinu dana.

Banjački prezbiteri Anto Marić, Ilija Piličić i Marko Crnjak krenuli su na seminar autom, ali su doživjeli prometnu nezgodu i morali odustati od nastavka puta.

Vrhbosanski prezbiteri Mladen Kalfić i Josip Šimunović ispričali su se pismeno da ne mogu nazočiti seminaru. Komisija predlaže da petorici navedenih nadležni ordinariji produže ovlast ispovijedanja do sljedećeg seminaru.

Sarajevo, 10. rujna 2008.

*Msgr. Dr. Mato Zovkić,
Predsjednik komisije*

Ovlast ispovijedanja

Datum: 02. listopada 2008.
Broj: 1182/08

Na temelju izvještaja predsjednika Komisije za ovlast ispovijedanja msgr. Dr. Mate Zovkića, predsjednika komisije, ovim podjeljujem ovlast ispovijedanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji sljedećim prezbiterima:

I. Prezbiterima koji su nazočili trećem seminaru i položili usmeni ispit podjeljujem trajnu ovlast ispovijedanja:

- Fra Damir Pavić, Provincija Bosna Srebrena
- Fra Bono Kovačević, Provincija Bosna Srebrena
- Fra Dario Udovičić, Provincija Bosna Srebrena

II. Prezbiterima koji su nazočili drugom seminaru i pristupili pismenom ispitu produžujem ovlast ispovijedanja na godinu dana, odnosno do sljedećeg seminarara:

Vlč. Marcel Babić, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Marinko Filipović, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Damir Ivanović, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Josip Vajdner, Vrhbosanska nadbiskupija
Fra Mario Divković, Provincija Bosna Srebrena
Fra Danijel Rajić, Provincija Bosna Srebrena
Fra Mišo Sirovina, Provincija Bosna Srebrena
Fra Fanjo Dalibor Stjepanović, Provincija Bosna Srebrena

III. Prezbiterima koji su nazočili prvom seminaru i pristupili pismenom ispitu ili su bili opravdano spriječeni nazočiti seminaru ove godine, podijelujem ovlast ispovijedanja na godinu dana odnosno do sljedećeg seminarara:

Vlč. Josip Knežević, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Marko Majstorović, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Slaviša Stavnjak, Vrhbosanska nadbiskupija
Fra Danijel Nikolić, Provincija Bosna Srebrena
Fra Kristijan Montina, Provincija Bosna Srebrena
Fra Leon Pendić, Provincija Bosna Srebrena
Fra Zoran Vuković, Provincija Bosna Srebrena
Vlč. Mladen Kalfić, Vrhbosanska nadbiskupija
Vlč. Josip Šimunović, Vrhbosanska nadbiskupija

Svima koji su uložili trud i ljubav zahvaljujem i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Marko Zubak, kancelar

Potpuni oprost uz Dušni dan

Datum: 23. rujna 2008.
Broj: 1134/2008

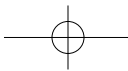
I ove godine podsjećam da uz Dušni dan - Spomen svih vjernih mrtvih Crkva daje mogućnost potpunog oprosta za duše pokojnika.

Potpuni oprost za područje Vrhbosanske nadbiskupije dajem mogućnost steći za duše naših pokojnika od 1. studenog uključivo do nedjelje 9. studenog uključivo, kada slavimo Dan zahvalnosti.

Taj potpuni oprost namijenjen za duše pokojnika se može dobiti u svim crkvama i na svim grobljima uz redovne uvjete:

Biti u milosti, to jest ispovjeđen i pričešćen, te u pohodu crkvi ili groblju izmoliti Oče naš i Vjerovanje, te molitvu na nakanu Svetog Oca.

Zato je važno vjernicima pružiti mogućnost Svete ispovijedi, kako bi mogli ovu povlasticu uz Spomen svih vjernih mrtvih namijeniti za duše pokojnika.

IZ ORDINARIJATA

Podsjećam također da svaki svećenik može na Dušni dan slaviti tri Svete mise, s tim što samo za jednu može uzeti stipendij, a ostale slavi za sve pokojne i po nakani Sv. Oca.

Uz iskreni pozdrav želim obilje Božjeg blagoslova po zagovoru Svih Svetih!

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Marko Zubak, kancelar

Članovi Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 01. listopada 2008.
Broj: 1177/08

Prema Statutu SVVN: donosim popis članova SVVN, a izabrani i potvrđeni 18. rujna 2007. godine (Vrhbosna br.3/07. str.191).

Izabrani i potvrđeni predstavnici župnika:

Fojnički arhiđakonat:

Vlč. Luka Brković, župnik na Marijin Dvoru
Fra Mato Cvjetković, župnik u Banbrdu

Gučogoranski arhiđakonat:

Mons. Mato Janjić, župnik u Travniku
Fra Zoran Livančić, župnik u Vitezu

Plehanski arhiđakonat:

Vlč. Filip Maršić, župnik u Derventi
Fra Mirko Filipović, župnik na Plehanu

Toliški arhiđakonat:

Preč. dr. Ivo Balukčić, župnik i dekan u Odžaku
Fra Joso Oršolić, župnik u Tišini

Župski vikari Fojnički i gučogoranski arhiđakonat:

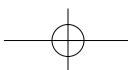
Vlč. Marko Majstorović, ž. vikar u katedrali
Fra Željko Brkić, ž.vikar u Varešu

Plehanski i toliški arhiđakonat:

Vlč. Dragan Jurić, ž.vikar u Oštroj Luci-Boku
Fra Nikola Matanović, ž. vikar u Tuzli

Izabrani i potvrđeni predstavnici VKT i Franjevačke teologije:

Vlč. mr. Božo Odošević, profesor na VKT
Dr. fra Miro Jelečević, profesor na FT

Predstavnici vrhbosanskih svećenika na službi izvan dijeceze:

Vlč. Pero Ljubičić, župnik u Karlshud-u
Vlč. Stipo Miloš, župnik u Blatu na Korčuli

Izabran i potvrđen predstavnik svećenika izvan gore navedenih skupina:

Mons. Ivo Tomašević, generalni tajnik BK BiH

Članovi SVVN snagom službe:

Mons. dr. Pero Sudar, pomoćni biskup i gen. vikar
Preč. mr. Luka Tunjić, generalni vikar
Mons. dr. Mato Zovkić, biskupski vikar
Fra Mijo Džolan, provincijal Bosne Srebrene
Preč. dr. Pero Pranjić, sudski vikar
Preč. Marko Zubak, kancelar
Preč. Luka Kesedžić, ekonom
Preč. dr. Niko Ikić, rektor Vrhbosanske katoličke bogoslovije
Dr. fra Mile Babić, dekan Franjevačke teologije

Ovim imenujem slijedeće članove SVVN (čl. 12 Statuta SVVN i kan. 497 par.3 ZKP)

Dr. Zdenko Spajić, dekan VKT
Preč. Marijan Pejić, rektor sjemeništa i ravnatelj KŠC u Travniku
Mons. Pero Jukić, pročelnik Katehetskog ureda VN
Prof. dr. Šimo Maršić, povjerenik za mlade
Dr. Pero Brkić, direktor Caritasa VN

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Marko Zubak, kancelar

**Predmet: Poziv na sjednicu Zbora konzultora
Vrhbosanske nadbiskupije**

Utorak, 11. studenoga 2008.

Datum: 02. listopada 2008.
Broj: 1184/08

Ovim pozivam članove Zbora konzultora Vrhbosanske nadbiskupije na redovnu sjednicu koju ćemo održati u utorak 11. studenoga 2008. s početkom u 15, 00 sati u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata, Kaptol 7 u Sarajevu.

Dnevni red:

1. Zapisnik s prošlogodišnje sjednice
2. Potreba preustroja pastorala u župama u koje se vjernici nisu vratili ili se vratila manjina, kao i status svećenika u tim župama?

IZ ORDINARIJATA

3. Karitativni rad u našoj Nadbiskupiji i njegovo uvezivanje: (Fra Stjepan Radić i Dr. Pero Brkić)
4. Prijedlog naziva sljedeće pastoralne godine i pastoralne aktivnosti u toj godini
5. Pastoralni kalendar
6. Razno

Nadam se da ćete imati dovoljno vremena za razmišljanje o navedenim točkama i pripremiti prijedloge kako bi naš pastoral bio što sustavniji, a pastoralne aktivnosti doprinosile boljitku i izgradnji naših vjernika.

U toj nadi Vas iskreno pozdravljam u Gospodinu i zazivam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Marko Zubak, kancelar

Sjendica Konzultora Vrhbosanske nadbiskupije

utorak, 11. studenog 2008.

Datum: 01. listopada 2008.

Broj: 1180/08

Već je uobičajeno da uoči godišnje sjednice Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije i konzultori imaju redovnu sjednicu. Zato sazivam konzultore na redovnu godišnju sjednicu koja će se održati u prostorijama Ordinarijata 11. studenog 2008. godine s početkom u 15. sati.

Već je uobičajeno da se uz osvrt na zapisnik razgovara o temama života i rada u Nadbiskupiji. Tako ćemo i ovaj put posebni osvrt imati na ustroj pastorala u našoj nadbiskupiji, te organizaciju rada na terenu.

Detaljniji dnevni red će biti na samoj sjednici podijeljen.

Uz iskreni pozdrav izražavam dobrodošlicu i očekujem raspoloživost razgovora na životne teme u našoj Nadbiskupiji.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Marko Zubak, kancelar

Dostavlja se konzultorima:

1. Mons. Dr. Pero Sudar
2. Mons. Dr. Mato Zovkić
3. Preč. Mr. Luka Tunjić
4. Preč. Marko Zubak
5. Preč. Luka Kesedžić
6. Preč. Dr. Pero Pranjić
7. Preč. Dr. Niko Ikić
8. Mons. Dr. Anto Ćosić
9. Fra Miro Jelečević
10. Fra Mirko Filipović

Nadbiskupija Vrhbosanska Sarajevo
 Župa Svetog Ivana Krstitelja - Bijelo Brdo

POVELJA

O POSVETI ŽUPNE CRKVE

U ime Presvetog Trojstva

Župljani župe Bijelo Brdo, nakon što je u ratu dana 28. 02. 1992. godine od strane srpskih snaga porušena do temelja stara crkva, započele izgradnju nove župne crkve, na istim temeljima po nacrtu arhitekta gospodina Vladimir Tadića iz Žepča. U ljeto godine Gospodnje 2003. na patron župe Sv. Ivana Krstitelja, vrhbosanski nadbiskup Vinko kardinal Puljić u zajedništvu s mnoštvom prognanih župljana i prvim poslijeratnim župnikom Vlač. Marko Zubak blagoslovi temelje nove župne crkve.

Providnošću i milošću Božjom za pontifikata pape Benedikta XVI, vrhbosanskog nadbiskupa uzoritog Vinka kardinala Puljića i župnika Vlač. Maria Oršolića novoizgrađenu crkvu svetoga Ivana Krstitelja u Bijelom Brdu dana 19. srpnja Godine Gospodnje 2008.

POSVETI

nadbiskup vrhbosanski uzoriti Vinko kardinal Puljić
 i ugradi moći u oltar Svete Uršule.

POSVETITELJ:

Vinko kardinal Puljić
 Vinko kardinal Puljić

Mijo Opačak
 Kum crkve: gosp. Mijo Opačak

Mario Oršolić
 Vlač. Mario Oršolić, župnik

Nadbiskupija Vrhbosanska - Sarajevo
 Župa sv. ILIJE PROROKA -Kandija

POVELJA

o POSVETI ŽUPNE CRKVE

U ime Presvetog Trojstva

Župljani župe Kandija sa svojim župnicima preč. Miodragom Miškovićem, Ivanom Tomićem i Ilijom Miškićem, sadašnjim župnikom, nakon što je u ratu 1993. godine župna crkva dosta oštećena, devastirana i obeščaćena, započese neophodnu i temeljitu obnovu 2000. godine uz pomoć župljana i dobročinitelja iz Italije, Hrvatskih katoličkih misija, Hrvatske Vlade i Nadbiskupije Vrhbosanske te mnogobrojnih prijatelja ove župe.

Providnošću i milošću Božjom za pontifikata pape
BENEDIKTA XVI i

Vrhbosanskog nadbiskupa uzoritog Vinka kardinala
PULJIĆA, te župnika Ilije Miškića.

Obnovljenu crkvu sv. Ilije proroka u Kandiji dana 20 srpnja
 Godine Gospodnje 2008.

POSVETI

Vinko kardinal Puljić nadbiskup i metropolit vrhbosanski
 i ugradi u oltar moći: sv. Leopolda Bogdana Mandića

Vlado Čuk
 kum:
 Vlado Čuk

Ilija Miškić
 župnik:
 Ilija Miškić

Vinko kardinal Puljić
 posvetitelj:
 Vinko kardinal Puljić
 nadbiskup vrhbosanski

Vrhbosanska nadbiskupija
Župa Svetog Petra i Pavla Tuzla

Povelja

U IME PRESVETOG TROJSTVA

Župljani Župe Sv. Petra i Pavla u Tuzli u mjesecu rujnu 1983. godine započeli su sa svojim župnikom fra Josipom Zvonimirom Bošnjakovićem gradnju nove župne crkve u Tuzli. Crkvu je blagoslovio mnogopoštovani otac provincijal dr. fra Luka Markešić 1987. godine.

Providnošću i milošću Božjom za:

Pontifikata pape Benedikta XVI.
Ordinarija nadbiskupa vrhbosanskog Vinka kardinala Puljića
Provincijala provincije Bosne Srebrene fra Mije Džolana
Gvardijana i župnika fra Zdravka Anđića
U vrijeme tročlanog Predsjedništva BiH
gospode: Željka Komšića, Harisa Silajdžića i Nebojše Radmanovića
Načelnika općine Tuzla gospodina Jasmina Imamovića

POSVETU CRKVE I OLTARA

obavio je 28. lipnja 2008. godine
nadbiskup vrhbosanski Vinko kardinal Puljić

Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski

Fra Zdravko Anđić, župnik

IZ ORDINARIJATA

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA
ŽUPA GLAVOSJEKA SV. IVANA KRSTITELJA ODŽAK

POVELJA

POSVETE ŽUPNE CRKVE
GLAVOSJEKA SV. IVANA KRSTITELJA U ODŽAKU

NA SLAVU PRESVETOG TROJSTVA I
SPOMEN NEBESKOG ZAŠTITNIKA RIMOKATOLIČKE ŽUPE U ODŽAKU
SV. IVANA KRSTITELJA I MUČENIKA,
ZA VRIJEME PAPE BENEDIKTA XVI.,
OVU CRKVU POSVETI 10. KOLOVOZA 2008.
UZORITI VINKO KARDINAL PULJIĆ, NADBISKUP VRHBOSANSKI.

KAMEN TEMELJAC
BLAGOSLOVIO JE SVETI OTAC IVAN PAVAO II
13. TRAVNJA 1997.

CRKVU SU IZGRADILI VJERNICI ODŽAČKOG KRAJA UZ NOVČANU POMOĆ
DOBROTVORA IZ DOMOVINE I INOZEMSTVA
ZA VRIJEME ŽUPNIKA VIČ. NIKOLE PRANJIĆA OD 1997. - 1999.,
NAKON ŠTO JE PRIJAŠNJA CRKVA
DO TEMELJA PORUŠENA OD SRPSKE VOJSKE 1992.

J. Balukčić

Preč. dr. sc. Ivo Balukčić, župnik

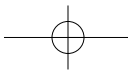
Ivo Jurić

Ivo Jurić, kum crkve

Vinko kardinal Puljić

Uzoriti Vinko kardinal Puljić

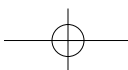

Caritas Vrhbosanske Nadbiskupije Sarajevo
Dan Caritasa, Subota 13.09.2008.

Lista sudionika

IZ ORDINARIJATA

Br.	Župa	Prisutni	Br.	Župa	Prisutni	Br.	Župa	Prisutni
1	Bambrdo		54	Jelah		107	Sarajevo Briješće	2
2	Bežlja		55	Jelaške		108	Sarajevo Dobrinja	
3	Bijelo Brdo		56	Kakanj		109	Sarajevo Grbavica	
4	Bijeljina	1	57	Kandija		110	Sarajevo Marin Dvor	2
5	Bistrica (Uskoplje)		58	Kiseljak		111	Sarajevo Novi Grad	2
6	Bistrica (Žepče)		59	Kolibe		112	Sarajevo Katedrala	
7	Boće		60	Komušina		113	Sarajevo Novo Sarajevo	1
8	Borovica		61	Kopanice		114	Sarajevo Stup	2
9	Bosanski Brod		62	Koraće		115	Sivša	
10	Bosanski Šamac		63	Korićani		116	Skopaljska Gračanica	
11	Brajkovići		64	Kraljeva Sutjeska		117	Sočanica	
12	Brčko		65	Krepšić		118	Solakova Kula	
13	Brestovsko	2	66	Kreševo		119	Srebrenica	
14	Breške		67	Kulina		120	Srednja Slatina	
15	Breza		68	Lovnica		121	Suho Polje	
16	Brusnica		69	Lug Brankovići	1	122	Svilaj	
17	Bučići		70	Lukavac		123	Šikara	
18	Bugojno		71	Maglaj		124	Špionica	
19	Bukovica		72	Modriča		125	Tarčin	
20	Busovača	2	73	Morančani		126	Teslić	2
21	Cer		74	Nova Bila		127	Tišina	
22	Čardak		75	Novi šeher		128	Tolisa	
23	Čemerno		76	Novi Travnik (Trojstvo)		129	Travnik	1
24	Derventa		77	Novi Travnik (Uzašašće)		130	Turbe	
25	Deževica		78	Novo Selo (Bosanski Brod)		131	Turić	
26	Doboj		79	Novo Selo Balegovac (Odžak)		132	Tuzla	
27	Dobretići		80	Obrti		133	Ularice	
28	Dolac		81	Odžak	4	134	Ulice	
29	Doljani Domaljevac		82	Olovo		135	Uzdol	
30	Donja Tramošnica		83	Orašje		136	vareš	
31	Dragunja		84	Osova		137	Vidovice	
32	Drijenča		85	Oštra Luka Bok		138	Vijaka	
33	Dubrave		86	Otinovci Kupres		139	Visoko	
34	Foča (Derventa)		87	Ovčarevo		140	Vitez	
35	Fojnica		88	Pale		141	Vukanovići	
36	Garevac		89	Par Selo		142	Zavidovići	2
37	Glavice		90	Pećine		143	Zenica Sveti Ilija	
38	Globarica		91	Pećnik		144	Zenica Sveti Josip	
39	Goražde		92	Plehan		145	Zenica Crkvica	
40	Gorice		93	Podhum Žitače		146	Zenica Čajdraš	
41	Gornja Dubica		94	Podkraj		147	Zenica Klopče	
42	Gornja Komušina		95	Podmilačje		148	Zovik	
43	Gornja Močila Sijekovac		96	Poljaci		149	Zvornik	
44	Gornja Tramošnica		97	Posavska Mahala		150	Žabljak	
45	Gornji Vakuf Uskoplje	1	98	Potočani		151	Žepče	
46	Gračac		99	Prozor		152	Žeravac	1
47	Gradačac		100	Prud		153	Živinice	
48	Grebnice		101	Radunice				
49	Gromiljak		102	Rama Ščit				
50	Guča Gora		103	Rankovići				
51	Haljinići		104	Rastićevo				
52	Husino		105	Rostovo				
53	Ilijaš		106	Rumboci				
		6			5			15
							26 prisutnih iz 15 župa	9,80%

Caritas Vrhbosanske Nadbiskupije Sarajevo
Kućna skrb starih i bolesnih 2008.

IZ ORDINARIJATA

Br.	Župa	Ambulanta	Djelatnika	Auto	Korisnika	Br.	Župa	Ambulanta	Djelatnika	Auto	Korisnika
1	Obrti					52	Odžak				
2	Podhum Žitače	Konjic	0	1	0	53	Posavska Mahala				
3	Solakova Kula					54	Dubica				
4	Sarajevo Briješće					55	Novo Selo Balegovac (Odžak)	Odžak	1	1	59
5	Sarajevo Dobrinja					56	Potočani				
6	Sarajevo Grbavica					57	Svilaj				
7	Sarajevo Marin Dvor	Sarajevo	4	1	75	58	Prud				
8	Sarajevo Novi Grad					59	Bosanski Šamac	Bosanski Šamac	1	1	0
9	Sarajevo Katedrala					60	Tišina				
10	Sarajevo Novo Sarajevo					61	Grebnice				
11	Sarajevo Stup					62	Brčko				
12	Kakanj					63	Boće				
13	Vukanovići	Kakanj	1	1	71	64	Dubrave				
14	Haljinići					65	Gorice	Brčko	1	1	67
15	Kraljeva Sutjeska					66	Krepšić				
16	Zenica Sveti Ilija					67	Poljaci				
17	Zenica Sveti Josip					68	Ulice				
18	Zenica Crkvice	Zenica	2	1	52	69	Zovik				
19	Zenica Čajdraš					70	Bijeljina	Bijeljina	1	1	34
20	Zenica Klopče					71	Zvornik				
21	Zavidovići					72	Srebrenica				
22	Jelaške	Zavidovići	1	1	70						
23	Globalarica										
24	Sivša										
25	Žabljak	Usora	1	1	46	Ukupno	Župa		72		47,05%
26	Ularice						Djelatnika		19		34,54%
27	Teslić						Auto		15		71,42%
28	Bežija	Teslić	1	1	50		Korisnika		803		40,15%
29	Komušina										
30	Gornja Komušina										
31	Doboj										
32	Foča (Derventa)	Doboj	2	1	96						
33	Cer										
34	Sočanica										
35	Derventa										
36	Plehan										
37	Bijelo Brdo	Derventa	1	1	52						
38	Kulina										
39	Žeravac										
40	Bukovica										
41	Bosanski Brod										
42	Gornja Močila Sijekovac										
43	Novo Selo (Bosanski Brod)	Bosanski Brod	1	1	51						
44	Kolibe										
45	Koraće										
46	Brusnica										
47	Modriča										
48	Pečnik										
49	Garevac	Mordiča	1	1	80						
50	Čardak										
51	Srednja Slatina										
			15	11	643				4	4	160

Caritas Vrhbosanske Nadbiskupije, Direkcija Sarajevo, Nikole Šopa 50a, BiH - 71 210 Ilidža
 Tel: 00387 - 33 - 471 370, Fax: 00387 - 33 - 471 393, Mail: office@caritas-sarajevo.ba

Imenovanja i Premještaji

IZ ORDINARIJATA

Vlč. Josip Knežević razriješen je službe župnog vikara župe Presvetog Srca Isusova u Prozoru i imenovan tajnikom Vinka kardinala Puljića (dekret broj 659/08 od 12. lipnja 2008.)

Vlč. Zlatko Ivkić razriješen je službe župnika župe Uznesenja BDM u Komušini i upravitelja župe sv. Petra i Pavla u G. Komušini te je imenovan župnikom župe sv. Ante Padovanskog u Žepču (dekret broj 660/08 od 12. lipnja 2008.)

Preč. Anto Čosić razriješen je službe župnika župe sv. Ante Padovanskog u Žepču i imenovan župnikom župe Uznesenja BDM u Komušini i upraviteljem župe sv. Petra i Pavla u G. Komušini (dekret broj 661/08 od 12. lipnja 2008.)

Preč. Anto Čosić razriješen je službe dekana žepačkog dekanata (dekret broj 662/08 od 12. lipnja 2008.)

Vlč. Zlatko Ivkić imenovan je vršiteljem dužnosti dekana žepačkog dekanata (dekret broj 663/08 od 12. lipnja 2008.)

Vlč. Vladimir Pranjić razriješen je službe prefekta u Nadbiskupijskom sjemeništu "Petar Barbarić" u Travniku i imenovan župnikom župe Sv. Josipa u Zenici (dekret broj 747/08 od 30. lipnja 2008.)

Vlč. Marinko Grubešić razriješen je službe župnika župe sv. Josipa u Zenici i imenovan župnikom župe sv. Ilije proroka u Ularicama (dekret broj 748/08 od 30. lipnja 2008.)

Preč. Marijan Pejić razriješen je službe biskupskog vikara za personal i imenovan rektorom Nadbiskupijskog sjemeništa "Petar Barbarić" u Travniku i ravnateljem KŠC "Petar Barbarić" u Travniku (dekret broj 749/08 od 30. lipnja 2008.)

Preč. mr. Luka Tunjić razriješen je službe rektora Nadbiskupijskog sjemeništa "Petar Barbarić" u Travniku i ravnatelja KŠC "Petar Barbarić" u Travniku te je imenovan generalnim vikarom Vrhbosanske nadbiskupije (dekret broj 750/08 od 30. lipnja 2008.)

Vlč. Jakov Kajinić razriješen je službe župnika župe sv. Ilije proroka u Ularicama i imenovan duhovnikom u Nadbiskupijskom sjemeništu "Petar Barbarić" u Travniku (dekret broj 751/08 od 30. lipnja 2008.)

Vlč. Franjo Tomić razriješen je službe župnika župe Srca Marijina u Skopaljskoj Gračanici i imenovan župnikom župe sv. Ilije proroka u Bosanskom Brodu (dekret broj 752/08 od 30. lipnja 2008.)

Vlč. Robert Ružić razriješen je službe župnika župe sv. Ilije proroka u Bosanskom Brodu i imenovan ravnateljem Medicinskog centra sv. Vinko u Sarajevu (dekret broj 753/08 od 30. lipnja 2008. Razriješen je i službe dekana derventskog dekanata (dekret broj 754/08 od 30. lipnja 2008.)

Vlč. Franjo Tomić imenovan je vršiteljem dužnosti dekana derventskog dekanata (dekret broj 755/08 od 30. lipnja 2008.)

Vlč. Tadija Ivoš, razriješen je službe župnika župe Presvetog Srca Isusova u Obrima i imeno-

IZ ORDINARIJATA

van župnikom župe Srca Marijina u Skopaljskoj Gračanici (dekret broj 756/08 od 30. lipnja 2008.)

Vlč. Ilija Ivoš razriješen je službe župnika župe sv. Ilije proroka u Solakovoj Kuli i imenovan pastoralnim suradnikom u župi Srca Marijina u Skopaljskoj Gračanici (dekret broj 757/08 od 30. lipnja 2008.)

Preč. Viktor Šošić, razriješen je službe župnika župe sv. Ante Padovanskog u Vukanovićima i imenovan župnikom Srca Isusova u Glavicama (dekret broj 758/08 od 30. lipnja 2008.)

Vlč. Predrag Stojčević je razriješen službe vicekancelara i imenovan župnikom župe sv. Ante Padovanskoga u Vukanovićima (dekret broj 759/2008 od 30. lipnja 2008.)

Preč Viktor Šošić razriješen je službe dekana sutješkog dekanata (dekret broj 760/08 od 30. lipnja 2008.)

Vlč. Predrag Stojčević je imenovan vršiteljem dužnosti dekana sutješkog dekanata (dekret broj 761/08 od 30. lipnja 2008.)

Vlč. Mario Oršolić razriješen je službe župnika župe sv. Ivana Krstitelja u Bijelom Brdu i imenovan župnikom župe Srca Isusova u Obrima i upraviteljem župe sv. Ilije Proroka u Solakovoj Kuli (dekret broj 762/08 od 30. lipnja 2008.)

Vlč. Marko Majstorović razriješen je službe župnog vikara župe Uznesenja BDM na Stupu i imenovan župnim vikarom Katedralne župe (dekret broj 773/08 od 01. srpnja 2008.)

Vlč. Mladen Kalfić razriješen je službe župnika župe Uznesenja BDM u Haljinićima i imenovan prefektom u Nadbiskupijskom sjemeništu "Petar Barbarić" u Travniku (dekret broj 774/08 od 01. srpnja 2008.)

Vlč. Josip Šimunović razriješen je službe župnog vikara župe Imena Marijina u O. Luki - Boku i imenovan župnikom župe Uznesenja BDM u Haljinićima (dekret broj 775/08 od 01. srpnja 2008.)

Vlč. Hrvoje Kalem imenovan je župnim vikarom župe Presvetog Srca Isusova u Prozoru (dekret broj 776/08 od 01. srpnja 2008.)

Vlč. Dragan Jurić imenovan je župnim vikarom župe Imena Marijina u O. Luki - Boku (dekret broj 777/08 od 01. srpnja 2008.)

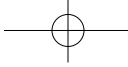
Vlč. Ivo Jezidžić imenovan je župnim vikarom župe Uznesenja BDM na Stupu (dekret broj 778/08 od 01. srpnja 2008.)

Vlč. Oliver Jurišić imenovan je župnim vikarom župe sv. Ivana Krstitelja Otinovci-Kupres (dekret broj 779/08 od 01. srpnja 2008.)

Msgr. dr. Mato Zovkić razriješen je službe generalnog vikara Vrhbosanske nadbiskupije i imenovan vikarom za odnose s drugim vjerskim zajednicama (dekret broj 780/08 od 01. srpnja 2008.)

Preč. dr. Zdenko Spajić razriješen je službe kancelara Vrhbosanske nadbiskupije i službe ravnatelja Fonda svećeničke solidarnosti "Međupomoć" te odobren i potvrđen za dekana Vrhbosanske katoličke teologije (dekret broj 781/08 od 01. srpnja 2008.)

Vlč. Marko Zubak razriješen je službe duhovnika u Nadbiskupijskom sjemeništu "Petar Barbarić" u Travniku i imenovan kancelarom Vrhbosanske nadbiskupije, urednikom Vrhbosne i ravnateljem Fonda svećeničke solidarnosti "Međupomoć" (dekret broj 782/08 od 01. srpnja 2008.)

Vlč. Ilija Miškić imenovan vršiteljem dužnosti dekana bugojanskog dekanata (dekret broj 783/08 od 01. srpnja 2008.)

Vlč. mr. Željko Marić imenovan župnikom župe Sv. Ivana Krstitelja u Bijelom Brdu (dekret broj 784/08 od 01. srpnja 2008.)

Vlč. Ivan Mandić razriješen službe pastoralnog suradnika u župi Presvetog Trojstva u Novom Sarajevu radi zdravstvenog oporavka (dekret broj 785/08 od 03. srpnja 2008.)

Vlč. Pavo Filipović, OFM, imenovan je župnim vikarom u župi sv. Juraja mučenika u Vitezu (dekret broj 797-1/2008 od 7. srpnja 2008.)

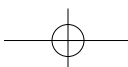
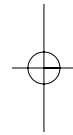
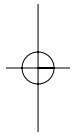
Vlč. Ivica Baketarić, OFM, imenovan je župnim vikarom u župi sv. Ante Padovanskoga u Bugojnu (dekret broj 797-2/2008 od 7. srpnja 2008.)

Vlč. Vladimir Vasilj, SJ, razriješen je službe župnog vikara u župi sv. Ignacija na Grbavici u Sarajevu (dekret broj 875/2008 od 24. srpnja 2008.)

Vlč. Ivo Borić dekretom zadarskog nadbiskupa br. 1826/2008. od 25. srpnja 2008. razriješen službe župnika u Starigradu, Selina i Tribnja - Krušćice, a dekretom porečko pulskog biskupa br. 673/2008. od 18. srpnja ove godine imenovan župnikom župe Krista Spasitelja u Puli.

Vlč. Mr. Slavko Rajić, dekretom Vojnog ordinarijata u RH (Br. 512-07-08-84 od 6. kolovoza 2008.) razriješen službe vojnog kapelana u vojnoj kapelaniji "Svete Obitelji" u Velikoj Buni.

Vlč. Ivan Kasalo, OFM, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom župe Sveti Duh- Nova Bila (dekret br. 1160/08 od 29. rujna 2008.)

Sarajevo, 18. lipnja 2008.

Preuzvišeni gospodin
Msgr. dr. Marin Srakić
Dijecezanski biskup i metropolit
Predsjednik HBK
Strossmayerov trg 6
HR - 31400 ĐAKOVO

Dragi brate u Biskupstvu!

Upravo sam primio lijepu vijest o uzdignuću dosadašnje biskupije Đakovačke ili bosanske na novi naslov: ukida se bosanski, te je sada Đakovačko-osječka te je uzdignuta na rang metropolije sa sufraganom novoosnovane biskupije Srijemske kao i Požeške biskupije.

Upućujem najiskrenije čestitke na osnivanju nove Crkvene pokrajine - metropolije sa sjedištem u Đakovu. Čestitam na promaknuću u metropolitu novoosnovane metropolije. Također Vam čestitam na nanovo obnovljenoj Srijemskoj biskupiji koja je u sklopu Vaše metropolije. Vjerujem da će ovo ustrojstvo nove crkvene pokrajine učiniti da se što bolje organizira pastoralna skrb vjernika i svećenika.

Izražavajući Vam iskrene čestitke također Vam jamčim bratsko zajedništvo u Gospodinu i susjedsku suradnju, te Vas iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup i metropolit vrhbosanski
predsjednik BK BiH*

Sarajevo, 18. lipnja 2008.

Preuzvišeni gospodin
Mons. Mr. Đuro Gašparević biskup
Srijemska biskupija
Strossmayerova 20
21131 PETROVARADIN
Srbija

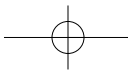
Dragi brate u Biskupstvu!

Upravo sam primio vijest da je ponovo uspostavljena Biskupija Srijemska, te da ste Vi imenovani njezinim rezidencijalnim biskupom. Izražavajući radost na toj odluci Svetog Oca, upućujem Vam najiskrenije čestitke. Čestitam Vama na preuzimanju nanovo uspostavljene Srijemske biskupije, kao i cijelom prezbiteriju i svem puku Božjem koji Vam je povjeren da se ponovo uspostavila ta mjesna Crkva kao biskupija.

Uz iskrenu čestitku želim i obilježiti Božjeg Duha u vodstvu te mjesne Crkve kao i bratske suradnje u Metropoliji sa sjedištem u Đakovu, kao i u Međunarodnoj BK kojoj pripadate.

Izražavam iskreno bratsko zajedništvo u Gospodinu i jamčim susjedsku suradnju, te bratski pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Sarajevo, 1. srpnja 2008.

Velečasni gospodin
Mr. Tomo Knežević, profesor
Nacionalni ravnatelj PMD - u BiH
Kaptol 32
BiH - 71000 Sarajevo

Dragi brate Misniče, Ravnatelju PMD!

Prigodom Održavanja Dvadesetog ljetnog susreta hrvatskih misionara i misionarki, koje će se održati od 7. do 10. srpnja u Križevcima, ljubazno Vas molim da prenesete moje riječi pozdrava, podrške i zahvalnosti.

Vas, koji zdušno animirate misijski duh u BiH, vjerujem da ćete svesrdno izraziti iskrene pozdrave svim našim hrvatskim misionarima i misionarkama koji se ove godine okupljaju na Dvadeseti ljetni susret. Preko Vas ih sve zajedno i svakog osobno srdačno pozdravljam i izričem dobrodošlicu na ovaj susret, koji je izmjena iskustava i traženje potpore u radu. Zato ih hrabrim u tom divnom poslanju naviještanja i svjedočenja Radosne vijesti na mjestima gdje su poslani. Preko Vas ih podržavam duhovno, ali i na svim drugim dimenzijama.

S posebnim poštovanjem im izričem zahvalnost na svakoj žrtvi, ugrađenoj ljubavi i postojanom svjedočenju na misijskom polju rada. Ujedinjujem se s tolikim moliteljima za misije i misionare. Izražavam ponos na njih i radost da ih imamo.

Sve okupljene na ovom susretu i svakog osobno iskreno pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski
predsjednik BK BiH*

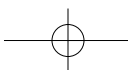
**Poštovanom i cijenjenom
SENATU UNIVERZITETA U SARAJEVU
Obala Kulina bana 7/II
71000 SARAJEVO**

Predmet: Pokretanje inicijative za pridruživanje Vrhbosanske katoličke teologije Univerzitetu u Sarajevu

Datum: 11. 09. 2008.
Broj: 1070/08

Cijenjeni gospodine Rektore, veleučena gospodo članovi Senata Univerziteta u Sarajevu!

Obraćam Vam se kao nadbiskup Vrhbosanske nadbiskupije i kao veliki kancelar Vrhbosanske katoličke teologije. Već duže vrijeme postoji želja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji da se Vrhbosanska katolička teologija u Sarajevu uključi u sastav Univerziteta u Sarajevu.

1. *Inicijativa za promicanje Vrhbosanske katoličke teologije u Katolički bogoslovni fakultet na crkvenoj razini.* - Kao nadbiskup Vrhbosanske nadbiskupije pokrenuo sam inicijativu pri Kongregaciji za katolički odgoj u Rimu za promicanje Vrhbosanske katoličke teologije u Bogoslovni fakultet u sastavu Univerziteta u Sarajevu. Iz Rima smo dobili odgovor kako se trebaju ispuniti određeni preduvjeti. Jedan od preduvjeta na koji upućuje Kongregacija je prednacrt budućega ugovora između Univerziteta u Sarajevu i Vrhbosanske katoličke teologije. Takva uputa prosljeđena iz ureda Kongregacije za katolički odgoj u Rimu očituje zainteresiranost Svete Stolice da se Vrhbosanska katolička teologija (budući Katolički bogoslovni fakultet) pridruži Univerzitetu u Sarajevu. Stoga se obraćam Vama, uglednom Senatu Univerziteta u Sarajevu, očekujući od Vas prihvatanje zamisli o pridruživanju Vrhbosanske katoličke teologije Vašem časnom Univerzitetu.

2. *Kratka povijest Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu* - Vrhbosanska katolička teologija, osnovana 1. rujna 1890., je najstarija visokoškolska ustanova u BiH prema suvremenom shvaćanju visokog školstva, jer se od samog početka za upis na studij teologije zahtijevao ispit zrelosti ("velika matura"). Svoju ulogu intelektualne i duhovne formacije svećenika izvršavala je neprekidno do konca akad. god. 1943./44., kad je zbog ratnih neprilika morala prestati s radom, a komunistički režim, oduzevši zgradu Bogoslovije nije joj dopuštao nastavak rada. Tek je u jesen 1969. godine Teologija obnovila svoje djelovanje i do dana današnjeg, usprkos teškoćama i iskušenjima tijekom posljednjeg rata u BiH, izvršava svoje poslanje na blagoslov i korist mjesnoj Crkvi i društvu. Od 1990. god. Vrhbosanska katolička teologija, koja se u to vrijeme nazivala "Vrhbosanska visoka teološka škola", afilirana je Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, i kao ustanova sa sjedištem u drugoj državi, uživa prava koja je dobila ugovorom o afilijaciji na crkvenom području. U vrijeme kad je Vrhbosanska katolička teologija obilježavala stotu obljetnicu od svoga osnutka, a to znači u vrijeme demokratskih promjena u BiH (oko 1990. god.), Univerzitet u Sarajevu pokazivao je zanimanje za ovu Ustanovu i spremnost prihvatiti je i uključiti u Univerzitet. Zbog ratnih sukoba u Bosni i Hercegovini 1992. Vrhbosanska visoka teološka škola nalazi svoje privremeno utočište u Dominikanskom samostanu u Bolu na Braču. Prestankom ratnih razaranja i nakon obnove zgrade Vrhbosanske katoličke bogoslovije, cijela se ustanova 16. listopada 1996. vratila u Sarajevo i nastavila sa svojim djelovanjem.

3. *Uključivanje Vrhbosanske katoličke teologije u sastav Univerziteta u Sarajevu* - smatram potrebnim, korisnim i uputnim. Grad Sarajevo je glavni grad Bosne i Hercegovine te je kao takav upravno, gospodarsko, kulturno i sveučilišno središte. Vrhbosanska katolička teologija kao novi član Univerziteta nastavila bi biti rasadište duhovne, intelektualne i opće kulture te bi tako još više obogatila tradiciju i duhovnost grada Sarajeva. Uspostava Katoličkog bogoslovnog fakulteta pri Univerzitetu u Sarajevu je i pastoralna potreba Vrhbosanske nadbiskupije. Osim toga, na području Bosne i Hercegovine postoje posebne potrebe u promicanju međureligijskog dijaloga na teološkoj i znanstvenoj razini.

Poštovani članovi Senata Univerziteta u Sarajevu, zahvaljujem Vam za razumijevanje i za podršku našoj inicijativi.

Uz izraze iskrenog poštovanja,

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski
i veliki kancelar VKT*

MINISTARSTVO PRAVDE RS
n./r. Gosp. Džerard Selman, ministar
Trg Republike Srpske 1
78000 BANJA LUKA

**Predmet: Zahtjev za dušobrižničko zbrinjavanje
vjernika-katolika pritvorenika i zatvorenika ustanova koji
su u nadležstvu entitetskih i državnog ministarstva pravde**

Datum: 20. kolovoza 2008.
Broj: 982/08

Cijenjeni Naslove!

Sve su učestaliji zahtjevi za dušobrižničkim zbrinjavanjem vjernika-katolika koji su pritvorenici ili zatvorenici u entitetskim ili državnim ustanovama, a koje su u Vašem nadležstvu. Do sada to je činjeno na način koji je jedino bio moguć. Bilo je to daleko od zadovoljavajućeg načina. Do potpunog zaživljavanja sporazuma između Svete Stolice i Bosne i Hercegovine mi u Vrhbosanskoj nadbiskupiji želimo izgraditi što kvalitetnije način dušobrižničke skrbi vjernika-katolika pritvorenika i zatvorenika u Vašim ustanovama. Sva dušobrižnička srba bila bi u nadležstvu Ureda katoličkog dušobrižništva Ministarstva obrane BiH, a vojni kapelani bili bi istovremeno i zatvorski kapelani Vaših ustanova na istom prostoru koje pokrivaju kao vojni kapelani. Da bi mogli u granicama mogućeg preuzeti dodatne obveze ministar obrane za svakog od njih dao je odobrenje u pisanom obliku. U prilogu ovoga dopisa dostavljam Vam kopiju istih odobrenja kao i adrese svih koji će biti uključeni u dušobrižništvo zatvora na prostoru koje pokrivaju kao vojni kapelani.

Od Vas tražimo sljedeće:

1. Slobodan pristup svakom vjerniku-katoliku pritvoreniku i zatvoreniku, a koji su u Vašem nadležstvu. To bi bili osobni razgovori kao i organiziranje misnog i drugih liturgijskih čina. Sve bi se događalo pod vodstvom ravnateljâ ili njihovih zamjenika i u suglasju s kućnim redom ustanova u kojima se nalaze pritvorenici i zatvorenici.
2. Na sadržaje osobnih razgovora i na sadržaje ispovijedi gledalo bi se kao na ispovjednu tajnu. Njihov sadržaj ne bi bio predmetom bilo kakvih sudskih ili drugih procesa.
3. Svaki zatvorski kapelan u skladu s kućnim redom organizirao bi za vjernike-katolike pritvorenike i zatvorenike misno slavlje i druge liturgijske čine prema važećem kalendaru Katoličke crkve.
4. Svaka ustanova u kojoj se nalaze pritvorenici ili zatvorenici uredit će stalni ili privremeni prostor kako za misna i druga liturgijska slavlja tako i ured s odgovarajućim namještajem za zatvorski kapelana.
5. Vaše ustanove ili ustanove u Vašem nadležstvu preuzimaju obvezu podmirivanja putnih troškova za zatvorski kapelana od mjesta stanovanja do ustanove u kojoj dušobrižnički djeluje i to prema važećim odredbama Vaših ustanova.
6. Ravnanjem dušobrižništva zatvora na gore spomenutim prostorima privremeno preuzima Ured katoličkog dušobrižništva Ministarstva obrane BiH.

U očekivanju žurnog i pozitivnog odgovora sve Vas pozdravljam i na sve Vas zazivam Božji blagoslov.

Marko Zubak
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Dostavljeno:

- Naslovu;
- Ured katoličkog dušobrižništva Ministarstva obrane BiH;
- Pismohrana.

IZ KORESPODENCije

MINISTARSTVO PRAVDE FBiH
n./r. gosp. Feliks Vidović, ministar
Valtera Perića 15
71000 SARAJEVO

**Predmet: Zahtjev za dušobrižničko zbrinjavanje
 vjernika-katolika pritvorenika i zatvorenika ustanova koji
 su u nadležstvu entitetskih i državnog ministarstva pravde**

Datum: 20. kolovoza 2008.
 Broj: 982-1/08

Cijenjeni Naslove!

Sve su učestaliji zahtjevi za dušobrižničkim zbrinjavanjem vjernika-katolika koji su pritvorenici ili zatvorenici u entitetskim ili državnim ustanovama, a koje su u Vašem nadležstvu. Do sada to je činjeno na način koji je jedino bio moguć. Bilo je to daleko od zadovoljavajućeg načina. Do potpunog zaživljavanja sporazuma između Svete Stolice i Bosne i Hercegovine mi u Vrhbosanskoj nadbiskupiji želimo izgraditi što kvalitetnije način dušobrižničke skrbi vjernika-katolika pritvorenika i zatvorenika u Vašim ustanovama. Sva dušobrižnička srba bila bi u nadležstvu Ureda katoličkog dušobrižništva Ministarstva obrane BiH, a vojni kapelani bili bi istovremeno i zatvorski kapelani Vaših ustanova na istom prostoru koje pokrivaju kao vojni kapelani. Da bi mogli u granicama mogućeg preuzeti dodatne obveze ministar obrane za svakog od njih dao je odobrenje u pisanom obliku. U prilogu ovoga dopisa dostavljam Vam kopiju istih odobrenja kao i adrese svih koji će biti uključeni u dušobrižništvo zatvora na prostoru koje pokrivaju kao vojni kapelani.

Od Vas tražimo sljedeće:

1. Slobodan pristup svakom vjerniku-katoliku pritvoreniku i zatvoreniku, a koji su u Vašem nadležstvu. To bi bili osobni razgovori kao i organiziranje misnog i drugih liturgijskih čina. Sve bi se događalo pod vodstvom ravnateljâ ili njihovih zamjenika i u suglasju s kućnim redom ustanova u kojima se nalaze pritvorenici i zatvorenici.
2. Na sadržaje osobnih razgovora i na sadržaje ispovijedi gledalo bi se kao na ispovjednu tajnu. Njihov sadržaj ne bi bio predmetom bilo kakvih sudskih ili drugih procesa.
3. Svaki zatvorski kapelan u skladu s kućnim redom organizirao bi za vjernike-katolike pritvorenike i zatvorenike misno slavlje i druge liturgijske čine prema važećem kalendaru Katoličke crkve.
4. Svaka ustanova u kojoj se nalaze pritvorenici ili zatvorenici uredit će stalan ili privremeni prostor kako za misna i druga liturgijska slavlja tako i ured s odgovarajućim namještajem za zatvorskog kapelana.
5. Vaše ustanove ili ustanove u Vašem nadležstvu preuzimaju obvezu podmirivanja putnih troškova za zatvorskog kapelana od mjesta stanovanja do ustanove u kojoj dušobrižnički djeluje i to prema važećim odredbama Vaših ustanova.
6. Ravnanjem dušobrižništva zatvora na gore spomenutim prostorima privremeno preuzima Ured katoličkog dušobrižništva Ministarstva obrane BiH.

U očekivanju žurnog i pozitivnog odgovora sve Vas pozdravljam i na sve Vas zazivam Božji blagoslov.

Marko Zubak
 kancelar

Vinko kardinal Puljić
 nadbiskup vrhbosanski

Dostavljeno:

- Naslovu;
- Ured katoličkog dušobrižništva Ministarstva obrane BiH;
- Pismohrana.

MINISTARSTVO PRAVDE BiH
n./r. gosp. Bariša Čolak, ministar
 Trg BiH 1
 71000 SARAJEVO

Predmet: Zahtjev za dušobrižničko zbrinjavanje vjernika-katolika pritvorenika i zatvorenika ustanova koji su u nadležstvu entitetskih i državnog ministarstva pravde

Datum: 20. kolovoza 2008.
 Broj: 982-2/08

Cijenjeni Naslove!

Sve su učestaliji zahtjevi za dušobrižničkim zbrinjavanjem vjernika-katolika koji su pritvorenici ili zatvorenici u entitetskim ili državnim ustanovama, a koje su u Vašem nadležstvu. Do sada to je činjeno na način koji je jedino bio moguć. Bilo je to daleko od zadovoljavajućeg načina. Do potpunog zaživljavanja sporazuma između Svete Stolica i Bosne i Hercegovine mi u Vrhbosanskoj nadbiskupiji želimo izgraditi što kvalitetnije način dušobrižničke skrbi vjernika-katolika pritvorenika i zatvorenika u Vašim ustanovama. Sva dušobrižnička srb bila bi u nadležstvu Ureda katoličkog dušobrižništva Ministarstva obrane BiH, a vojni kapelani bili bi istovremeno i zatvorski kapelani Vaših ustanova na istom prostoru koje pokrivaju kao vojni kapelani. Da bi mogli u granicama mogućeg preuzeti dodatne obveze ministar obrane za svakog od njih dao je odobrenje u pisanom obliku. U prilogu ovoga dopisa dostavljam Vam kopiju istih odobrenja kao i adrese svih koji će biti uključeni u dušobrižništvo zatvora na prostoru koje pokrivaju kao vojni kapelani.

Od Vas tražimo sljedeće:

1. Slobodan pristup svakom vjerniku-katoliku pritvoreniku i zatvoreniku, a koji su u Vašem nadležstvu. To bi bili osobni razgovori kao i organiziranje misnog i drugih liturgijskih čina. Sve bi se događalo pod vodstvom ravnateljâ ili njihovih zamjenika i u suglasju s kućnim redom ustanova u kojima se nalaze pritvorenici i zatvorenici.
2. Na sadržaje osobnih razgovora i na sadržaje ispovijedi gledalo bi se kao na ispovjednu tajnu. Njihov sadržaj ne bi bio predmetom bilo kakvih sudskih ili drugih procesa.
3. Svaki zatvorski kapelan u skladu s kućnim redom organizirao bi za vjernike-katolike pritvorenike i zatvorenike misno slavlje i druge liturgijske čine prema važećem kalendaru Katoličke crkve.
4. Svaka ustanova u kojoj se nalaze pritvorenici ili zatvorenici uredit će stalni ili privremeni prostor kako za misna i druga liturgijska slavlja tako i ured s odgovarajućim namještajem za zatvorskog kapelana.
5. Vaše ustanove ili ustanove u Vašem nadležstvu preuzimaju obvezu podmirivanja putnih troškova za zatvorskog kapelana od mjesta stanovanja do ustanove u kojoj dušobrižnički djeluje i to prema važećim odredbama Vaših ustanova.
6. Ravnanjem dušobrižništva zatvora na gore spomenutim prostorima privremeno preuzima Ured katoličkog dušobrižništva Ministarstva obrane BiH.

U očekivanju žurnog i pozitivnog odgovora sve Vas pozdravljam i na sve Vas zazivam Božji blagoslov.

Marko Zubak
 kancelar

Vinko kardinal Puljić
 nadbiskup vrhbosanski

D o s t a v l j e n o :

- Naslovu;
- Ured katoličkog dušobrižništva Ministarstva obrane BiH;
- Pismohrana.

IZ KORESPONDENCIJE

Boris Dabo
Zambija
Date: 18. rujan 2008.

Predmet: Zahvala iz Zambije

Preuzvišeni oče nadbiskupe!

Ja sam Boris Dabo, misionar u Zambiji a sada se nalazim na odmoru u Hrvatskoj.

Želim Vam ovim putem direktno zahvaliti za vašu velikodušnu pomoć i sudjelovanje u akciji "Gradimo crkvu u Zambiji". Preko Misijske središnjice primio sam 47.846,98 USD za spomenutu gradnju a Vaša je nadbiskupija sudjelovala sa značajnih 27.508,95 KM.

Javljeno mi je da ste se Vi osobno založili kao i dijecezanski ravnatelj PMD, župnici i časne sestre. Molim da moje zahvale prenesete i njima.

Misija "Afričkih mučenika" Lusu u Zambiji osnovana je 2003. na području gdje nije bilo katolika niti su djeca išla u školu a bolesnici su odlazili k vraču i za najmanje bolesti. Naravno da je takva situacija bila plodno tlo zaostalosti, siromaštva i neznanja. Od 2003. smo uspjeli okupiti zajednicu Isusovih učenika, izgraditi privremenu kapelicu, osnovati osnovnu školu, zdravstvenu ustanovu, organizirati društveni centar u kojem će u listopadu biti izborna mjesto za biranje novog predsjednika države, a sada smo evo u procesu gradnje crkve sv. Josipa Radnika.

Zahvaljujući Vašem zalaganju i darežljivosti Vaših vjernika moći ćemo dovršiti župnu crkvu u Lusu, a s onim što ostane moći ćemo započeti izgradnju nove misijske postaje u istoj biskupiji Livingstone. Naime, misija Lusu se bliži trenutku kad će moći biti preuzeta od domaćih svećenika koji će vršiti redovitu pastoralu brigu za župu, a misionar ide dalje na "druga mjesta da i tamo propovijeda Evandjelje jer je on za to došao".

Neka Bog blagoslovi Vas i vaše vjernike

Don Boris Dabo

Mnogopoštovana
s. M. Marina Piljić
predsjednica Konferencije
Bjelave 54
BiH - 71000 Sarajevo

Mnogopoštovana s. Marina!

Primio sam vaš dopis br. 73/08. od 28. srpnja 2008. godine u kojem me upoznajete o održavanju Redovničkih dana 28. i 29. kolovoza 2008. godine u Sarajevu. Tema je: Posvećeni život u ulozi promicanja kršćanske baštine u suvremenom Europskom svijetu.

Kao mjesni biskup izričem iskrenu dobrodošlicu Redovničkim danima u Sarajevo. Pozdravljam i temu redovničkih dana. S radošću ću pratiti Vas svojom molitvom te Vama osobno, kao i organizatorima i sudionicima želim obilje Božjeg blagoslova u održavanju ovih redovničkih dana.

Nadam se da će u ime Biskupske konferencija, pročelnik Vijeća uzeti učešće, te tako će i naša BK biti uz Vas u tom programu.

Neka ovaj program učvrsti svakog sudionika kao i sve zajednice u dotičnoj karizmi da budu dar mjesnim Crkvama gdje djeluju i svjedoče.

Uz iskreni pozdrav i blagosliv izražavam svoju pastirsku blizinu.

Vinko kardinal Puljić
Nadbiskup vrhbosanski

**Provincija Bezgrješnog začeca BDM
Družba sestara Služavke Malog Isusa
Bjelave 54
BiH- 71000 Sarajevo**

Datum: 25. rujna 2008.
Broj: 1141/08

Mnogopoštovana sestro Marina!

Dopisom br. 339/08 od 24. rujna ove godine tražila ste odobrenje i blagoslov kapelice u izgrađenom dijelu doma sv. Josipa u Vitezu.

Ovim Vas želim izvijestiti da se uzoriti kardinal Vinko Puljić, nadbiskup Vrhbosanski raduje tome činu, te rado daje odobrenje za otvorenje kapelice, a svojim izaslanikom 2. listopada 2008. imenuje generalnog vikara preč. mr. Luku Tunjića da s Vašom zajednicom u Vitezu slavi svečano Misno slavlje.

Uz iskrene čestitke Vama i cijeloj Provinciji na ovom Bogu ugodnom djelu, želimo Vam svaki Božji blagoslov, po zagovoru sluge Božjega Josipa Stadlera.

S poštovanjem

Marko Zubak, kancelar

**Vinko kardinal Puljić
Nadbiskup vrhbosanski
Kaptol 7
71000 Sarajevo**

**Mustafa ef. Cerić
Reis-ul ulema BiH
Sarajevo**

Čestitka muslimanima za Bajram

Vama osobno i svim Muslimanima čestitam Bajramsko slavlje. Neka nas Svevišnji prosvijetli i ohrabri na zajedničkom putu dijaloga i zauzimanja za dobro svakog čovjeka u ovoj nam zajedničkoj domovini BiH i u zajedničkom radu za dobro svakog čovjeka u cijelom svijetu u izgrađivanju mira. Ovaj put nisam u mogućnosti biti na osobnom čestitanju, jer sam u to vrijeme izvan BiH.

Hvala na pozivu i primite moju ispriku. Uz čestitku za Bajram upućujem i iskrene pozdrave u želji za dobro zdravlje i sretno slavlje.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

IZ KORESPONDENCIJE

Kronika kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa

(Od 12. 06.- 04. 10. 2008.)

12. lipanj

U 13:00 sati u kapelici je pred Uzoritim kardinalom, vicekancelarom preč. Predragom Stojčevićem i ekonomom preč. Lukom Kesedžićem, tajnik vlč. Josip Knežević položio ispovijest vjere i zakletvu. U 18:00 sati Uzoriti Vinko kardinal Puljić slavio je misno slavlje uoči svetog Ante Padovanskog u Busovači uz koncelebraciju župnika i velikog broja svećenika. Toj misi uočnici nazočilo je preko 6000 vjernika.

13. lipanj

Proslava svetog Ante Padovanskog u Beogradu - Uzoriti Kardinal slavio je svetu misu u Beogradu uz koncelebraciju beogradskog nadbiskupa mons. Stanislava Hočevara, apostolskog nuncija mons. Eugenia Sbarbaro, župnika fra Leopolda Rohmesa i velikog broja svećenika. Prije svete mise, zajedno s nadbiskupom beogradskim, posjetio je patrijarha Pavla koji se zbog bolesti, nalazio u vojnoj bolnici.

14. lipanj

U ranim jutarnjim satima uzoriti kardinal se uputio u župu Osova podijeliti krizmu. U župi je upriličen doček u 10:00 sati. Župnik fra Božo Krešo je na početku pozdravio uzoritog kardinala, zatim je kardinal razgovorao s krizmenicima, te nakon toga slavio svetu misu i podjelio sakrament krizme. Sakrament krizme je primilo 85 krizmenika. Nakon ručka uputio se u župu Maglaj podijeliti krizmu. Kardinala je dočekaio župnik vlč. Jakov Filipović, krizmenici i vjernici. Nakon toga kardinal je imao razgovor s krizmenicima i Svetu misu na kojoj je primilo sakrament krizme 13. krizmenika.

15. lipanj

U jutarnjim satima uzoriti kardinal se uputio u župu Špionica podijeliti krizmu. U 10:00 sati dočekaio ga je župnik fra Blaž Marković. Nakon pozdrava i razgovora s krizmenicima, kardinal je slavio svetu misu na kojoj je sakrament krizme primilo 33 krizmenika. U poslijepodnevnim satima uputio se u župu Posavska Mahala u kojoj ga je dočekaio župnik vlč. Mijo Nikolić. U Posavskoj Mahali sakrament krizme je primilo 8 krizmenika. U večernjim satima uzoriti kardinal se uputio za Sarajevo.

16. lipanj

U 09:00 sati uzoriti kardinal susreo se s gospođom Ružicom Zoricom, a u 11:30 sa direktorom Caritasa vlč. dr. Perom Brkićem i Hubertusom Jansom koji je iz Caritasa München-Freising. U 12:00 sati uzoriti kardinal je ugostio gospodina Adelia Bergamashia, dobročinitelja naše nadbiskupije iz Milana. Nakon toga u poslijepodnevnim satima uzoriti je kardinal posjetio karmelski samostan na Stupu. U večernjim je satima ugostio dva svećenika iz Subotice vlč. Stjepana Kunza i vlč. Josipa Lajsa.

17. lipanj

U 09:00 sati uzoriti kardinal je slavio misu u kapelici u Nadbiskupskom Ordinarijatu pod kojom je podijelio sakrament krizme dvojici krizmenika. U 11:00 sati primio je Jasnu Krivošić-Prpić veleposlanicu Bosne i Hercegovine pri Vatikanu. U 14:30 primio je mons. Ivu Tomasevića, a u 15:00 s. Marinu Piljić, provincijalku sestara Služavki Malog Isusa.

18. lipanj

U 10:00 sati uzoriti je kardinal primio vlč. Tadiju Ivoša na razgovor, u 11:30 preč. Marijana Pejića, personalnog vikara, a u 12:00 sati vlč. Iliju Miškića, župnika iz Kandije. Nakon ručka, u 13:00 uzoriti je kardinal primio gospodina Darka Zeleniku i obavio s njime razgovor. U 16:00 uzoriti je kardinal primio djelatnike Katoličke tiskovne agencije kojima je dao intervju prigodom proslave svetog Ive, a u 17:30 sati ravnatelja KŠC "Sveti Pavao" Zenica vlč. Antu Ledića. U 19:00 sati primio je vlč. Jakova Kajnića, župnika župe Ularice.

19. lipnja

U 11:00 sati uzoriti je kardinal primio vlč. Miroslava Čavara, direktora MCVN-a. U 11:30 uzoriti je kardinal primio ravnatelja Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih "Ivan Pavao II." vlč. dr. Šimu Maršića. U 15:00 sati uzoriti je kardinal susreo se s mons. Perom Sudarom, pomoćnim biskupom i obavio s njim razgovor.

20. lipanj

U poslijepodnevnim satima uzoriti kardinal uputio se u Nadbiskupijsko sjemenište u Travnik u kojem je od 19. do 21. lipnja održana duhovna obnova za ministrante šestog i sedmog

razreda osnovne škole. Ministranata se okupilo oko 120 iz raznih župa. Ovaj susret sastojao se iz dva dijela: duhovnog i sportskog. Uzoriti je kardinal u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage slavio Sv. misu uz koncelebraciju rektora preč. mr. Luke Tunjića i duhovnika vlč. Marka Zubka, personalnog vikara preč. Marijana Pejića, te kardinalova tajnika. Prije svete mise upriličena je duhovna obnova i ispovijed ministranata. Uzoriti je kardinal nakon mise održao sastanak s ministrantima u Auli sjemeništa u Travniku, gdje je odgovarao na razna pitanja koja su mu uputili ministranti. Tom prilikom uzoriti je kardinal podijelio nagrade najuspješnijim ministrantima u sportskom dijelu susreta. Prvo mjesto u nogometu osvojila je momčad ministranata iz župe Prozor, drugo mjesto ministrantska momčad iz župe Rankovići, a treće mjesto ministrantska momčad iz župe Zavidovići U stolnom tenisu prvo mjesto osvojio je ministrant iz župe Prozor Ivan Šakota, drugo mjesto Dario Martić ministrant iz župe Žepče, a treće Marin Marinčić, ministrant iz župe Lug-Brankovići.

21. lipnja

U ranim jutarnjim satima, uzoriti se kardinal zaputio iz travničkog sjemeništa u župu Domaljevac podijeliti sakrament krizme. Pred župnom crkvom u 10:00 sati dočeka ga je župnik fra Pero Baotić. Nakon pozdrava i razgovora s krizmenicima, slijedila je Sveta misa na kojoj je sakrament krizme primilo 39. krizmenika. Nakon ručka u 16:00 uputio se u župu Tolisu gdje je sakrament krizme primilo 116 krizmenika.

22. lipanj

U jutarnjim satima iz Tolise se uzoriti kardinal uputio u župu Prud podijeliti sakrament krizme. Nakon dočeka i pozdrava od strane župnika vlč. Pave Kopića, uzoriti je kardinal slavio Svetu misu na kojoj je sakrament krizme primilo 9 krizmenika. Nakon ručka uputio se u župu Gornja Dubica gdje ga je dočeka župnik fra Marko Ešegović. U Gornjoj Dubici sakrament krizme je primilo 23 krizmenika. U večernjim satima uzoriti kardinal uputio se za Sarajevo.

23. lipanj

U 08:30 sati uzoriti je kardinal primio rektora bogoslovije prof. dr. Niku Ikića. Nakon toga uzoriti kardinal je ugostio gospodina Adelia Bergamashi, dobročinitelja naše nadbiskupije

iz Milana. U 10:30 sati primio je profesora sa Vrhbosanske bogoslovije prof. mr. Tomu Kneževića. U poslijepodnevnom satima uzoriti kardinal se zaputio u svetište svetog Ive u Podmilačje slaviti svetu misu uočnicu za bolesnike, uz koncelebraciju provincijala fra Mije Džolana, vizitatora fra Gabrijela Mioča, i velikog broja ostalih misnika. Nakon svete mise uputio se u Banja Luku, u biskupski Ordinarijat gdje ga je primio banjalučki biskup mons. dr. Franjo Komarica.

24. lipnja

U jutarnjim satima uzoriti kardinal se zaputio u samostan trapista, svoju rodnu župu, slaviti svetu misu u samostanskoj crkvi uznesenja BDM na blagdan sv. Ivana Krstitelja. Iako to nije patron sv. Ivan Krstitelj slavi se u samostanu Marija Zvijezda kao zavjetno mjesto. Na početku svete mise pozdravio ga je o. Tomislav Topić. Nakon svete mise uputio se za Travnik u sjemenište.

25. lipnja

Uzoriti kardinal je slavio svetu misu u župnoj crkvi sv. Ivana Krstitelja, uz koncelebraciju svećenika iz župa Lašvanske doline povodom otvaranja i blagoslova renovirane kuće i internata časnih sestara "Kćeri Božje ljubavi". U poslijepodnevnom satima vratio se u Sarajevo.

26. lipanj

U jutarnjim satima uzoriti kardinal otišao je na sjednicu Caritasa BKBiH, a u poslijepodnevnom satima otišao je na groblje "Bare" posjetiti grob na prvu godišnjicu smrti tragično preminulog svećenika mr. Joze Tomića. Nakon toga u 19:00 sati uzoriti kardinal je bio na predstavljanju knjige don Ante Bakovića "Martirologij" u Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji.

27. lipnja

U 10:00 sati uzoriti je kardinal primio ambasadora Palestine i razgovarao o temi ljudskih prava i kako ih zaštititi. Nakon toga u 11:00 sati primio je đakone Franjevačke teologije Bosne Srebrne. U 12:00 sati primio gospodina dr. ing. Waltera Horna iz biskupije Klagenfurt, predsjednika projekta "Kultur via Europa". U 15:00 sati uzoriti je kardinal primio engleskog ambasadora u BiH Mathew-a Rycroft-a, a u 16:00 sati đakone Vrhbosanske katoličke teologije.

28. lipnja

U ranim jutarnjim satima uzoriti kardinal zaputio se u Tuzlu na posvetu crkve. Pred crkvom ga je dočeka fra Zdravko Andžić tuzlan-

ski gvardijan. U svojoj prigodnoj propovijedi uzoriti je kardinal objasnio važnost posvete crkve, a također je taj obred približio narodu. U poslijepodnevnim satima uputio se u KŠC "sv. Franjo" na susret s mladima koji su bili u ekumenskom kampu u Čardaku.

29. lipnja

Svetkovina svetih Petra i Pavla. Ovaj termin "rezerviran" je uvijek za svećeničko ređenje. Na Misi u 10:30 sati koju je kardinal slavio u katedrali podjelio je sakrament svetog reda sedmorici đakona - trojica su članovi franjevačke provincije Bosne Srebrne i četvorica dijecezanskih svećenika. Novozaređeni svećenici su: fra Ivica Baketarić iz župe Rumboci, fra Pavo Filipović župa Tolisa, fra Mario Jurić, župa Tolisa, vlč. Ivo Jezidžić, župa Kupres, vlč. Dragan Jurić, župa Prozor, vlč. Oliver Jurišić, župa Pećine, vlč. Hrvoje Kalem, župa Bistrica kod Uskoplja. U 15:00 sati uzoriti je kardinal primio vlč. Marija Oršolića, župnika župe Bijelo Brdo kako bi sve pripremio za posvetu crkve u Bijelom Brdu. U 16:00 sati uzoriti kardinal ugostio je bogoslova Zagrebačke nadbiskupije Marinka Miličevića i obavio s njim razgovor.

30. lipnja

U ranim jutarnjim satima uzoriti je kardinal primio na razgovor rektora bogoslovije preč. dr. Niku Ikića. U 10:00 sati uzoriti je kardinal zajedno s mons. dr. Matom Zovkićem pošao na sjednicu Međureligijskog vijeća. U poslijepodnevnim satima, u 14:30, primio je vlč. Marka Majstorovića, župskog vikara župe Stup, zatim u 15:00 sati primio je kanonike: mons. dr. Matu Zovkića, mons. dr. Marka Josipovića, Dr. Peru Pranjica i preč. Antu Meštovića. Nakon njih obavio je razgovor i s bogoslovom Ilijom Markovićem. U 16:00 sati primio je gospodina Ivana Tomu Tirtanj-a i obavio s njim razgovor.

01. srpnja

Uzoriti kardinal je u jutarnjim satima primio ekonoma biskupije preč. Luku Kesedžića. U 09:15 sati primio je vlč. Pavu Šekeriju, župnika katedralne župe, a nakon njega primio je bogoslova Damira Vrbošića. U 10:00 sati primio je gospodina Zlatana Delića i obavio s njim razgovor. U 14:30 uzoriti je kardinal primio mons. dr. Matu Zovkića, kanonika vrhbosanskog i obavio s njim razgovor. U 16:30 sati primio je mons. dr. Antu Ćosića, ml. dekana na Vrhbosanskoj Katoličkoj Teologiji na razgovor.

02. srpnja

U 10:30 uzoriti kardinal se zaputio u samostan časnih sestara SMI u Gromiljak gdje su se okupili vjeroučitelji na duhovne vježbe. Uzoriti je kardinal slavio Svetu misu uz koncelebraciju voditelja duhovnih vježbi fra Mirka Bobaša, mons. Petra Jukića i tajnika kard. V. Puljića. U 15:30 sati primio je na razgovor don Antu Ledića. U 16:30 primio je na razgovor vlč. Ivana Ravlića, župnika iz Novog Sarajeva. Nakon večere, u 19:30 primio je vlč. Ivana Mandića, pastoralnog suradnika na župi Presvetog Trojstva u Novom Sarajevu.

03. srpnja

Uzoriti je kardinal u 10:00 sati u Ordinarijatu nadbiskupskom primio na razgovor gospodina Jerka Lijanovića s kojim je razgovarao o položaju Hrvata - katolika u BiH. Također se osvrnuo i na predstojeće općinske izbore, te potrebu novog Ustava BiH koji će biti pravedan za sve narode u BiH. Na večer u 20:00 sati primio je vlč. Ivu Jezidžića, mladomisnika, na razgovor.

04. srpnja

Uzoriti Vinko kardinal Puljić je danas u 08:45 u Nadbiskupskom ordinarijatu primio njegovu ekselenciju gospodina mr. Michaela Georga Schmunka, ambasadora Njemačke u Bosni i Hercegovini. Bio je to zapravo oproštajni posjet gospodina Schmunka. U prigodnom razgovoru sa uzoritim kardinalom gospodin Schmunk je prikazao svoju diplomatsku djelatnost u Bosni i Hercegovini, posebno kad je riječ o pitanju procesa europskih integracija. Međutim, posebno je naglašena potreba da se u Bosni i Hercegovini na političkoj razini nađe minimum suglasnosti oko jednakopravnosti svih naroda. Uzoriti je kardinal pri tom upoznao gospodina Schmunka s nepoštivanjem jednakih prava Hrvata koji žive u Bosni i Hercegovini, upoznao ga je s problemima koje ovdje ima Katolička Crkva kad su u pitanju pojedine dozvole za gradnju, ali i s najaktualnijom temom, naime sa sudskom presudom prema kojoj uzoriti kardinal gubi pravo na dio rezidencije, koji je u vlasništvu Vrhbosanske nadbiskupije još od same izgradnje zgrade Ordinarijata, dakle još iz vremena prvog Vrhbosanskog nadbiskupa i Sluge Božjeg dr. Josipa Stadlera, a koje je bivši komunistički režim oduzeo kako bi u tom stanu nastanio svog doušnika koji je u to vrijeme ozvučio cijeli Nadbiskupski

Ordinarijat. Na kraju razgovora, uzoriti je kardinal gospodinu Schmunku zaželio uspješan i blagoslovljen daljnji rad, ali naravno i dobrodošlicu kada mu se pruži prilika ponovno doći u Bosnu i Hercegovinu. U poslijepodnevnim satima primio je novinara Večernjeg lista Zlatka Tulića i novinarku Belmu Muhić iz Dnevnik novina SAN, a nakon njih na razgovor je primio mr. Tomu Kneževića.

05. srpnja

Uzoriti je kardinal u 11:00 sati slavio Svetu misu u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda povodom patrona crkve. Nakon ručka uputio se u župu Bistrica kod Uskoplja na krštenje sedmog djeteta Karla u obitelji Pavla i Danice Alvir, a nakon toga zaputio se u župu Deževice.

06. srpnja

Na mladu nedjelju u župi Deževice, uzoriti je kardinal blagoslovio kip sv. Jakova Markijskog, kojeg je sadašnji župnik vlč. Slaviša Stavnjak dovezao s groba ovoga sveca iz Italije, te u procesiji zajedno sa svećenicima i vjernicima zaputio se na "Vrelo sv. Jakova" gdje je slavio Svetu misu pred blizu 3000 vjernika. Nakon ručka uzoriti kardinal vratio se u Sarajevo i ugostio biskupa iz Skopja mons. Kiru Stojanova.

07. srpnja

Uzoriti je kardinal u jutro slavio Svetu misu sa mons. Kirom Stojanovim, biskupom iz Skopja, te ga nakon doručka ispratio. U 10:00 sati primio je mons. Bosiljka Rajića, U 11:00 sati bogoslova Stanislava Šarića, a u 11:30 sati mons. Matu Zovkića. U poslijepodnevnim satima uzoriti je kardinal na razgovor primio prof. dr. Franju Topića, predsjednika Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" i mnogopoštovanog oca provincijala fra Miju Džolana.

08. srpnja

Uzoriti je kardinal u pratnji mons. dr. Mate Zovkića pošao u 11:00 sati na sjednicu Među-religijskog vijeća. U 14:30 primio je na razgovor preč. dr. Zdenka Spajića.

09. srpnja

Uzoriti je kardinal u 08:30 primio na razgovor s. Emanuelu Borić, a u 09:00 preč. Marka Perića, župnika iz Gromiljaka. U 10:30 uzoriti je kardinal primio vlč. Marka Zubka na razgovor, bivšeg duhovnika u sjemeništu u Travniku i budućeg kancelara. U 13:00 u organizaciji CRS-a (Catholic Release Service) stigao je u trodnevni posjet kardinalu Vinku Puljiću umirovljeni nadbiskup Washingtona uzoriti kardi-

nal Theodore Edgar McCarick. Uzoriti kardinal Puljić obavio je s njim razgovor, a na večer su, uz pratnju mons. Zovkića i tajnika kardinala Puljića, posjetili župu Pale.

10. srpnja

U jutarnjim satima uzoriti je kardinal primio gospođicu Vikicu Vujicu na razgovor, a nakon toga posjetio ga je uzoriti kardinal McCarick, koji se nalazi u trodnevnoj posjeti Sarajevu, u pratnji mons. Mate Zovkića, U 10:00 primio je ekonomu preč. Luku Kesedžića. U poslijepodnevnim satima pošao je za Banja Luku na zasjedanje Biskupske konferencije BiH od 11. do 14. srpnja 2008.

11. srpnja

U 10:00 sati započeo je prvi dan zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Po završetku prvoga dana, uzoriti kardinal je zajedno s drugim biskupima posjetio trapistički samostan Marija Zvijezda gdje su imali zajedničku večeru.

12. srpnja

U 09:00 sati započeo je drugi radni dan zasjedanja Biskupske konferencije BiH.

13. srpnja

Nedjelja. Pauza u zasjedanju BKBiH. Uzoriti je kardinal slavio svetu misu u Prijedoru.

14. srpnja

U 09:00 započeo je treći dan zasjedanja, odnosno studijski dan o obitelji. U 12:30 bila je press konferencija. Nakon završetka zasjedanja BKBiH uzoriti je kardinal u pratnji tajnika i vlč. Marka pošao u zgradu predsjedništva na susret s g. Davorom Ćordašom dopredsjednikom RS-a iz reda hrvatskog naroda, a nakon toga u zgradi Vlade RS-a primio ga je g. Milorad Dodik, predsjednik Vlade RS-a. U večernjim satima, u pratnji mons. Franje Komarice, biskupa Banjalučkog, dr. Mile Aničića i tajnika obišao je Caritasov dom za stare i nemoćne osobe, te gradnju crkve na Petrićevcu.

15. srpnja

U 10:00 sati uzoriti je kardinal, uz koncelebraciju mons. Franje Komarice, biskupa banjalučkog i mons. Ratka Perića, biskupa mostarskog, te velikog broja svećenika, slavio svetu misu povodom patrona katedrale u Banja Luci koja je posvećena sv. Bonaventuri. Nakon Svete mise, u poslijepodnevnim satima uputio se za Sarajevo.

16. srpnja

U jutarnjim satima uzoriti je kardinal prim-

io vlč. Matu Križanca i vlč. Ivana Kuprešaka, a nakon toga zaputio se s mons. Perom Sudarom, pomoćnim biskupom, na posvetu crkve u Karmel. U poslijepodnevnim satima pomoćni biskup i uzoriti kardinal slavili su svete mise u Kaštelima povodom Gospe Karmelske. Mons. Pero Sudar slavio je Svetu misu u Kaštel Kambelovcu, a uzoriti kardinal u Kaštel Štafiliću povodom 500 godina postojanja K. Štafilića. Nakon svete mise posjetili su nadbiskupa Splitskog mons. Marina Barišića čiji su bili gosti.

17. srpnja

Nakon Svete Mise sa mons. Marinom, uzoriti kardinal i mons. Sudar susreli su se s općinskim kaštelskim vlastima u Kaštel Sućurcu. Nakon toga zaputali su se za Sarajevo. U večernjim je satima uzoriti kardinal primio g. Adelia Bergamashi koji je došao u Sarajevo sa skupinom mladih iz Italije.

18. srpnja

Uzoriti je kardinal u 07:30 slavio svetu misu u kapelici, a na misi su nazočili g. Adelio i skupina mladih iz Italije. Nakon toga, uzoriti je kardinal na razgovor primio vlč. dr. Peru Brkića, direktora caritasa, a nakon toga mons. Bosiljka Rajića, s. Emanuelu i Dijanu.

19. srpnja

U jutarnjim satima uzoriti kardinal se zaputio u župu Bijelo Brdo. U Bijelom Brdu je slavio Svetu misu pod kojom je posvetio novu župnu crkvu, podijelio sakrament krizme, te blagoslovio pedeset godina braka Ruže i Tadije Krištije. Nakon Svete mise uputio se u župu Bosanski Brod pogledati završne radove na župnoj crkvi, a nakon toga u župu Cer blagosloviti također pedeset godina braka roditelja svćenika Josipa Senjaka Petra i Lucije Senjak. U 19:00 sati uzoriti je kardinal slavio Svetu misu u Novom Šeheru na mjesu stare crkve. Nakon Svete mise upriličena je procesija na čijem je čelu išla slika sv. Ilije. Nakon Svete mise uzoriti kardinal se zaputio u travničko sjemenište.

20. srpnja

U jutarnjim satima iz travničkog sjemeništa uzoriti kardinal se zaputio u župu Kandija gdje je imao u 09:00 krštenje petog djeteta u obitelji Branka i Marijane Sučić, a u 11:00 posvetu crkve. U poslijepodnevnim satima vratio se u Sarajevo.

21. srpnja

U jutarnjim satima uzoriti je kardinal primio preč. Zdenka Spajića, te preč. Luku Kesedžića.

22. srpnja

Uzoriti je kardinal u 08:30 sati primio s. Emanuelu Borić, a u 09:00 dr. Niku Ikića, rektora Bogoslovije. U 10:00 sati s dr. Nikom Ikićem i tajnikom zaputio se u posjet visokopreosvećenom mitropolitu Dabrobosanskom Nikolaju. U 12:00 sati uzoritog kardinala je primio u zgradi Predsjedništva BiH gospodin Željko Komšić, član predsjedništva BiH iz reda hrvatskog naroda, a u 14:00 sati u zgradi Parlamenta primio ga je gospodin Sulejman Tihić, predsjednik SDA. U 16:30 uzoriti je kardinal u Ordinarijatu primio mons. Petra Jukića.

23. srpnja

U 09:00 sati uzoriti je kardinal na razgovor primio gospođu Anu Lovrin, ministricu pravde RH i gospodina Josipa Vrbošića, veleposlanika RH u BiH i njihove suradnike. U 10:00 sati uzoriti je kardinal u svom uredu primio gospodina Franju Marića, povjesničara. U 11:00 sati uzoriti je kardinal na razgovor primio vlč. Vinka Trogrlića i vlč. Miljenka Džaltu. U 15:00 sati primio je časne sestre Kćeri Božje Ljubavi. Sestra Ozana je donijela primjerak Pozicije Drinskih mučenica.

24. srpnja

U prijepodnevnim satima uzoriti je kardinal, u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata primio gospođu Marinka Čavaru, potpredsjednika Zastupničkog Doma Federacije Bosne i Hercegovine, Josipa Perića, predsjednika Kluba Hrvata u Domu Naroda, te Matu Franjičevića, predsjednika Kluba HDZ BiH u Zastupničkom Domu Federacije Bosne i Hercegovine. Glavna tema razgovora bila je o problemu Zakona o stanovima koji po nekoj logici ima prednost nad vlasništvom. Tu je uzoriti kardinal upoznao gospođu Čavaru, Perića i Franjičevića o problemu presude Kantonalnog suda u Sarajevu kojim uzoriti kardinal gubi dio rezidencije, a dodjeljuje se ženi doušnika kojeg je bivši komunistički režim ubacio, uzurpiravši stan, u svrhu prisluškivanja Ordinarijata. Uzoriti kardinal je s gospodom Čavarom, Perićem i Franjičevićem razgovarao i o drugim problemima kad su u pitanju prava hrvatskog-katoličkog naroda u Bosni i Hercegovini, zatim o problemu medijske blokade kad se problematiziraju hrvatska prava u Bosni i Hercegovini. Uzoriti je kardinal upoznao gospođu i s drugim poteškoćama na prostoru Bosne i Hercegovine, naravno što se tiče Katoličke Crkve, kad

je riječ o pojedinim dozvolama za gradnju. Tu je uzoriti zatražio da se riješi pitanje jednakopravnosti svih građana u Bosni i Hercegovini, jer je činjenica da se prema svim ovim problemima s kojima se susreće i sam kardinal, krše jednaka prava koja bi trebali imati Hrvati u Bosni i Hercegovini. Na kraju razgovora dotakli su i temu nadolazećih općinskih izbora: kako animirati ljude za izlazak na općinske izbore kako bi se i na taj način pokušali izboriti za svoja prava. U 17:00 sati uzoriti kardinal uputio se na Forum koji je održan na Palama, čija je tema bila oživljavanje gospodarstva i života.

25. srpnja

U 9:00 sati uzoriti kardinal je nazočio primopredaji Nadbiskupske kancelarije između preč. dr. Zdenka Spajića i preč. Marka Zubka. Potom je novi kancelar preč. Zubak, pred Nadbiskupom u kapelici položio Ispovijest vjere i Zakletvu.

26. srpanj

Uzoriti kardinal slavio svetu misu u Čardaku i tom prilikom blagoslovio zvona.

27. srpanj

Priječani - godišnji obiteljski susret.

3. kolovoz

Uzoriti je kardinal slavio Svetu misu u 09:00 u Sinju za alkare. Sveta misa je slavljena povodom 293. Sinjske alke i sedmogodišnje pripreve za proslavu tristote obljetnice bitke s Turcima kod Sinja.

09. kolovoz

U večernjim satima uzoriti je kardinal posjetio samostan "Karmel" i sa sestrama obavio razgovor.

10. kolovoza

U jutarnjim satima uzoriti se kardinal zaputio u župu Odžak na posvetu oltara i crkve. Pred župnom crkvom uzoritog kardinala dočekao je župnik vlč. dr. Ivo Balukčić, preč. Luka Kesedžić, domaći sin i ekonom Nadbiskupije, te mnogobrojno mnoštvo.

11. kolovoza

Prigodom posvete crkve u Odžaku, 10. kolovoza uzoriti kardinal je iskoristio taj događaj za susret s općinskim i županijskim vlastima odžačkog kraja. Susretu s uzoritim kardinalom, župnikom vlč. dr. Ivom Balukčićem i vlč. dr. Perom Brkićem, direktorom Caritasa, nazočili su Mijo Matanović, predsjednik vlade županije Posavske, Marinko Božić, zastupnik u Federalnom parlamentu, Josip Vidović, ministar

u vladi županije, Anto Petrić, ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva županije Posavske i Andrija Marić, ravnatelj zavoda zdravstvenog osiguranja Županije Posavske, te gosti iz biskupije Klagenfurt gospodin Adolf i gospođa Inge Rausch, koji su tu došli kao izaslanici biskupa iz Klagenfurta. Nakon ovog sastanka uzoritog kardinala su dočekali načelnik općine Odžak gospodin Luka Jurić i gospodin Derviš Šaćirović, predsjednik općinskog vijeća Odžak. Načelnik općine upoznao je uzoritog kardinala s trenutnim stanjem općine. Nakon ovih susreta uzoriti kardinal se zaputio u Sarajevo.

12. kolovoz

Uzoriti je kardinal primio u 08:30 vlč. Ivana Kuprešaka na razgovor, a u 09:00, sati vlč. Roberta Ružića. U 09:30 u Nadbiskupski Ordinarijat su došli djelatnici Hrvatske Radio Televizije, iz emisije "Mir i dobro" koji su uzeli od uzoritog kardinala izjavu. Nakon toga uzoriti je kardinal primio na razgovor vlč. mr. Tomu Kneževića, zatim vlč. Krešimira Gagulu i vlč. Maria Bernadića. U večernjim satima primio je vlč. Tomu Mlakića.

13. kolovoza

U ranim jutarnjim satima uzoriti je kardinal sa svojim tajnikom avinonom krenuo za München. Na aerodromu u Münchenu dočekali su nas gospođa Ljiljana i gospodin Robert Heinrich koji su bili naši vodiči prilikom boravka i hodočašća u malom bavarskom gradiću Tirschenreuth. Ovo se hodočašće održava svakog mjeseca već dvadeset i dvije godine. Župnik Georg Frierl svakog mjeseca pozove jednog biskupa da slavi Svetu misu povodom hodočašća. Tako je ovog mjeseca kolovoza pozvao Vrhbosanskog nadbiskupa Vinka kardinala Puljića. Prilikom boravka u Tirschenreuthu gospodin župnik Georg Frierl poveo nas je u upoznavanje ovog kraja. Tom prilikom posjetili smo kuću službenice Božje Terese Neuman koja je je umrla na glasu svetosti 1962. godine i koja je za života imala stigme po cijelom tijelu.

14. kolovoza

Nakon dolaska u Sarajevo uzoriti kardinal uputio se za marijansko svetište u Komušini slaviti Svetu misu u 18:00. Nakon svete mise i večere uzoriti kardinal se zaputio u Sarajevo.

15. kolovoz

Svetkovina Uznesenja BDM. Uzoriti je kardinal slavio svetu misu u 19:00 na Stupu. Nakon svete mise slijedila je procesija sa Stupskom

Gospom do Gospine špilje.

16. kolovoza

U 09:00 uzoriti je kardinal primio gospodina Ivicu Rajića iz Fojnice. U 11:00 primio je prof. dr. Franju Topića, predsjednika "Napretka".

17. kolovoza

Uzoriti Vinko Kardinal Puljić je u nedjelju 17. kolovoza slavio svečano misno slavlje u župnoj crkvi svetog Josipa u Tesliću. Tom je prigodom uzoriti kardinal posvetio obnovljenu i u ratu potpuno srušenu župnu crkvu i oltar u koji je ugradio moći svetog Bazilija. Nakon posvete u poslijepodnevnim satima vratio se u Sarajevo.

18. kolovoz

U 09:00 sati uzoriti je kardinal primio preč. Luku Tunjića, generalnog vikara, te preč. Marka Zubka, kancelara, a nakon njih vlč. Miroslava Čavara. U 10:00 sati primio je vlč. Marka Stanušića. U 11:00 sati uzoriti je kardinal primio gospođu Branku Raguž. U 15:00 sati uzoriti je kardinal primio na razgovor fra Ivu Pavčića. U 16:00 uzoriti je kardinal u pratnji mons. Marka Josipovića posjetio rektora Univerziteta u Sarajevu prof. dr. Faruka Čaklovića te razgovarao s njim o pridruživanju Vrhbosanske katoličke teologije Univerzitetu u Sarajevu.

19. kolovoza

U jutarnjim satima uzoriti je kardinal primio preč. Marka Zubka na razgovor, a potom i mons. Ivu Tomaševića. Uzoriti Vinko Kardinal Puljić je danas u 14:30 primio ministre za rad i socijalnu skrb, te poljoprivredu i šumarstvo u Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, gospođu Pericu Jelečevića i Damira Ljubića. U 16:00 sati primio je gospođu Anitu Trnčić.

20. kolovoz

Uzoriti je kardinal u zgradi Ordinarijata u 09:00 sati primio gospodina Brunu Đuraseka. Nakon toga primio je fotografe novina "Dani" i "Nezavisne novine". U 10:30 sati uzoriti je kardinal na razgovor primio gospodina Miljenka Bernardića. U 12:15 sati primio je vlč. mr. Željka Marića, župnika iz Bijelog Brda. U poslijepodnevnim satima uzoriti je kardinal primio u zgradi Ordinarijata gospodina Milana Bandića, gradonačelnika grada Zagreba i njegovu pratnju. U 14:30 sati primio je članove MRV-a. Nakon toga u 15:00 sati primio je gospođicu Sandu Smoljo, a u 16:00 sati gospodina Božu Ljubića predsjednika HDZ 1990. U 18:00 sati je primio vlč. dr. Šimu Maršića.

21. kolovoz

Uzoriti kardinal je u 10:00 sati primio novinare RTRS-a kojima je dao izjavu za njihovu televiziju. U 11:00 sati posjetio je u nuncijaturi apostolskog nuncija u BiH mons. Alessandra d'Errica s kojim je obavio razgovor. U 15:00 primio je gospođicu Božanu Katava. U 16:00 sati primio je fra Pericu Vidića.

22. kolovoz

Uzoriti je kardinal u 08:30 primio vlč. Ivana Tolja. U 09:00 je primio vlč. mr. Josipa Lebu, duhovnika u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu. U 09:30 primio je vlč. Fabijana Stanušića.

25. kolovoz

U 11:00 sati uzoriti je kardinal na razgovor primio vlč. Ivana Kuprešaka, a u 11:30 sati gospođicu Zoricu Maros. U 15:00 sati uzoriti kardinal primio je preč. Luku Kesedžića, ekonomu Nadbiskupije, u 15:30 sati preč. Luku Tunjića, generalnog vikara, a u 16:00 sati vlč. Pavu Šekeriju, katedralnog župnika.

26. kolovoz

U ranim jutarnjim satima uzoriti kardinal se zaputio na susret generacije koji su došli 1961. na Šalatu u prvi razred. U hotelu "Gaj" uzoritog kardinala dočekao je dr. Marko Lukešić i veliki broj svećenika i laika iz generacije '61. Nakon ručka uslijedio je obilazak sjemeništa na Šalati, a u 18:00 sati uzoriti je kardinal uz koncelebraciju mons. Franje Komarice, biskupa banjalučkog i petnaestak svećenika slavio Svetu misu u sjemenišnoj crkvi. Nakon Svete mise vratili su se u hotel "Gaj" na večeru, a poslije večere slijedilo je druženje i razabiranje uspomena do kasno u noć.

27. kolovoz

Drugi dan susreta generacije. Uzoriti je kardinal u 07:00 sati slavio Svetu misu u crkvi svete Obitelji, uz koncelebraciju mons. Franje Komarice koji je propovijedao pod misom, župnika i ostalih svećenika. Nakon svete mise uzoritog kardinala, preuzvišenog biskupa, svećenike i laike koji su sudjelovali na susretu generacije u župnom dvoru primio je župnik na kratku okrjepu. Nakon toga vratili su se u hotel "Gaj". U 10:45, sati prema već napravljenom planu, krenuli su u Zaprešić običi samostan i duhovno-obrazovni centar Marijin dvor časnih sestara Milosrdnica u Lužnici. Nakon obilaska samostana i dvorca, grupa je krenula s turističkim vodičem običi Nove dvore koji u

Zaprešiću imaju dugu povijest. Naime nakon mnogih plemićkih obitelji, Nove dvore je krajem 19. st. kupio hrvatski ban Josip Jelačić. Tom prilikom grupa je obišla i grobnicu obitelji Jelačić u kojoj je ukopan i ban Josip Jelačić. Nakon ovog obilaska slijedio je povratak u hotel, ručak, a nakon ručka i završetak ovog susreta. Uzoriti je kardinal nakon ručka u hotelu primio vlč. Ivana Tolja. U 16:00 sati pošao je za Sarajevo.

28. kolovoz

Uzoriti je kardinal u 10:00 sati primio prof. Klaru Čavar. U 16:30 sati uzoriti kardinal se zaputio u zgradu Predsjedništva na razgovor s gospodinom Harisom Silajdžićem, predsjedavajućim Predsjedništva BiH. U tom razgovoru uzoriti kardinal je upoznao gospodina Silajdžića s problemom pada broja hrvatskog-katoličkog pučanstva u Sarajevu, s problemom dobivanja dozvole za gradnju crkve na Grbavici i svećeničkog doma gdje se uporno prljavim igrama to opstruira, zatim s problemom presude kojom uzoriti kardinal gubi dio rezidencije, a daje se ženi bivšeg udbaša Fadila Smajovića. Na kraju razgovora izmjenili su mišljenja o predstojećim ustavnim promjenama.

29. kolovoz

U 08:30 uzoriti je kardinal na razgovor primio vlč. Ivana Kuprešaka, a u 09:00 preč. Luku Tunjića generalnog vikara, preč. Marka Zubka kancelara i vlč. Josipa Kneževića tajnika. U 09:30 uzoriti je kardinal primio košarkaše "KK Dubrovnik" koji se nalaze na Bjelašnici u sklopu priprema za novu košarkašku sezonu. Na početku ovog susreta uzoriti kardinal ih je upoznao s povješću i radom Nadbiskupije od njezina prvog spominjanja, te ponovne uspostave crkvene hijerarhije. Nakon ovog upoznavanja uslijedila su razna pitanja od strane gostiju zanimajući se za stanje Hrvata-katolika u Bosni i Hercegovini, konkretno u Sarajevu. Na kraju je uzoriti kardinal svakom pojedincu poklonio prigodni dar: knjigu "Papa u Sarajevu" na sjećanje boravka u Sarajevu i Vrhbosanskoj nadbiskupiji, te po jedan primjerak jedinih tjednih novina u hrvatskom narodu "Katolički tjednik", a s druge strane košarkaši "KK Dubrovnik" poklonili su uzoritom kardinalu također prigodne darove: košarkašku loptu s potpisima svih igrača, dres "KK Dubrovnik" te bocu crnog vina s Pelješca. Uzoriti kardinal je poželio mnogo uspjeha "KK Dubrovnik" i mnogo

dobrih rezultata u predstojećoj košarkaškoj sezoni. U 15:00 sati primio je gospođicu Marinu Knežević.

30. kolovoz

Uzoriti je kardinal od 09:00 sati nazočio na XII. Katehetskom danu koji je održan u zgradi vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa. U poslijepodnevnim satima posjetio je samostan Karmel na Stupu.

01. rujna

U 11:00 sati uzoriti je kardinal predsjedao sjednici Međureligijskog vijeća. Po završetku sjednice krenuo je na put za Orašje, gdje se održala sjednica Organizacijskog odbora za pripremu Gospodarskog foruma koji će se održati 19. rujna 2008. godine u prostorijama Vrhbosanske katoličke bogoslovije u Sarajevu.

02. rujna

Uzoriti kardinal je u 09:30 sati primio gospođina Robina Harisa, u 10:00 sati s. Kristijanu Jurč, a u 11:00 sati p. Vinka Maslača. U 12:00 sati slavio je Svetu misu u bogoslovskoj kapeli povodom jurisdikcijskih ispita za svećenike. U 15:00 sati primio je gospodina Gradimira Gojčera, a u 16:00 sati vojnog kapelana španjolske grupe EUFOR-a.

03. rujna

Uzoriti je kardinal u 09:00 primio članove Caritasa biskupije Graz iz Klagenfurta s Peterom Kwendlerom. U 11:30 sati slavio je Svetu misu u bogoslovskoj kapelici uz koncelebraciju svećenika koji su došli na polaganje jurisdikcijskih ispita. U 14:30 sati primio je dvojicu svećenika iz Rumunjske vlč. Davora Lucacela i vlč. Juricu Gheorghe Patasan. U 17:00 sati primio je ravnatelja Caritasa Biskupske konferencije Hrvatske vlč. mr. Ivana Milovčića, u pratnji ravnatelja Caritasu BKBiH mons. Bosiljka Rajića.

04. rujna

Uzoriti kardinal je u jutro u 08:30 na razgovor primio generalnog vikara preč. Luku Tunjića i kancelara preč. Marka Zubka, u 09:00 primio je mons. Ivu Tomaševića, a u 10:00 vlč. Roberta Ružića. U 19:30 uzoriti je kardinal, na poziv ambasadora SAD-a u BiH Englisha, otišao na večeru u njegovu rezidenciju u pratnji generalnog vikara preč. Luke Tunjića.

05. rujna

U jutarnjim satima uzoriti se kardinal zaputio u župu Uzdola slaviti Svetu misu povodom otvorenja puta kojim je povratnička župa Uz-

dol postala povezanija s općinom Prozor-Rama i ostalim župama te općine. Prije Svete mise, u 10:00, sati uzoriti kardinal susreo se s gosp. Draganom Čovićem, predsjednikom HDZ BiH i obavio s njim razgovor. U poslijepodnevnom satima uzoriti kardinal zaputio se u Mariju Bistricu gdje nas je u večernjim satima dočekaao preč. Zlatko Koren, župnik i rektor svetišta u Mariji Bistrici.

06. rujan

Uzoriti je kardinal, na poziv preč. Zlatka Korena rektora svetišta u Mariji Bistrici, slavio Svetu misu u 11:00 sati i time započeo pripremu za proslavu blagdana rođenja BDM. U 18:00, sati slavio je Svetu misu za vjernike Velikogoričkog dekanata koji su za taj događaj pješice iz svog dekanata hodočastili BDM u Mariju Bistricu.

07. rujan

Uzoriti je kardinal predvodio misno slavlje u 11:00 satiu Mariji Bistrici. Prije Svete mise posjetio je samostan sestara Karmelićanki. Nakon ručka uzoriti kardinal zaputio se u Odžak jer je sutradan u Modriči trebao imati blagoslov zvana.

08. rujan

U jutarnjim satima uzoriti kardinal zaputio se iz Odžaka u Modriču na proslavu patrona župe i blagoslov novopostavljenog zvana. Pred župnom crkvom uzoritog kardinala dočekaao je župnik i okupljeni vjernici. Nakon Svete mise i nakon ručka uzoriti kardinal zaputio se u Zagreb, u župu Stenjevec. U župi nas je dočekaao župnik vlč. Robert Šreter. Nakon Svete mise uzoriti kardinal zaputio se u Bosanski Brod.

09. rujan

U jutarnjim satima uzoriti kardinal zaputio se iz Bosanskog Broda u Sarajevo. U 14:30 sati uzoriti je kardinal u svom uredu primio vlč. Antu Čosića st., župnika i upravitelja svetišta u Komušini-Kondžilo. U 15:00 sati primio je mons. Matu Zovkića, a u 16:00 sati odgojitelje Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa. U 18:00 sati primio je dr. Zdenka Spajića, dekana na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji.

10. rujan

Uzoriti je kardinal u svom uredu u 11:00 sati primio mons. Ivu Tomaševića, tajnika BKBiH na razgovor. U 13:00 sati pošao je na Grbavicu susresti se s g. Charlesom Englishom, ambasadorom SAD-a u BiH. Tom prilikom uzoriti je

kardinal upoznao gosp. Englisha s trenutnim stanjem ove župe da postoji preko dvadeset i pet godina i već devet godina ne može dobiti dozvolu za gradnju župne crkve. Nakon toga, uzoriti kardinal je poveo gosp. Englisha na gradilište, gdje je Vrhbosanska Nadbiskupija započela izgradnju Doma za umirovljene i bolesne svećenike gdje se također opstruira izgradnja. Vlč. Fabijan Stanušić, voditelj radova, upoznao je gosp. Englisha s trenutnim stanjem. U večernjim satima na razgovor je primio preč. Franju Ivandića, župnika i dekana u Prozoru.

11. rujan

U 08:30 sati uzoriti je kardinal na razgovor primio preč. Marka Zubka, kancelara. U 11:00 sati primio je vlč. Fabijana Stanušića, a u 11:30 sati prof. dr. Klaru Čavar, profesoricu na VKT. U 15:00, sati uzoriti kardinal je predsjedao sjednici Ordinarijata.

12. rujan

U 09:00 sati uzoriti je kardinal primio vlč. mr. Tomu Kneževića, vlč. Miroslava Čavara i vlč. Josipa Vajdnera u svezi dogovora i razgovora oko novog Direktorija koji će izaći za pastorklanu 2009. godinu. Izdavači su biskupije Vrhbosanska i Banjalučka.

13. rujan

Na Stupu je proslavljen dan Caritasa Vrhbosanske Nadbiskupije. Uzoriti je kardinal na Stupu u 10:00 sati slavio Svetu misu uz koncelebraciju 15-ak svećenika. Nakon Svete mise pošao je zajedno sa svećenicima i djelatnicima Caritasa u zgradu Vrčića gdje su ravnatelj Caritasa BKBiH mons. Bosiljko Rajić, direktor Caritasa Vrhbosanske Nadbiskupije dr. Pero Brkić i ostali djelatnici Caritasa predstavili rad Caritasa. Nakon ručka uzoriti se kardinal sa svojim tajnikom zaputio u župu Srdoči kod Rijeke slaviti Svetu misu za patron ove župe - Uzvišenje sv. Križa. U večernjim satima pred župnom crkvom dočekaao nas je don Božo Mićanović, župnik, mons. Franjo Komarica, biskup banjalučki koji je predvodio trodnevnicu i don Ivan Mičić, župnik iz susjedne župe u Matuljama.

14. rujan

Uzoriti je kardinal u 10:00 slavio Svetu misu uz koncelebraciju mons. Franje Komarice, don Bože Mićanovića, župnika i 20-ak svećenika, a u večernjim satima, u 18:00, slavio je još jednu svetu misu u riječkoj katedrali uz koncelebraciju

mons. Ivana Devčića, riječkog nadbiskupa, prčasne gospode kanonika i ostalih svećenika.

15. rujan

Don Božo Mićanović, župnik iz Srdoča, don Ivan Mičić, župnik iz Matulja, te don Ivica Borić, župnik iz Velog Vrha kod Pule organizirali su za uzoritog kardinala jedan izlet na Brijune. U jutarnjim satima stigli smo u Fažanu, gdje nas je dočekaao don Ivica Borić i gosp. Marinko Roce, tajnik HDZ-a i vječnik župskog pastoralnog vijeća župe Veli Vrh, te gost don Ivica gospodin Franz Jakoubek, medicinski tehničar iz Liptingena u Njemačkoj. Oko 11:00 stigli smo na Brijune gdje nas je dočekaao turistički vodič Nenad Tatarinov koji nam je pokazao veliki dio ljepota ovog hrvatskog nacionalnog parka. Čak se uzoriti kardinal slikao u cadillacu J. B. Tita koji je bio poklon Dwighta Eisenhowera. Nakon obilaska Brijuna uzoriti je kardinal posjetio župu Veli Vrh u kojoj je župnik don Ivica Borić i ubrzo smo krenuli za župu Matulje gdje je don Ivan Mičić organizirao susret svećenika koji su porijeklom iz BiH, a djeluju na području Riječke metropolije. Na ovom sastanku se okupilo 20-ak svećenika koji su mogli čuti "iz prve ruke" o stanju Hravata-katolika u BiH. Ovaj se susret održao do kasnih sati u ugodnom razgovoru.

16. rujan

U jutarnjim satima uzoriti je kardinal krenuo iz Matulja kod Rijeke za Sarajevo gdje je stigao u poslijepodnevnom satima.

17. rujan

U zgradi Bogoslovije održan je sastanak dijecezanskih svećenika. Na početku je svećenike pozdravio mons. Alessandro D'Erricco, nadbiskup i apostolski nuncij u BiH, a nakon nje ga uzoriti kardinal. Vlč. dr. Šimo Maršić je predstavio dokument BKBiH Pastoral sakramenata u župskoj zajednici. Nakon izlaganja slijedila je pauza, a nakon pauze rasprava o izlaganju. Potom je preč. Marko Zubak, ravnatelj Međupomoći iznio stanje o međupomoći i vlč. Fabijan Stanušić o stanju svećeničkog doma. Potom je Ekonom preč. Luka Kesedžić iznio neke stvari koje se tiču gradnje svećeničke grobnice, te sam kardinal na kraju o kupovanju zgrade do Bogoslovije koja će biti rezidencija Nadbiskupa. Nakon sastanka uzoriti je kardinal primio na razgovor vlč. Matu Mikičića, vlč. mr. Željka Marića, vlč. Slavka Rajića, vojnog kapelana u Velikoj Gorici, vlč. Antu Ledića i vlč. Vlad-

imira Pranjića.

18. rujan

Uzoriti je kardinal primio na razgovor dr. Zdenka Spajića u 09:00, a u 09:30 vlč. Marija Čosića. U 11:00 primio je mons. Petra Jukića, a u 11:30 vlč. Miroslava Čavara. U 15:30 primio je vlč. mr. Tomu Kneževića.

19. rujan

Uzoriti kardinal je u 10:00 sati sudjelovao na Forumu Gospodarstvenika koji je održan u zgradi Bogoslovije. U 17:00 primio je vlč. Ivana Tolja.

20. rujan

U jutarnjim satima uzoriti kardinal zaputio se u župu Čardak na proslavu patrona Žalosne Gospe i obilježavanje 100. obljetnice dolaska sestara SMI u ovu župu. Uzoriti je kardinal slavio Svetu misu na kojoj se okupio veliki broj vjernika i svećenika. Nakon Svete mise uzoriti kardinal se sa svojim tajnikom zaputio u Rijeku, gdje nas je u Ordinarijatu Riječke Nadbiskupije dočekaao tajnik nadbiskupa Devčića.

21. rujan

Uzoriti je kardinal slavio Svetu misu u 10:00 sati u župi Viškovo kod Rijeke povodom proslave patrona ove župe - sv. Mateja. Pred župnom crkvom dočekaao nas je župnik p. Ivan Andrić, misionar Srca Isusova. Nakon Svete mise uzoriti kardinal se zaputio u Travnik.

22. rujan

U 11:00 sati uzoriti je slavio Svetu misu, zaziv Duha Svetoga za novu školsku godinu, u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage u Travniku. Potom se susreo s profesorima i djelatnicima KŠC-a "Petar Barbarić", a nakon ručka susreo se sa sjemeništarima, internistima, te odgojiteljima. U poslijepodnevnom satima zaputio se za Sarajevo.

23. rujan

U 11:00 sati uzoriti kardinal je primio gospodina Niku Hrgića iz Zenice, zatim vlč. Miroslava Čavara. U 12:00 sati primio je fra Kazimira Dolića, župnika iz Suhog Polja. U 16:00 sati primio je preč. Luku Tunjića, generalnog vikara.

24. rujan

U 08:30 sati uzoriti je kardinal primio na razgovor preč. Luku Kesedžića, ekonoma biskupije. U 10:00 sati, u pratnji mons. Mate Zovkića i glavnog urednika Katoličkog tjednika vlč. Josipa Vajdnera nazočio je Okruglom stolu kojeg je organiziralo Vijeće za ekumenizam i dijalog među religijama i kulturama s temom

“Kultura dijaloga u vjerskom tisku u BiH”. U 15:00 sati primio je provincijala reda salezijanaca don Ivana Marijanovića u pratnji svećenika salezijanaca iz Žepča don Josipa Krpića i don Tihomira Šutala. U 16:00 sati primio je gospodina Ejupa Ganića, a u 17:00 vlč. Ivana Mandića. U 18:00 sati primio je preč. Luku Tunjića, generalnog vikara.

25. rujan

Uzoriti je kardinal u 09:00 sati primio na razgovor vlč. Josipa Vajdnara, glavnog urednika Katoličkog tjednika, a u 09:30 mons. Matu Zovkića i gospođicu Božanu Katava. U 11:00 sati, u pratnji svoga tajnika, zaputio se u Nuncijaturu na razgovor s apostolskim nuncijem u BiH mons. Alessandrom d'Erricom. U 15:00 primio je pripadnike talijanskog SFOR-a koji su došli u pratnji talijanske televizije. U 16:00 sati primio je gospođu Mariju Škarica.

26. rujan

U 09:00 uzoriti kardinal se, u pratnji mons. Franje Komarice i svog tajnika, zaputio u parlament BiH na zasjedanje “Panneurope”. Nakon toga u 11:00 sati zaputio se u Uskoplje na sahranu svećenika Stjepana Džalte. Na sprovodu se okupilo preko 70 svećenika.

27. rujan

U 09:30 sati uzoriti kardinal je predsjedao sjednici Pastoralnog vijeća. U poslijepodnevnom satima zaputio se u župu Tordince u Slavoniji slaviti Svetu misu povodom godišnjice ove župe.

28. rujan

U 10:00 uzoriti je kardinal u pratnji župnika

vlč. Marka Bubala položio vjenac na spomen obilježje 208 poginulih branitelja. Naime u Domovinskom ratu je ispred župske crkve u Tordincima bila masovna grobnica hrvatskih branitelja koji su branili ove krajeve od velikosrpske agresije na Hrvatsku. U 11:00 uzoriti je kardinal slavio svetu misu povodom 700 godina od spomena župe Tordinci i 50 godina čašćenja Gospe Fatimske. U poslijepodnevnom satima zaputio se u Bosanski Brod.

29. rujan

U jutarnjim satima uzoriti kardinal se zaputio iz Bosanskog Broda u župu Kolibe predvoditi sveto misno slavlje povodom proslave patrona svetog Mihovila arkandela. U poslijepodnevnom satima zaputio se u Sarajevo.

30. rujan

U 10:00 sati uzoriti je kardinal primio u svom uredu s. Emanuelu Borić. U 11:30 primio je gospodina Antuna Talajić. U poslijepodnevnom satima otputovao je u Budimpeštu. 01. - 03. listopada. Uzoriti je bio na zasjedanju CCEE koje je održano u Budimpešti.

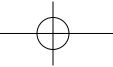
03. listopad

U poslijepodnevnom satima uzoriti kardinal vratio se u Sarajevo. U 16:30 primio je mons. Bosiljka Rajića. U 17:00 primio je kancelara, preč. Marka Zubka. U 17:30 primio je vlč. dr. Šimu Maršića.

04. listopad

Uzoriti je kardinal otputovao u Rim na zasjedanje sinode biskupa.

*Vlč. Josip Knežević
tajnik*

Kardinalove propovijedi

Podmilačje - misa za bolesnike (uoči sv. Ive)

23. lipanj 2008. u 18:00

Draga braćo misnici, vi koji ste suslavitelji ove Mise, ali i vi koji ispovijedate. Dragi braćo i sestre, dragi hodočasnici, dragi štovatelji sv. Ive.

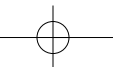
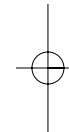
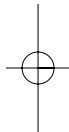
Upravo stojeći ovdje obliveni suncem pomalo odnekle dođe malo lahor pa mi padne na pamet ono iskustvo Ilije proroka koji je u lahoru vjetra doživio iskustvo Boga. Na svoj način svi ste vi došli ovdje i ja s vama da doživimo, da iskusimo Boga blizoga. Hodeći ovom zemljom svi smo mi doživjeli različite rane na tijelu i na duši i koji put ne znaš koja gore boli, ili ona tjelesna ili ona duševna. I tu smo donijeli te rane s jednom nadom, onako kao dijete kad padne trči majci i majka poljubi tu ranu i dijete utješi. Nije prošlo ono što se udari, ali je utješeno jer je majka pokazala ljubav. Zato dođemo ovdje kod sv. Ive da pokažemo svoje rane Bogu koji je ljubav da iskusimo kako smo voljena bića, jer najviše boli u životu doživjeti da si odbačen, da si suvišan, da te nitko ne treba. To boli. A upravo u ovoj trci svagdanjeg života svi mi doživimo da nas drugi prekriže, da nas zaborave i zato čovjeku treba jedna utjeha, utjeha da doživi ljubav: nisam odbačen, nisam prezren, ja sam voljeno biće. Bog me voli. Možda će ostati i dalje naša tjelesna patnja, naše svagdane muke, ali sasvim je drugačije nositi to kad čovjek nosi u srcu mir, u duši mir, utjehu, osjećaj ima jedna topla ruka koja me grli, a to je Božja ljubav.

Upravo danas slušao sam jednu književnicu, vrlo zanimljivu priču. Ona je shvatila da u ovo bolesno vrijeme treba liječiti ljubav. "To sam počela od ranog djetinjstva, a dogodilo se da jedan mladić stariji od mene možda više od deset godina. Kad sam imala tek desetak godina, vidjela sam da umire od raka. Ja sam došla na vrata, otvorila vrata i rekla mu: Marko, volim te; i utekla. Svi su se u kući zbunili i vrlo brzo je mladić umro, ali umro je sa sviješću: jedno ga biće voli. Od tada sam shvatila da sve moje pjesme, sve moje pisanje mora biti liječenje snagom ljubavi". I mi danas, upravo danas govorimo ovdje o nekom čovjeku koga je Bog izabrao, a pitamo se: ima li ijedan čovjek da ga

Bog nije izabrao jer ne bi postojao da ga Bog nije izabrao, da ga Bog nije iz ljubavi u ovaj život postavio. Ali ovaj čovjek čak dobiva ime od Boga. Ime Ivan znači Bog se smilovao, Bog milosni, i upravo na jedan poseban način roditelji ga dobivaju u poodmakloj dobi. Evo danas smo čuli navještaj njegova rođenja, a onda sutra ćete na misi slušati Evanđelje njegova rođenja. I to je veliko slavlje: rođenje Ivana Krstitelja jer je taj čovjek posebno bio izabran da pokaže Spasitelja svijeta, očitovao Božju ljubav. I onda ova književnica je u pravu.

Mi u ovo vrijeme koje živimo često puta kažemo kako je to pokvareno vrijeme, korumpiranost velika, laž na sve strane, koristoljubljuost na svakom koraku, zavođenje ljudi na svakome mjestu, i da ne nabrajam. To su rane našeg vremena. A možda je ovo trenutak da iskusimo Boga, da iskusimo da i nas Bog zove poput Ivana Krstitelja. I ja sam izabran jer Bog me htio. Nisam suvišan na ovome svijetu. Koje je njegovo htijenje kad me je stvorio, kad me je otkupio, kad me učinio svojim djetecom, kad me je dao u ovo vrijeme? Koje je njegovo htijenje? Eto to, da znam iskusiti Božju ljubav i da tom Božjom ljubavlju liječim ovo bolesno vrijeme. Dok ljudi ne vole život, da ja nosim poruku ljubavi prema životu. Dok ljudi vjeruju kako im je umornost pritisla život, da ja nosim poruku: Bog je onaj koji poziva na oprost. Zar nismo čuli Isusa: "Svi vi koji ste umorni i opterećeni, dođite k meni i ja ću vas odmoriti". Mi koji iskusimo Božju ljubav nosimo, upravo polet života, polet jer nas Božja ljubav nosi. Isto tako doživjeli su svu tu tako očitu koristoljubljuost, interes. Ljubav pobjeđuje tu sebičnost, ljubav koja me treba zahvatiti i ljubav koju trebam ponijeti u svijet. Ona mijenja svijeta. Ona ozdravlja ljudska srca. Ljubav Božja će izliječiti slomljena ljudska srca. Koliko puta smo i sami poručili: slomljen sam od života; koliko puta sam pomislio: ne mogu dalje; koliko puta sam postavio pitanje: zašto baš mene Bože? Na to pitanje pamet ljudska neće odgovoriti. Na to pitanje odgovara vjera koja ima povjerenje

PRILOZI

od Boga, koja ima pouzdanje u Boga, koja prihvaća dragovoljno Božju ljubav i ta svijest: Bog me voli, pokreće me da mijenjam tu sebičnost u stvarnosti. I zato danas iskusiti Boga blizoga, to znači doživjeti utjehu u duši i liječenje tog slomljenog srca i stavljanje svog pouzdanja u Boga koji je ljubav. Pitam se tko je mogao Ivanu tumačiti što ga čeka. Jednostavno je imao srce koje je znalo Boga slušati. Odrastao mladić u pokori, kostrijet nosi, Boga iskusio, Bog zove u pustinju i na rijeci Jordan krsti Isusa, i onda pokazuje: "Evo janje Božje, evo onoga koji oduzima grijeh svijeta".

Ovdje pozivam sve nas u ovoj godini Biblije u našoj nadbiskupiji da mi počnemo učiti slušati, slušati srcem. Toliko puta je Riječ Božja naviještana i ona uđe u naše uho, ali ta Riječ Božja ne dođe do srca. Tek ono što do srca dođe, to pokreće. A kad čovjek bude zahvaćen Božjom riječju u srcu, taj se ne boji života. Kad ta riječ bude život, tada on ima snage, tada ona zrači nadom, hrabro križ nosi i ne znači da neću posrnuti. Sam Isus je posrnuo i pao na tu zemlju. I ja ću i ti ćeš ponovno i ponovno posrnuti i ono jučerašnje oduševljenje kao da je nestalo i ponovno ćeš i krvavim znojem, ma možda nećeš krvavim znojem, ali hoćeš gorkim suzama zalijevati tu zemlju. Ali ponovno će riječ Božja odjeknuti u tvom srcu. Ponovno ćeš čuti Isusa koji kaže: "Tko hoće za mnom neka se odreće sebe neka uzme svoj križ i neka me slijedi". I ti ćeš ponovno osjetiti Božju ruku i onaj Božji glas: Čovječe, voljeno si biće, čovječe Božje si stvorenje, čovječe Hram si Duha Svetoga i ponovno će zasjati sunce, ne ovo koje žeže, nego sunce koje ti stazu obasjava, sunce koje ti daje nutarnje svjetlo da možeš hrabro naprijed. To je iskustvo Boga.

Danas, kada često puta upadamo u napast da proklinjemo tamu, tamu tog nereda, tog nemira, tamu svih tih pokvarenosti, tada će nas to svjetlo Božje prosvijetliti, pa ćemo hrabro poput Ivana stati i reći zlu: zlo je zlo, a dobro je dobro! Kao što je on na rijeci Jordanu progovorio hrabro istinu, ali za istinu je i glavu položio. Tada će i u nama ona hrabrost vjere provrjeti pa ćemo itekako znati, moći i reći istinu, progovoriti u obranu čovjeka, progovoriti u obranu prava, progovoriti o ljubavi prema ovoj grudi, progovoriti o ljubavi prema ovoj prirudi, progovoriti onima koji su gluhi, koji ne čuju da postojimo, koji iz interesa svoje račune

sviđaju. Mi ćemo progovoriti iz čovjekoljublja, iz bogoljublja iz domoljublja, progovoriti i postojani biti. Zato danas smo ovdje da iskusimo Božju blizinu, da iskusimo glas Božji u srcu koje nam govori i njegova riječ odjekuje i mi ćemo poći raspršiti se diljem svijeta, ali ponijet ćemo to iskustvo vjere, to iskustvo da smo Božje stvorenje, da smo voljena bića i sami ćemo ovo ozračje liječiti tom ljubavlju Božjom. Prvo ćemo dopustiti da prožme naše srce da izliječi naše srce od mržnje, od sebičnosti, od oholosti, od gramzivosti, od ne znam čega što čovjeka ponižava. Kad čovjeka zahvati Božja ljubav onda će to ozračje donijeti u svoju kuću. Nek svi osjete kad se vratite da ste donijeli nešto drugačije, da zračite drugačije, duhom vjere. Nek svi osjete u kući da ste donijeli mir i ljubav. Tada će se i vaša bol mijenjati. Tada će se i vaše lice mijenjati. Nek svi osjete da ste naučili slušati. Boga slušati, da Božja ravna vašim životom. Tada ćete slušati jedan drugoga. Jer mi danas koliko god smo toliko povezani, nema čovjeka da nije nečim povezan, mobitelom, radijem, televizijom, te ne znam više kakvim sredstvom komunikacije, a tako smo udaljeni jedni od drugih.

Kaže mi neki dan, to me baš potreslo, jedan mladić, još na prelazu iz dječaka u mladića: ja kad sa svojim tatam razgovaram telefonski, pa kako se lijepo razumijemo. Dođem kući a on k'o s kolca sa mnom ragovara! Što je to? Istina je! Pogledajte kako mi pričamo u kući? Kako smo daleki jedni od drugih, kako smo napeti, ljuti, k'o jež. Treba stvoriti ozračje da čujemo jedni druge, da razumijemo jedni druge, pa kad ništa ne kažemo kad se pogledamo da taj pogled govori govor srca. Kako je to potrebno između muža i žene, između roditelja i djece, između susjeda, komšija kako god hoćete? Tako je to potrebno da se čujemo. Zato neka se naše srce otvori da Božju čujemo. Tada ćemo čuti i svoju savjest. Čut ćemo i čovjeka pokraj nas, a to je divno stanje povezanosti ono što župnik na početku reče o zazivanju zajedništva. To vjera čini. Izgrađuje zajedništvo u ljubavi. Zato vratimo se kući kao graditelji zajedništva u ljubavi, kao oni koji su sposobni premostiti svaku mržnju, svaki otrov, svako zlo. Praštati jer Božja je jača od svake ljudske. Praštati, nije to sitno ni beskorisno. Kaže narodna: "Jezik bez kosti bode do kosti." Kad te tamo žicne među zglobove, pa te zaboli, pa ne možeš spa-

vati tri dana od te boli. Ti si zdrav, ali boli, ujeo te za srce. Nije to lako praštati, ali ima Božja. Ona će se za ljudsko srce moliti Bogu, a nema ljepše kao što je osloboditi se od mržnje. Zato želim da upravo ova ljubav u vama zahvati vaše srce da budete oslobođeni od svakoga zla i tomu da budete graditelji zajedništva vjere.

To je uloga Ivana Krstitelja: pokazati Isusa, Isusa u našoj sredini, Isusa u našem srcu, Isusa koga čujemo, poslušao i slijedimo: "Tko hoće za mnom, neka se odreče sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi." Sveti Ivane ti si to razumio, pomози nam da i mi to shvatimo i prihvatimo. AMEN!

PRILOCI

Komušina - Misa uoči Velike Gospe

14. kolovoz 2008., u 18:00

Draga braćo misnici, draga braćo i sestre, dragi štovatelji Kondžilske Gospe!

Ponovo uoči Velike Gospe s vama sam ovdje u ovom svetištu. I uvijek se obradujem vidjevši vas iz različitih krajeva svijeta, ali i doživljavajući u vama jedan polet koji vas nosi i vodi u ovo svetište i radujem se toj vašoj vjeri. Osjećam svoju ulogu pastirsku da upravo zajedno s vama budem i molitelj, ali i onaj koji zajedno s vama zapravo traži potrebne milosti, ali vas, osjećam dužnost, hrabriti i učvrstiti u vjeri. Godinama dolazim u uoči ovog dana i svake godine pokoju temu izaberem.

Zadnjih godina već redovno počinjem svoju propovijed spominjući naše mladomisnike i naše svećenike. Koliko je to važno? Ove godine zaredio sam četiri dijecezanska svećenika i tri franjevca. Ovdje su tri mladomisnika. Četvrti dijecezanski svećenik je ostao u svetištu na Stupu u Sarajevu. Vjerojatno franjevci su negdje raspršeni po drugim mjestima i svetištima. Želim i ja Bogu zahvaliti za svako novo zvanje Gospe, ti si s apostolima molila, pa evo izmoli nam uvijek dobrih svećenika jer je važno kad mi dođemo opterećeni životom i grijehom da susretnemo, nađemo svećenika koji je pun Božjeg Duha i tako nas uputi na Božji put i oslobodi od grijeha. Dar je to Božji. To su naša svetišta. Kako je lijepo doživjeti oslobođenje od grijeha.

Također, već sam jedanput ovdje govorio, znam da niste isti, pa ću ponoviti. Mi svi u ovo svetište dolazimo noseći svoje nakane, ali najčešće je molitva za zdravlje. Sjećam se prije par godina kada sam govorio kako treba ozdraviti ovo društvo, ozdraviti javno mnijenje. Možda

ću i danas nešto slično govoriti. Svi mi trebamo sigurno zdravlje tijela i to je jedan Božji dar, ali ima još veći dar od zdravlja tijela, a to je zdravlje duše. To je još veći dar, nutarnji mir. Kad čovjek ima nutarnji mir, onda može križ nositi, može izdržati. Nije slučajno nastala poslovice u narodu: "Ne dao ti Bog izdržati koliko možeš izdržavati!" jer čovjek može zaista puno toga izdržati, ali kad ima nutarnji mir, onda ima i snage i može izdržati i nositi. Zato danas ovdje kod naše nebeske majke želimo upravo prepoznati nju kao jedno ljudsko biće koje danas slavimo. Ona je postigla ono za čim mi čeznemo, a to je vječno blaženstvo.

Zaista je tajna kako je Bog htio izabrati jedno obično ljudsko biće iz Nazareta, da po toj djevojci nazaretskoj on postane Otkupitelj i Spasitelj, da od nje uzme tijelo i to tijelo, začeto po Duhu Svetom, on je na križ razapeo, na križu umro kako bi krv prolio za nas, svojom krvlju oprao naše grijehе, oprao naše rane i oslobodio nas od zla i svojim uskrsnućem pobijedio zlo. I upravo Mariju imao uza se u svome hodu životnom i tu Mariju pod križem nama za majku dao, ali tu istu majku uzeo i tijelom i dušom na nebo. E to mi danas slavimo: njezino uznesenje i tijelom i dušom na nebo. Proslavljena postigla je vječno blaženstvo. Zašto? Evo malo prije smo u Evandjelju čuli: zato što je Božju čula, Božju poslušala. Zato bi ja danas upravo na primjeru Marijinu tražio izvor liječenja naših rana: kako izliječiti tolike rane? Zna te svaki grijeh ostavi ranu. Grijeh se oprost, ali rana ostaje. Bog oprašta grijehе, ali potrebno je zaliječiti ranu. Ono malo pokore nije dovoljno.

Vi svi znadete kada dođete liječniku, pa on

napravi operaciju. On je odstranio ono što ne valja, ali poslije operacije treba se puno oporavljati i lijekove trošiti da se čovjek oporavi poslije operacije. Tako možemo reći da je svaka ispovijed na svoj način jedna duhovna operacija gdje se milosrdem Božjim ostranjuje ono zlo, bolesno u nama, ali je potrebno ozdraviti, izliječiti tu ranu iako uvijek ostane ožiljak. Vi svi znadete tamo gdje je bilo operacije uvijek kad je promjena vremena mi se pomalo savijamo, jer najavljuje, barometar uvijek nosimo uza se. Kako je na tijelu, tako i na duši. Tamo gdje je čovjek jednom posrnuo zanimljivo je kako onaj zli upravo na tom mjestu ponovno napastuje jer zna da ćemo tu najlakše posrnuti. To je njegova taktika. Kako izliječiti te ožiljke duhovno i tjelesno da u nama raste snaga vjere da se možemo zlu oduprijeti?

Evo Evandjelje nam dana poručuje tko je blažen. Onaj koji Božju čuje i Božju izvršuje. Često puta danas bi htjeli Bogu reći: Bože oglušili smo, oglušili smo od ove zemaljske buke, ne samo od buke koji stvaraju razni instrumenti, nego od buke naših želja, čežnja, strasti. Čovjek je oglušio i Božja teško dođe do srca. Teško probija. Šuma je toga. Vi dobro znadete, vi koji ste protjerani sa svojih ognjišta pa kad dođeš na svoje opustjelo ognjište zaraslo, divljaka prorasla, ne možeš doći do ognjišta. Tako se često puta događa i s našom nutrinom. Zna zarasti u divljaku. Divljina osvoji i ogluši nam srce i ovdje smo kod Marije da odlučimo: kako imati sluha, ne samo ovoga uha, često puta smo tu bolesni, oštećeni. Malo ih je pogotovo onih koji su puno granata čuli, teško baš imati isparavan sluh, ali najgore je što ne čujem srcem. Oglušim srcem. Božja kuca, Božja poziva, Božja želi prosvijetliti, a ja kukam u mraku sam, kukam daleko sam. Bože gdje si? Često puta smo to izgovorili: Bože gdje si? A Bog odgovara: Čovječe gdje si? Ja sam kraj tebe, a ti bježiš od mene! Ti si zatrpao svoje srce svim i svačim i ne daš da prodrem do njega!

Iako sam rekao na početku: potrebno je ozdraviti javno mnijenje, ali potrebno je ozdraviti nutrinu, srce, da ono postane sposobno Božju riječ čuti. Upravo kako nam Pavao, u ovoj godini sv. Pavla, poručuje danas u čitanju: po onom smrtnom obukli smo neraspadljivo, besmrtno, a to je ta milost koju smo primili kao djeca Božja i to po Kristu. I Marija u biti vodi Kristu, to joj je izabrana uloga da po njoj Krist

dođe k nama. I što ona radi ovdje? Vodi nas Kristu na ispovijed, na pričest, na pokoru. To je Marijna uloga. Vodi nas da Božju čujemo, a tko Krista ima, srce mu nije prazno. Srce onda ima nutarnje svjetlo, ima nutarnju snagu, ima nutarnji lijek, nutarnji mir. Rekoh treba javnost ozdraviti. Upravo u tu javnost treba Krista unijeti, Božji zakon unijeti, sve smo prevrnuli naglavačke, pa smo pogazili dostojanstvo čovjeka, pogazili jer je interes pojedinca jači od dobra ljudi. Korist je jača od svih vrednota. I nema tih sredstava koja se neće upotrijebiti da se interesi i korist ostvare. Nije važno što se laže, što se krade, što se čovjek gazi. Jasno da se sve to događa ako se Boga u stranu stavi. Čim Boga nema u ljudskoj sredini čovjek je ugrožen. Dostojanstvo je čovjeka pogaženo, zanijekano. I zato danas dolazimo Mariji da ona nas povede Bogu, da nađemo Boga, da nađemo sebe, da upravo doživimo svoje dostojanstvo i da se odupremo tom valu koji jednostavno nas zasljepljuje u javnosti. Strašno je manipuliranje danas vrednotama čovjeka počevši od medicine. Ljudi se zgražaju u povijesti nad Holokaustom. I strašno je to bilo. Ljudi se zgražaju na maskarima koje je rat donio, koje je mržnja donijela. I strašno je to! Ali još je strašnije kad se ubija nevinoga, kad se ozakonjuje pobačaje, pa cijeli gradovi nestaju u jednoj zemlji, pobačajima nevine djece. Ne trebamo se bojati suprotstaviti se tomu zlu.

Ili ovamo se govori o slobodi, a ta sloboda vodi do uništenja. Nema prave slobode bez odgovornosti. Ovo što se danas naziva slobodom, to samo služi, bit ću slobodan osobno nešto reći. Kao mladi svećenik poslije opotresa u Banja Luci pitam jednu baku: Bako kako ti prođe u potresu? "A moj sine, ovo nekome bi potres nekome natres"! Tako je ta sloboda! Sloboda da se može neodgovorno raditi. Nema zdravog društva bez odgovornosti, odgovornosti u obitelji, odgovornosti u društvu, u školi, u gospodarstvu, u donošenju zakona! Bez odgovornosti nema zdravog društva, nema prave slobode! Nema prave slobode bez pravde i pravednosti! A nema prave pravde i pravednosti bez jednakopravnosti i solidarnosti. I mi vidimo ma u oči mažu nam sposobnost gledanja, kršeći i pravdu i pravo i jednakopravnost i solidarnost. I zato kažem danas treba ozdraviti ovo društvo odgajajući prvo zdrava načela moralna u svom srcu da Božja riječ bude nuta-

rnje svjetlo, vodič mog života, a onda da ja svojim vjerničkim stavom itekako zauzeto se borim u društvu, da itekako znam progovoriti javno i pismeno boreći se za čovjeka, a ne može biti interes jednoga važniji od općeg dobra. Mi smo tako stvorili ozračje da pojedinac ima veća prava od cijele zajednice jer, kažu u velikim zemljama neću ih ovdje spominjati, "Nije važno koliko znaš, nego koga znaš". Onda ćeš dobro proći koga znaš, a ne koliko znaš. Pa kako mi to društvo izgrađujemo jer svi smo jednakopravni, a uvijek neki moraju biti jednakopravniji? Kao komunistička vremena. Kada će doći ta jednakopravnost, da svatko od nas ima svoje dostojanstvo. Nije slučajno Evanđelje reklo: "Što želiš sebi, čini i drugome. Što ne želiš da tebi drugi čini, nemoj ni ti drugome." To bi trebalo biti pravilo u svim razinama, u svakom društvu. Zato danas dolazimo Gospi moliti za zdravlje, ali u prvom redu zdrav duh, zdrava vjera, čvrsta vjera, čvrsto pouzdanje, ali i ono da osjećam mir u duši koji će donijeti milost koja me krije da svoj križ strpljivo nosim i da takav u to društvo uđem boreći se za ta jednaka prava, da ja budem onaj koji doprinosi izgradnji društva, zdravog pravednog i pravičnog društva.

Zato draga braćo i sestre, ovdje kod Gospe želimo u prvom redu od nje naučiti: Marijo isprosi nam poslušno srce da Božju slušamo, poslušamo, vršimo! I onda će svi oni koji slušaju riječ Božju, čuvaju je, u život je provesti, a onda: Gospo, daj mi jaku vjeru da znam ustrajati, da znam postojan biti, da me ne slomi interes, da me ne kupe za ono malo parice, da pogazim svoju svetinju, da u meni bude onaj zdravi ponos, ponos koji se ne da slomiti ni ucjenom ni zavodljivošću. Tada hrabri pojedinac postojan i vjeran gradi zajednicu postojanu i vjernu. Tada ćemo mijenjati ovo društvo, ozdravljati javno mnijenje, nećemo kukati: Joj kako je pokvaren svijet! Mi ćemo u tu pokvarenost unositi svjetlo Evanđelja, svjetlo vjere, ponos našeg duha da kažem jednostavno: un-

ijeti dušu u tu javnost, u tu Europu. Ta Europa nema duše, treba joj duša! Mi ćemo je iz vjere donijeti i dokazati i pokazati: volim čovjeka, volim svoju grudu, ali ne želim biti rob tehnike, rob materijalnog, nego se time služiti dok zemljom putujem prema vječnosti.

U zadnje vrijeme progoni me jedna riječ jednog starca i vrlo je često ponavljam. Nakon jedne propovijedi na jednom skupu priđe mi jedan starac: Ma, kaže, kardinale nešto u zadnje vrijeme vi svećenici ne propovijedate o vječnom životu, o uskrsnuću mrtvih. Sve teme čujem, o tome ne. A bome mene sve prošlo i sad valja o tome razmišljati. Bome, u pravu je stari. I mi svećenici često puta budemo povedeni. I mi smo djeca svoga vremena, a zapravo Isusova bi trebala biti ona koja nas pokreće. Koji je glavni smisao naših života? To je život vječni i uskrsnuće mrtvih. To je završetak vjerovanja. "Možeš kako hoćeš, ali nećeš dokle hoćeš." Božja je zadnja. Koliko ih je bilo, nitko im nije ravan, a evo vidiš kako ih Gospod sravni - u sanduku! Nema toga na ovoj zemlji da je mogao, kad govorimo o kriminalu, možeš svugdje potplatiti, ali tamo nećeš potplatiti. Ne živimo mi od straha, nego od pouzdanja u Boga. Živimo da nas Bog voli i to želimo povjerovati. Ako ja povjerujem da mene Bog voli, pa ja ne mogu biti takva hulja da na tu ljubav ne odgovorim. Odgovorit ću svojom ljudskom ljubavlju, skrušenošću, predanjem i pouzdanjem.

Gospo, to nam isprosi i skrušenost i pouzdanje i predanje da kad pođemo s ovog svetišta da zračimo radošću vjere, da svjedočimo ponosno ovo što jesmo, da možemo to ponijeti u svoju svagdašnjicu, pa koliko god bila teška. Kad je bilo lagano? Nije nikada! Pa svaki puta je teška, pa i ova današnja. I u tu tešku stvarnost ponijeti radost vjere, to je snaga u nošenju križa. Gospo, tvoji smo, tvoji hoćemo biti. Prati nas svojim zagovorom i tvoj primjer poslušne vjere neka nam uvijek bude pouka da i mi Božju čujemo i Božju živimo i čuvamo. AMEN!

PRILOZI

Teslić - posveta crkve

17. kolovoz 2008., u 11:00

PRILOZI

Draga braćo misnici, draga braćo i sestre!

Danas prigodom ove posvete crkve sv. Josipa ovdje u Tesliću, slučajno pada baš na godišnjica kad je prethodna rušena, želim upravo i tumačiti i hrabriti. Da bi došao u Teslić, jasno morao sam slijediti prometne znakove ili putokaze koji me upućuju. Tako je to u svim pravcima kad putujemo imamo cilj da dođemo na cilj, pratimo pravce koji nas vode prema tom cilju. Mene je preuzela policija i dopratila. To je jedan znak poštovanja osobe koja dolazi, jedna sigurnost. Tu sliku želim ovdje prikazati. Ova crkva je na neki način putokaz. Mi imamo cilj. Cilj je vječni život i ova je crkva kao jedan putokaz da postignemo vječni život, ali i ovdje postoje oni koji nas prate. Nismo sami na tom putu. Tu su pastiri koji su posvećeni i poslani da naviještaju riječ Božju. Čuli ste u prvom čitanju: Narod sluša riječ Božju i odgovara: "Tako je!" Što to znači "Amen"? Upravo: "Tako je". Prihvata! Upravo je ta crkva putokaz čovjeku do Božje riječi i mjesto gdje će čuti Božju riječ jer će se ovdje naviještati Božji zakoni, Božja poruka, očitovanje Božje ljubavi, a čovjek želi prepoznati se, pronaći se da je Božje stvorenje, da je otkupljen, da ima vječni cilj, a to je život u vječnoj ljubavi i to je uloga pastira kojima se povjerava crkva: naviještati i upućivati, a i sam primjerom. Svi mi trebamo životom reći "Amen". To znači životom prihvaćam Božju riječ. To je poruka prvog čitanja.

Sveti Pavao, ne možemo zaobići spomenuti da je ovo godina sv. Pavla. Tako je dvije tisuće godina od njegovog rođenja i želimo upravo čuti njega, najvećeg navjestitelja Božje riječi koji poručuje građanima slobodu. Ova crkva zapravo označava živu Crkvu. Ona je simbol žive Crkve koja ovdje živi. Ona označava vas kao građane. Mi nismo povezani nečim materijalnim kao što je ova crkva morala biti vezana jer je zidana cementom i raznim željezima i malterima i da ne pokazujem druge građevinske sposobnosti. Nisam u prvom smislu graditelj, nego navjestitelj. Kako mora imati vezivnu materiju da je čvrsta, tako i naša živa Crkva. Ima jedno vezivno tkivo, a sam sveti Pavao poručuje: "Temelj je Isus Krist", a njegova krv

jest ona koja nas povezuje. Vi dobro znadete da mi brojimo koljena, rodbinske veze, braću, sestre i sve redom jer nas veže krv naših roditelja. To je ta veza, a ovdje još jača veza: veže nas krv Isusa Krista, Božja ljubav, krsna milost. Ona nas saziđuje u građevinu žive Crkve i danas kad se posvećuje ova građevina, zapravo mi postajemo svjesni da smo posvećeni kao građevina Božja, da smo oslonjeni na Isusa Krista. Što znači temelj? Ona sigurnost na čemu stojimo. Taj temelj, kaže Pavao, jest Isus Krist. E, mi danas gledajući posvetu ove crkve želimo sebe prepoznati na čemu stojimo. Moja je vjera utemeljena na Isusu Kristu. On je moj oslonac, moja sigurnost. Od njega živim.

Ova crkva jest dom Božji, dom molitve. Tu će se lomiti kruh riječi Božje, ali u toj crkvi će se i lomiti otajstvo euharistije, tijela Kristova. Kao što je u svakoj obitelji, obiteljski stol nešto posebno drago kad se mi kao obitelj skupimo. Šteta život nas je rastrgao, razbio, pa sam slušao od djece koja pričaju: nisam roditelje vidio po tjedan dana jer se samo izmjenjujemo. Oni idu na posao popodne, a mi ustali ujutro i ostave nam cedulju na stolu što mi trebamo uraditi kad dođemo iz škole, a i mi ostavimo njima cedulju kad pođemo spavati kad dođu s posla da znaju što će uraditi. I tako smo povezani preko cedulja. Takav je život danas, često puta. Razbio nas! Kako je lijepo doživjeti kad je obitelj na okupu, kad čujemo jedni druge, kad se razumijemo. Na neki način govorimo srcem srcu. Mi smo se otuđili i potrebno je ponovno vratiti tu Crkvu u malome, da jedni druge čujemo, da osjetimo da smo blizu jedni drugima, da ne bude samo na papiru veza, nego da životom budemo veza. Tako postaje i velika obitelj jedna župska zajednica, različiti po sposobnosti, znanju, po zdravlju i ne znam čime više, ali su svi jedna obitelj. Ovdje smo svi braća i sestre. Sjećam se jedne zgode kad sam kao župnik imao vjenčanje Roma, Cigana. I što im je glavno bilo što su zapamtili: Zamisli, Gospodin nama kaže "Braćo i sestre". Mi smo svi braća i sestre u crkvi. Za njih je to bilo novo. Ne da smo mi to izmislili, ne da je to neka sentimentalnost, nego je to temelj vjere jer smo rođeni iz krvi

Kristove i kao obitelj ovdje se sastajemo oko stola Gospodnjeg. Ovaj oltar, kojega ću posvetiti, on simbolizira središte obitelji koja se zove župska zajednica. Na tom oltaru prikazivat će se žrtva Kristova. To je Kalvarija. Ono što se na Kalvariji dogodilo, na Golgoti, prikazana Kristova krvna žrtva na križu, to se događa svaki put na svetom oltaru na nekrvan način. Tu se Krist prikazuje. Tu se uprisutnjuje naše otkupljenje i spasenje. Tu se mi hranimo njime. On nam je to zajamčio: "Uzmite i jedite!" Tko mene blaguje neće umrijeti nikada!" Mi dolazimo na izvor života da se okrijepimo. I zato sam rekao da je Crkva putokaz jer tu dolazimo da otkrijemo svoj pravi smisao života. On nam je rekao: "Ja sam put istina i život!" Blagovati njega znači otkriti pravi smisao života, otkriti snagu za život, svjetlo za putovanje i toplinu koja nam je tako potrebna da čovjek osjeća radost što živi. Danas je tako malo životne radosti. Ovdje Krist daje tu sposobnost.

Sad želim kratko protumnačiti što ću činiti. Onom vodom sam poškopio zidove i vas. To je svijest našeg kršćanskog rođenja u krštenju, a sada ću mazati ovaj oltar, a čovjek koji je bio kad je rušena prije crkva sada je tu, to je bivši župnik, on će, po mojem mandatu, mazati križeve. Četiri križa su na zidu. Ona označavaju ta četiri evanđelja koja će se ovdje naviještati i po kojemu ćemo se mi posvećivati, a ja ću mazati oltar istim onim uljem kojim si ti pomazan kad si ti bio kršten, kad si bio krizman, kojim su pomazani svećenici kad su bili zaređeni, kojim sam ja bio pomazan od blagopokojnog Ivana Pavla II. kad sam zaređen za biskupa. Istom tom krizmom. Tim svetim uljem ja mazem oltar kao posvećeno mjesto i ova crkva tim činom biva posvećena. Ovdje se treba Bog slaviti. Ništa se profano u njoj ne smije događati, nego čin gdje se osjećamo kod oca. "Zak-eju siđi! Danas mi je boraviti u tvojoj kući." Danas Bog boravi u ovoj kući. I tebi kaže: danas ću boraviti kod tebe. Što taj "danas" znači. Bog nema prošlosti i budućnosti. Bog je vječni "danas". U njega nema kao kad mi određujemo dane. U njega je vječno "danas". "Danas", to znači trajno, vječno. Bog se udomljuje. Udomiti kod nekoga znači biti s njime. Bog s nama želi po ovom posvećenju hoditi i živjeti. Vi ćete vidjeti nakon mazanja oltara da ću paliti pet grumenova tamjana, pet žarišta vatre na spomen pet rana Kristovih na križu. To je ta žr-

tva, a što znači vatra? Srce Božje ljubavi koje gori za čovjeka. I mi ćemo ovdje ponovno svoju ohlađenu, klonulu ljubav ražarivati na tom oltaru, na tim Kristovim ranama. One su danas uskrsele pobjedne jer "čovjek može kako hoće, neće dokle hoće" jer Božja je zadnja. Božja pobjeđuje. I ona nas danas ovdje hrabri u ljubavi koja pobjeđuje mržnju. Propustio sam spomenuti, prije nego budem mazao uljem, ovdje ću staviti moći sveca kao simbol: svecem se postaje do oltara, kod Kristova križa, Kristove muke. Svi se mi posvećujemo u tome. To je ta simbolika. I mi smo pozvani na svetost živ-eći od oltara da se posvećuje naš život. Time ćemo mi mijenjati ovaj svijet, snagom Božjeg Duha.

Zato želim da sva ova simbolika koja se događa u ovoj crkvi bude jedan snažan poticaj, poruka da se Bog udomljuje u nama, među nama. Kao što se udomljuje u ovoj građevini, crkvi, on se želi udomiti u našoj savjesti, u našoj duši, u našem srcu. Želi progovoriti našoj nutrini da hrabro kročimo kroz život. Čuli ste strašnu Pavlovu riječ: Tko upropašćuje Hram Božji, upropastit će njega Boga. Jest, postoje ljudski sudovi. Oni moraju postojati. Inače nema reda. Gdje ne postoji pravedni sud, tamo nema reda, ali Božji sud je onaj zadnji. Od njega nitko neće pobjeći. Tu ne može igrati politika nikakvu ulogu. Tu se ne može potplatiti. Pred Boga ti je doći, svi mi. I oni koji kažu da ga nema i oni koji se njega boje. Božja će prosvijetliti što je tko činio i ako je imao vremena okajati, blago njemu. Zato danas molimo za one koji su rušili ovu crkvu. Bože, daj im spoznati da je to zlo, da se obrate, da osjete svoje dostojanstvo kao dijete Božje, da računaju s Bogom jer nama nije cilj da čovjek propadne. Nama je cilj da se čovjek spasi. To je Kristova volja da se mi sami spasimo i da svaki čovjek otkrije svoju odgovornost pred Bogom.

Zato želimo shvatiti našu odgovornost prema Hramu koje se zove ljudsko srce i ljudska savijest i da to znamo čuvati. To ne smijemo srušiti. To dostojanstvo moramo čuvati. Posvećujući ovu crkvu, želim da se svaki od nas posvesti i živi od te Božje ljubavi i da istinski ova crkva bude hrabri putokaz: Čovječe gore ti je nebo! Zemljom hodiš, u nebo ti je doći!

S Bogom računaj kako bi s Bogom vječno živio. AMEN!

Direktorij za Pastoral sakramenata u Župnoj zajednici

Održano predavanje na Susretu svećenika, 17. rujna 2008.

Uvodne napomene

Uredba o svetoj liturgiji Drugog Vatikanskog koncila SSC kaže: Sakramenti imaju svrhu *posvećivati ljude, izgrađivati Tijelo Kristovo i napokon iskazivati Bogu štovanje* (SC 59). Sakramentalni 'znakovi ujedno i poučavaju', i 'vjere' ne samo pretpostavljaju, nego je riječima hrane, jačaju i izražavaju'. I zovu se 'otajstva vjere' po kojima se 'milost zaista dijeli, a obredno slavlje vjernike najbolje sprema da tu milost plodonosno prime i da Boga pravilno štuju'. Stoga je od velike koristi da 'vjernici **razumiju** sakramentalne znakove i da vrlo često primaju one sakramente koji su ustanovljeni za održavanje kršćanskog života' (SC 59).

Ovdje ću vam ukratko predstaviti Direktorij o pastoralu sakramenata u župnoj zajednici koji je već izašao za područje HBK a uprovao je tiskan i za BK BiH: u prvom djelu ću predstaviti naglaske naših biskupa koji govore o važnosti ovog dokumenta, a u drugom dijelu ću iznijeti samo neke naglaske iz pastoralnog pojednog sakramenta koje smatram važnim za našu pastoralnu praksu.

Naglasci važni za pastoralnu praksu sakramenata

Naši biskupi žele ovim *Direktorijem* posvijestiti nama pastoralnim djelatnicima i svim našim vjernicima **važnost sakramentalne kateheze**, kako bismo svi dublje uronili u otajstvo što sakramenti vidljivo označuju. *Direktorij* želi predstaviti sakramentalnu katehezu koja je neophodna za sakramentalnu praksu. Tako biskupi u strukturi pojedinog sakramenta slijede uglavnom sljedeći raspored: prosudba stanja; teološko-pastoralne smjernice za pripremu, slavlje i život.

Osvremenjenje sakramentalnog pastoralnog

Direktorij za pastoralnu službu biskupa traži od biskupa da *osvremene sakramentalni pastoral*, napose pastoral bolesničkog pomazanja i Popudbine kao i pastoral sakramenta pokore.² No, to vrijedi i za pastoral drugih sakramenata. Važno je odmah na početku reći da *Direktorij* nije ni teološki traktat o sakramentima ni školski priručnik iz pastoralnog sakramenata. Ove smjernice nisu zbirka normi iz pastoralnog sakramenata nego **upute** kako osnažiti veće poštovanje liturgijsko-pastoralnih normi. One su poziv našoj Crkvi da *zajedno i ozbiljno "preispita"* cjelokupni sakramentalni pastoral i *uskladi* ga s normama crkvenog Učiteljstva, izraženog u dokumentima *Drugog vatikanskog koncila*, u odredbama *liturgijskih knjiga* i *Zakonika kanonskoga prava*, te napokon u *Katekizmu Katoličke Crkve*. Biskupi nadalje kažu da je u svakoj biskupiji potrebno ustanoviti *Biskupijsko liturgijsko-pastoralno povjerenstvo*, koje će promicati sakramentalni pastoral i koordinirati s Komisijama i povjerenstvima Biskupske konferencije BiH, mjerodavnima za to područje našega crkvenog života.

Bogoslužje uređuju Sveta Stolica i dijecezanski biskup

Kako će župna zajednica ili pojedini vjernik doživjeti i živjeti sakramente ovisi i o tome kako ih mi poslužitelji otajstava Božjih slavimo i kako poštujemo liturgijske norme. *"Bogoslužje je vršenje svećeništva Isusa Krista (SC 7), vrhunac kome teži djelatnost Crkve i ujedno izvor iz koga proistječe sva njezina snagaž (SC 10). Bogoslužje čini sredinu u kojoj svećenik treba biti posebno svjestan da je služitelj, koji je pozvan vjerno slušati Crkvu.* Uređivanje svetog bogoslužja ovisi samo o crkvenoj vlasti; tu pak vlast imaju **Apostolska Stolica** i, prema pravnoj odredbi,

² Usp. CONGREGAZIONE PER I VESCOVI, *Direttorio per im ministero pastorale dei vescovi, "Apostolorum successores"*, Libreria Editrice Vaticana, Citta del Vaticano, nr. 206.

dijecezanski biskupi (kan. 838). **Svećenik stoga neće u tome ništa na svoju ruku dodavati, oduzimati ili mijenjati** (SC 22). To osobito vrijedi za slavljenje sakramenata koji su na osobit način čini Krista i Crkve, i koje svećenik vrši *in persona Christi* i u ime Crkve na dobro vjernika (kan. 846 §1). Zloupotrebe često, napominju biskupi, imaju korijen u krivom poimanju slobode, a nekad se temelje na neznanju.

Svećenici pozvani upućivati vjernike

Svećenici su po svom pastirskom poslanju pozvani *upućivati vjernike* kako da sakramentalnu stvarnost žive u pripravi na sakramente, u njihovu slavlju a potom i u životu ("liturgija poslije liturgije"). *U toj perspektivi govori Konstitucija o svetoj liturgiji: "Neka pastiri duša marljivo i strpljivo nastoje oko liturgijskog odgoja i djelatnog, nutarnjeg i vanjskog, sudjelovanja vjernika prema njihovoj dobi, staležu, načinu života i stupnju izobrazbe. Vršeci tako jednu od glavnih dužnosti vjernog djelatnika Božjih otajstava, neka svoje stado u toj stvari vode ne samo riječju nego i primjerom"* (SC 19). Dakako, nije dovoljna kateheza u slavlju nego se traži **kateheza slavlja(!)** koja se događa u crkvenoj zajednici, u prvom redu u *župnoj zajednici*.

Odmah na početku valja naglasiti da je od presudne važnosti uloga svećenika kao liturga i djelatnika odnosno predslavitelja sakramenata. On je prvi i najodgovorniji instrument u cjelokupnom sakramentalnom događanju. Otud nužnost da se trajno teološki usavršava, osobno i na teološko-pastoralnim tjednima, biskupijskim i dekanatskim sastancima, **u shvaćanju "istinâ o sakramentima" i da proučava situaciju odnosno primatelje sakramenata i njihovu osjetljivost kako bi bolje znao teološki i pastoralno razmišljati u pravcu stvaranja planova i programa u pastoralu sakramenata**. Isto tako važno je da se pridržava smjernica Crkve, u koje spadaju svakako i rubrike za slavlje pojedinoga sakramenta, dokumenata biskupske konferencije i uputa biskupa ordinarija. To znači da nitko 'na svoju ruku' ne može uvoditi nešto što nema teološkog i pastoralnog utemeljenja, pogotovo ne odstupati od jedinstvenog plana i programa, konkretno i od ovih smjernica. Sve to uključuje **temeljitu pripremu** za slavlje, bez obzira što je to toliko

puta slavio, čineći sve da to ne bude rutinski već da se promiče misterijska dimenzija, jer se radi o tajnama vjere a ne samo o obrednoj ljepoti. I na kraju, važno je da poštuje raznolikost liturgijskih službi, što znači da stimulira i laičke službe u pripremi za slavlje sakramenata kao što su: liturgijska inicijativna skupina, asistenti/animatori u pripremi i u samom slavlju. Za takve suradnike, osobito ako nisu završili teološki studij, valja organizirati usavršavanje kroz posebne seminare odnosno škole.

Mjesto vjernika laika u sakramentalnom pastoralu

I vjernici laici imaju svoje mjesto i važnu zadaću u sakramentalnom pastoralu, kako u pripravi za sakramente tako, u određenim slučajevima, i u njihovu slavlju. Nekada laici mogu preuzeti zadaće zaređenih službenika, posebno u slučaju "gdje bi potreba Crkve to savjetovala, ako nema službenika, mogu laici, iako nisu čitači ili akoliti, preuzeti neke njihove zadatke, naime, obavljati službu riječi, predvoditi u bogoslužnim molitvama, krstiti i dijeliti svetu pričest prema pravnim propisima" (kan. 230 § 3). Da mogu dostojno i dolično obavljati službe i zaduženja u pastoralu vjernike laike treba poučiti.

Pomoć i podrška pastoralnim djelatnicima

Ovaj dokument želi biti određena pomoć i podrška pastoralnim djelatnicima koji se susreću s brojnim pitanjima i teškoćama, osobito s činjenicom da ne mali broj vjernika daje dojam da ne traži sakrament koji ih dovodi u spasenijski susret s Kristom, nego neki običaj ili 'ritual', tj. samo da se 'obavi'. Individualizam i subjektivizam žele 'krojiti' vjeru po nekoj 'osobnoj mjeri', što se dakako posebno odražava pri traženju sakramenata. Svakako, jedan od najvećih problema je što se sakramenti ne shvaćaju kao jače pritjelovljenje Kristu u njegovoj zajednici vjernika, odnosno kao uvođenje u vjeru i život kršćanske zajednice, već kao **neki privatni čini**. Ta činjenica znade kod svećenika izazvati određeni osjećaj frustracije, pogotovo ako se može zaključiti da sve veći broj mladih, posebno u nekim sredinama, slavlje sakramenata, konkretno Potvrde, doživljavaju ako ne kao 'oproštaj', a ono barem kao određ-

eno distanciranje od Crkve i popuštanje intenzivnijega i redovitoga vjerskoga života, posebice slavlja Dana Gospodnjega.

Sakramenti posvećuju ljude

Danas se može s pravom govoriti o "novom" pastoralu koji sakramente ne promatra odvojeno jedne od drugih, ili samo kao "kanale" milosti kako bismo mogli živjeti kršćanski. Pastoral Crkve danas želi još snažnije produbiti opću viziju kršćanskog života kojemu su sakramenti bitni element i trajna hrana milosti. Sakramenti nisu usputni događaji, ceremonije koje se iscrpljuju u pripravi i slavlju, nego događaji koji mijenjaju i pravilno usmjeruju kršćanski život. Zato samo stalan i u svim svojim vidovima usklađen pastoral može pomoći da vjernici shvate koje je mjesto sakramenata u životu jednoga kršćanina. Uvođenje narodnog jezika pomoglo je da vjernici razumiju riječi što ih svećenik izgovara i čine koje obavlja, ali to još uvijek ne znači da prisutni shvaćaju smisao onoga što se zbiva i poruku koja se upućuje. Nije dovoljno shvatiti sakramente, treba ih živjeti u stvarnosti svagdašnjeg života.

SAKRAMENAT (KRSTA) KRŠTENJA

Upute biskupa obzirom na sakramenta krštenja podijeljene su u dva velika dijela:

1. Pristup odraslih u kršćanstvo - kršćanska inicijacija
2. Krštenje djece

Pristup odraslih u kršćanstvo - kršćanska inicijacija

Osvrćući se na aktualnu situaciju u kojoj odrasle osobe koje nisu krštene žele bez ozbiljnije pripreme primiti sakramente kršćanske inicijacije i tako ući u Katoličku Crkvu, i s druge strane postojanje nekih svećenika koji takvim zahtjevima udovoljavaju i tako ih svojim "prečacima" uvode u kršćansku zajednicu, biskupi upozoravaju da katekumentau valja pristupiti sa svom **ozbiljnošću i odgovornošću**. Potrebno je, dakle, sakramentalni hod, koji zahtjeva prije svega osobno obraćenje, a redovito mjesto hoda u vjeri je župna zajednica. Ovaj sakramentalni hod uključuje sljedeća razdoblja: predkatekumenat (u pravilu traje od nedjelje

Pedesetnice do početka listopada), katekumenat (od početka listopada do prve nedjelje korizme), vrijeme čišćenja i prosvjetljenja (u liturgijskom vremenu korizme), i mistagogija (vazmeno vrijeme do Pedesetnice - Duhova). Biskupi naglašavaju da katehetska priprava za vrijeme katekumenata mora imati: biblijsko, doktrinarno i moralno ozračje, a sve s jakim naglaskom na liturgijskom događanju. U katekumenski proces mogu biti **iznimno** uključeni i odrasli koji su samo kršteni, tj. oni koji nisu katehizirani.

Krštenje djece

Dajući smjernice i pravila za sakrament krsta, biskupi s velikom pažnjom pristupaju i pastoralnoj praksi krštenja djeca. Tako, ovim dokumentom, odmah na početku, upozoravaju kako samo ispravni i vjerski motivi jesu opravdavajući razlog za krštenje, dok ostali motivi kako što su običaj, želja djeda i bake, strah, organiziranje svečanosti i pozivanje rodbine i prijatelja nisu i ne mogu biti dovoljan razlog i ne udovoljavaju zahtjevima Crkve. U ovom pravcu ide i jasno upozorenje biskupa da se ne smije nastaviti praksa odlaska "manje zahtjevnim župnicima" zbog krštenja djeteta, te da je potrebno da u svakoj župi postoje **isti kriteriji**.

Priprava na krštenje se sastoji od nekoliko susreta s roditeljima koji se ne smiju svesti na "vježbu" obreda krštenja, niti priliku da se "naplaćuju" (nenaplaćene) usluge. Pripravne kateheze trebaju biti tako koncipirane da pomognu roditeljima i kumovima shvatiti da je krštenje dar...

Slavlje krštenja nije privatni čin koji se tiče samo obitelji djece. Stoga, biskupi preporučuju da se sakrament **slavi nedjeljom**, te ako je zgodno i uvjeti to dopuštaju za vrijeme mise, uz sudjelovanje ostalih vjernika, kako bi se tako označilo da zajednica prihvaća novog člana. Da to ne bi bilo prečesto i na štetu drugih slavlja **neka se odredi jedna nedjelja u mjesecu** te neka se o slavlju mise s krštenjem obavijesti župna zajednica.

Bez obzira što *Direktorij* jasno govori da je prvi subjekt pokrsnog pastoralna obitelj (članovi obitelji jedni drugima navještaju evanđelje i svjedoče, obitelj je prva škola molitve...), naglašava se i neizostavna uloga **župnika i župnog pastoralnog vijeća** koji su dužni razmotriti i

na najprikladniji način promicati oblike i putove pokrsnog pastoralala. U ovom pravcu biskupi posebnu mogućnost vide u održavanju **susreta s obiteljima predškolske djece**.

SAKRAMENAT POTVRDE

Nakon prosudbe stanja biskupi naglašavaju potrebu na vrijeme skrenuti pažnju na problem sve većeg **osiromašenja krizme** kada se priprava usredotočuje na vanjštinu, konkretno na odijela i svojevrsna natjecanja u pripremanju pravih banketa s brojnim uzvanicima, što financijski iscrpljuje i obitelj i kumove. Svako je nužno upućivati na skromnija slavlja, s naglaskom na bogatstvo duha što ga krizma u sebi sadržava.

Veoma važno je imati pred očima ono što donosi **Katekizam Katoličke Crkve**: "Priprava za potvrdu treba ići za tim da kršćane dovede do tješnjeg sjedinjenja s Kristom, do življe prisnosti s Duhom Svetim, s njegovim djelom, darovima i pozivima, kako bi bolje mogli preuzeti apostolske odgovornosti kršćanskog života. Zato će kateheza o potvrdi težiti za tim da u potvrđenika probudi smisao pripadnosti Crkvi Isusa Krista, i to kako sveopćoj Crkvi tako i župnoj zajednici." (KKC 1309).

Neka se na početku katehetske godine sastanu katehisti, roditelji, svećenici koji u pripravi na potvrdu prate dječake i djevojčice, odnosno mladiće i djevojke, zatim animatori skupina mladih te vjeroučitelji da bi zajednički **programirali pripravu toga sakramenta**.

Neka se na tom putu pomogne djeci **da žive u duhu liturgijskih vremena**, npr. u adventu i korizmi neka se organiziraju pokornička slavlja s pojedinačnom ispovijedi. Bilo bi dobro da o Božiću djeca uzmu dijela u karitativnim akcijama i bratskoj solidarnosti. U Korizmi, pod nedjeljnom sv. misom može im se podijeliti tekst **Vjeronanja ili Očenaša**, odnosno **Sveto pismo**.

Neka se predvidi da u daljnjoj pripravi krizmanici obave bar jedan dan **duhovnu obnovu**, ili trodnevnicu, na temelju tekstova krizmenog slavlja da u duhu sabranosti posvijeste dar što ga primaju. Susret može poslužiti da se zajedno s mladima župe ili njihovim animatorima odredi nastavak katehetskog puta i kršćanskog iskustva u župi.

SAKRAMENT EUHARISTIJE

Ovaj dokument je svojevrsni kompedij dosadašnjeg nauka i uputa crkvenog učiteljstva o euharistiji. Na samom početku biskupi su progovorili o temeljnoj važnosti nedjeljne euharistije za naš narod općenito i za svakog vjernika ponaosob. Tako se kaže da je nedjeljan euharistija oblikovala našega vjernika, utvrđivala ljudske, obiteljske i rodbinske veze. U današnjim, promijenjenim, društvenim okolnostima nedjelja gubi takav značaj i sve se više nameće kao "vikend", dan nerada i dan za zabavu, a ne više kao dan Gospodnji.

Donosim samo nekoliko naglasaka iz pastoralnih smjernica koje nam biskupi stavljaju na srce obzirom na sakrament euharistije:

- nedjeljno euharistijsko slavlje je temeljno slavlje kršćanske zajednice
- ističe se važnost Božje riječi - homilija je navještaj Riječi usklađen s aktualnom situacijom i naukom Crkve
- Molitva vjernika treba biti životna, a ne samo pročitana iz zastarjelih predložaka
- Priprava darova povezana s ophodom - time se naglašava sudjelovanje vjernika
- Obavijesti poslije popričesne molitve trebaju biti kratke
- Mise za posebne skupine ne smiju se slaviti nedjeljom, jer takve skupine trebaju biti u službi cijele zajednice
- Važno je da druga slavlja ne remete nedjeljne euharistije (ne slaviti prečesto vjenčanje nedjeljom, ni slavlje biskupijskih ili nacionalnih dana ne bi smjela zasjeniti osnovni smisao nedjeljne euharistije)
- Treba paziti da se misno slavlje ne povezuje s političkim ili svjetovnim zbivanjima tako da misa nikada ne bi trebala biti samo tek "dio protokola"

SAKRAMENT POKORE

Odmah na početku biskupi ističu da, iako naša Crkva ne doživljava tako duboku krizu sakramenta pokore kao neke druge Crkve, ipak lako je uočiti činjenicu da i u nas vjernici sve **manje pristupaju sakramentu pokore**. Taj se pad ne opaža samo kod nemarnih i manje revnih vjernika, već u jednakoj mjeri i kod revnih kršćana, što više i kod redovnika, redovnica i svećenika. Općenito se može reći da vrlo

mali broj vjernika životno doživljava vrijednost sakramenta pokore. Zanimljivo je promotriti uzroke ovakvog stanje koje biskupi u *Directoriju* navode. Jedan od njih je i da **svećenici sve manje stoje na raspolaganju vjernicima...**

Da se vrati poštovanje prema sakramentu pokore u životu vjernika, prvi i najteži pastoralni zadatak naše Crkve jest neumorno naviještanje Gospodinove poruke: **“Obratite se i vjerujte Evanđelje”** (Mt 1,15). U svjetlu Pisma treba ponovno otkriti *smisao grijeha* i shvatiti duboke zahtjeve *iskrenog obraćenja*.

Premda treba uporno nastojati oko nutarnjeg čina obraćenja, treba voditi računa i o tom da se on mora očitovati i u vanjskom vidljivom činu sakramentalnog slavlja. Danas susrećemo stanoviti broj vjernika koji misle da je dovoljno “ispovjediti” svoje grijeha Bogu, a da nije nužno pristupiti sakramentu pokore.

Potrebno je naglasiti - više nego što se to obično čini - da i samo Euharistijsko slavlje usmjeruje vjernike koji su svjesni svojih grijeha k dubljem obraćenju i da ih čisti od njihovih svagdašnjih prijestupa. U Euharistijskom slavlju treba vrednovati *pokajnički čin* i isticati njegovu oprosnu vrijednost, zato treba koristiti njegovo liturgijsko bogatstvo, no misni pokornički obredi neka se ne poistovjećuju sa sakramentom pokore.

Djecu koja pristupaju prvi puta tom sakramentu treba poučiti što je moralno zlo i kakav odgovor moramo dati Bogu koji nas uvijek ljubi. Prva ispovijed ima snažan utjecaj na život djece ako se dobro pripravi i prilagodi dječjoj dobi i shvaćanju.

Biskupi naglašavaju da se ne izostavlja izričit osvrt na Božju riječ u pojedinačnoj ispovijedi. Službenik sakramenta pokore je: evangelizator, otac, liječnik, učitelj i sudac.

Neka se napose svećenici sjete da su poslužitelji pomirenja ne samo u sakramentu nego i u konkretnim situacijama obiteljskog, zajedničkog i društvenog života.

Neka svećenici pomognu vjernicima da osim vrijednosti sakramenta pokore otkriju i korist *duhovnog vodstva*, važnog za kršćanski život, iako se ono razlikuje i po svrsi i metodi od sakramentalnog slavlja

SAKRAMENT BOLESNIČKOG POMAZANJA I SKRB ZA BOLESNIKE

Biskupi u prosudbi stanja obzirom na ovaj sakrament jasno ističu da krizu pastorala sakramenta pomazanja potvrđuje i visok postotak onih vjernika koji umiru bez bolesničkog pomazanja. Čini se da je i cjelokupan pastoral bolujućih **prigodan i nedosljedan**. *Sekularizacija* čini čovjeka nesposobnim da u svoj život integrira stvarnost trpljenja i bolesti, zato ih on odbacuje kao kakav tabu. Osim toga, još uvijek postoji *krivo poimanje* tog sakramenta: općenito se smatra da on naviješta smrt. Bojeći se da se bolesnik ne uplaši ukućani zovu svećenika kad je bolesnik u komi.

S druge strane, s obzirom na bolest i zdravlje postoji i suprotan stav. Ljudi *žele zdravlje pod svaku cijenu*, a bolesti, kao posljedice prokletstva i đavolskog djelovanja valja pošto pošto odstraniti, i to ne sakramentom bolesničkog pomazanja, nego iscjeliteljskim polaganjem ruku, istjerivanjem đavla i sl. U tu svrhu održavaju se seminari ozdravljenja i slični skupovi na kojima katkada nastupaju samoprolašeni “karizmatici”. Njih se smatra pravim evangelizatorima našeg vremena, koji očituju da u Crkvi postoje još uvijek darovi o kojima govore novozavjetni tekstovi. Neki u takvim susretima neodgovorno pomazuju i zdrave i bolesne, dovodeći u pitanje valjanost sakramenta.

Bez prave pojedinačne i zajedničke kateheze teško je posvijestiti važnost ovog sakramenta i dokinuti loš običaj da se on odgađa do zadnjeg časa. Katehezu treba držati ne samo bolesnicima i starcima nego cijeloj zajednici, napose onima koji poslužuju bolesnike (liječnici, bolničari, ukućani). U toj katehezi valja posebno isticati slijedeće temeljne pojmove:

- On je sakrament cjelokupnog spasenja a ne samoga (tjelesnog) zdravlja. Bog u daru Duha posjećuje cijelu osobu, tj. tijelo i duh, i ucjepljuje u Kristovo vazmeno otajstvo.

- Pomazanje je sakrament vjere a ne magije: treba ga podijeliti u vrijeme bolesti a ne u zadnjem stadiju života (u besvijesti, u komi, kad bolesnik izdiše).

- Bolesničko pomazanje je sakrament cijele zajednice a ne samo pojedinca. Cijela Crkva pomazanjem preporuča bolesne Gospodinu. Veoma su korisna **zajednička slavlja sakramenta** i podjeljivanje tog sakramenta prigod-

om slavlja euharistije u bolnicama i stacionarima uz sudjelovanje ukućana.

- Ovaj sakrament učvršćuje nadu i živu vjeru u Krista trpećeg i proslavljenog. On bolesnicima daje okrepu vjere, a u ukućanima budi smisao za izvanzemaljske stvarnosti.

SAKRAMENT SVETOG REDA

U prosudbi stanja govori se o tome da je došlo do smanjenja broja obitelji, a samim tim i smanjenja broja svećeničkih i redovničkih zvanja, s napomenom da snažni procesi sekularizacije otežavaju odluku za duhovno zvanje.

Obzirom na pastoral zvanja biskupi naglašavaju vlastite važne momente: molitva za duhovna zvanja; svjedočanstvo kršćanskog života; malo i veliko bogoslovno sjemenište (sjemenište je "zjenica oka" biskupa i cijele biskupijske zajednice!), teologija.

Upravo zato što je Bog predvidio da i drugi s njim surađuju u djelu spasenja, pa i u ostvarenju božanskih poziva, **cijela crkvena zajednica** je pozvana da se uključi u djelo zvanja, a to znači i biskupija i župa i kršćanska obitelj, ali i pojedini kršćani, prema vlastitoj zadaći, tj. biskup, župnik, vjernici laici, skupine, pokreti i udruge vjernika laika.

Jedna od glavnih zadaća biskupa je čuvati jedinstvo partikularne Crkve koja je povjerena njegovoj pastirskoj skrbi. "Svi prezbiteri, ređenjem uključeni u red prezbiterata, međusobno su povezani najtješnjim sakramentalnim bratstvom;" i bilo bi dobro, naglašavaju biskupi da svećenici njeguju to svećeničko bratstvo sudjelovanjem na "skupovima" i dekanatskim obnovama te raspoloživosti za pastoralnu službu i na razini jedne regije i na razini cijele biskupije.

Dan ređenja nipošto ne bi smio ostati nezapaužen, naprotiv, neka bude dan hodočašća u katedralu, odnosno u crkvu u kojoj se podjeljuje sakrament svetoga reda.

Mlada misa je osvježenje za crkvenu zajednicu, ohrabrenje za mladomisnika i prilika u kojoj Gospodin nekima upućuje poziv: "Dođi i slijedi me!". Neka mlada misa doista bude "mlada misa" a ne "vjenčani pir" ili nešto slično, upozoravaju biskupi.

Redovnici i redovnice svoje poslanje ne izvršavaju kao osamljeni pojedinci ili pojedinačne zajednice, nego u ime Crkve. Redovnički život u Crkvi, za Crkvu i u ime Crkve treba sh-

vatiti kao zajedničku tajnu, po kojoj svaki redovnik, prije nego što pripada svojoj zajednici, pripada Crkvi.

SAKRAMENT ŽENIDBE

Direktorij u kontekstu crkvenog pastoralnog djelovanja promatra situaciju braka i obitelji danas kao gorući problem, budući da se poslanje i svetost braka i obitelji danas na različite načine želi relativizirati i obezvrijediti (za detaljniji opis situacije braka i obitelji u našem narodu biskupi upućuju na Direktorij za obiteljski pastoral Crkve u BiH iz 2005. godine)

Biskupi, nadalje, govore o važnosti pripreme za sakrament ženidbe. Za daljnju pripremu na brak i obitelj odgovorni su ponajviše sami roditelji, a uloga Crkve je u tome da obiteljima pomogne oko odgoja djece.

Bliža i neposredna priprema se pripisuje zadaći crkvenih djelatnika (biskupa, župnika i svih vjernika), a treba početi tečajem pripreme na ženidbu.

Direktorij napominje kako je obveza svakog župnika da skrbi za tečajeve pripreme na brak.

Važno je i poželjno da se sakrament ženidbe slavi uz misno slavlje.

Biskupi govore jasno o važnosti posliježenidbenog pastoralnog programa koji u prvom redu uključuje, do sada zanemareni, sustavni pastoral za mlade brakove i obitelji, gdje važna uključenost i zauzeta pomoć prokušanih i osvjedočenih kršćanskih bračnih parova.

Naglašava se, nadalje, važnost pastoralne skrbi za brakove i obitelji u vremenu rađanja i odgoja djece, te pastoral starosnih brakova i udovištva. Zadaća je cijele kršćanske zajednice posvetiti posebnu pozornost osobama koje su smrću svojega bračnog druga ostale same.

KRŠĆANSKI SPROVOD

Iako nije ni sakrament ni blagoslovina (sakramental), ovom dokumentu biskupi su pridodali i poglavlje o *kršćanskom sprovodu (pokopu)*. I na tom području valja poučavati vjernike o smislu kršćanskog sprovoda i ujednačiti pastoralnu praksu. U suprotnom slučaju kriteriji i postupci smućuju i sablažnjavaju vjernike.

Osnovni smisao kršćanskog sprovoda jest ispovijedanje vjere kršćanske zajednice u us-

PRILOZI

krsnuće tijela.

Direktorij poziva da je pastoralno korisno slaviti *molitveno bdijenje* u kući pokojnika ili u kapelici mjesta oproštaja kraj bolnice.

Što se tiče homilije odnosno "govora" na mjestu ukopa valja biti krajnje oprezan, upozoravaju biskupi. To znači da se treba držati biblijskoga teksta i ne ulaziti u velike pohvale, a pogotovo ne u prigovore, jer tu lako može doći do pretjerivanja i stvaranja čuđenja kod vjernika, pogotovo ako onaj koji vodi sprovod ne poznaje pokojnika. **Isto tako sprovod se ne može iskoristiti za upućivanje prigovora vjernicima što ih nema na nedjeljnoj misi ili što nisu aktivni vjernici. Ako se to pokaže negdje uputnim, to treba biti izrečeno na blag i dostojanstven način.**

Neka se kršćanski sprovod uskraćuje samo u slučajevima koje predviđa Zakonik kanonskoga prava (kann. 1184 i 1185). Prema tome, neka se sprovod ne uskraćuje radi nepodmir-

enih dugova vjernika, a ta pitanja treba odgoditi za drugu priliku. Svećenici moraju imati u vidu da vjernici u trenucima žalost reagiraju na temelju svojih psihičkih osjećaja i stanja.

Treba nastojati uvjeravati ukućane i rodbinu da za sprovode ne troše previše. Bilo bi dobro preporučiti da troškove dadu u prilog siromasima ili obitelji koja je teško stradala nestankom pokojnika (djeca, udovica, starci).

Umjesto zaključka

Smatram da će *Direktorij za pastoral sakramenata u župnoj zajednici* biti dobro uvijek ponovno iščitavati i u njemu prepoznavati želju i nadu naših biskupa da mi svećenici u našoj pastoralnoj praksi uvijek ponovno uočavamo potrebu odgovornijeg služenja sakramenata kao i razboritog ujednačavanja pastoralne prakse.

Dr. Šimo Maršić

Zapisnik sa susreta Dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, 17. rujna 2008.

U srijedu, 17. rujna 2008. molitvom Srednjeg časa započeo je tradicionalni susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije. Nazočilo je 126 svećenika, a pismeno se ispričalo šest, te nekolicina iz inozemstva telefonski (Petar Babić, Anto Baković, Ivan Mlikota, Josip Glavaš i Josip Kresić. Na početku susreta sve je pozdravio apostolski nuncij u BiH mons. Alessandro D' Errico, nadbiskup. U svom intervenciju Nuncij je kazao kako rado dolazi na ove susrete zbog svećeničkih veza koje nas povezuju, te zahvalnosti i poštovanja koje gaji prema subraći. Pokazao je izvanredno poznavanje prilika u BiH, posebno položaja katolika Hrvata. Naglasio je kako se dužnosnici Svete Stolice živo zanimaju za naše prilike i stalno ih prate, počevši od nadbiskupa Mambertija, preko državnoga tajnika, sve do Svetoga oca. Uz postojeće breme koje od rata postoji, nuncij je posebno istaknuo dodatna tri: Problem oduziman-

ja stana u Ordinarijatu, Vjeronauka u Brčkom i Dokumenta prognanih Hrvata iz Posavine. Uz sve to Nuncij je iskazao svoju solidarnost i potporu, ali i pozvao sve na još veću koordinaciju i jedinstvo s mjesnim biskupom, kazavši da "Jedinstvo čini snagu, a ne poništava dopuštenu različitost, te garantira postizanje cilja." Na kraju je Nuncij uputio apel svima u ime Svete stolice da se svatko uključi i da učini svoj dio posla, "čitajući znakove koje ruka Božja piše za svoj narod", te da prenesu poruku narodu kako je i danas Gospodin prisutan u svome narodu, kao što je nadbiskup Stadler znao reći: "Pomoć je naša u Imenu Gospodina".

U svom obraćanju dijecezanskom kleru kardinal Puljić je, pozdravivši biskupa Peru Sudara i sve nazočne, te im zahvalivši za prisutnost, istaknuo kako ovaj susret čini vidljivost mjesne Crkve kroz "dinamizam" i "organizam". Spomenuvši godinu Biblije i godinu sv. Pavla

najavio je da će početkom slijedeće školske godine započeti i nova pastoralna godina o kojoj će biti riječi na susretu Pastoralnog i svećeničkog vijeća, te je potrebno pismeno dati sugestije i prijedloge kako bi se što bolje pripravljalilo i obilježavalo tijek crkvene godine. Spomenuo je da su prošle godine preminula dvojica svećenika: Miodrag Mišković i Josip Mikić, a u Imendanskom kalendaru imamo godišnjice smrti svećenika, pa je potrebno poticati i vjernike da se sjete svojih pokojnih svećenika. Nadbiskup je iznio i statistiku: Od 226 inkardiniranih svećenika, 140 je u dijecezi, u HR- 25, u Njemačkoj 24, u Austriji 5, u Švicarskoj 3 + 1 u mirovini, na studiju 6, 13 umirovljenih o kojima skrbi Međupomoć. Imali smo 4 mladomishnika. Starosna dob je 50,8. Imamo 48 bogoslova + 2 đakona (jedan budući i jedan sada). Ukupno studenata na Teologiji imamo 94, dok sjemeništaraca u Travniku ima 52, 41 za Vrhbosansku nadbiskupiju, od toga 11 novih. U nastavku je Kardinal ukratko ukazao na molitvu, ispovijed, Euharistiju i zajedništvo. "Preko nas Bog grli ranjeni svijet. Krist nas ne spašava od svijeta". Potičući svećenike na redovitu ispovijed citirao je sv. Augustina: "Neka nitko ne blaguje ovo Tijelo, ako mu se prije ne pokloni", te nadbiskupa Stadlera: "Živjeti znači voljeti i birati ono što se Bogu sviđa." Pozvao je sve da druge poštuju, jedni drugima praštamo, te iz vjere hrabro živimo sadašnji trenutak. Upozorio je svećenike da obavezno napišu Oporuku, budu međusobno solidarni, te odgovorni u pastoralu i prema župama, Katoličkom tjedniku i Caritasu. Susretom je koordinirao generalni vikar mr. Luka Tunjić, a zapisnik vodio Marko Zubak, kancelar.

Središnja tema susreta bio je tek izašli Direktorij BKBIH - Pastoral sakramenata. Ovu temu je obradio dr. Šimo Maršić, profesor pastoralne teologije u VKB. Dajući pojedinačno osvrt za svaki sakrament posebno je istaknuo upozorenja biskupa kod slavlja ovih sakramenata, na "staro" i "novo", te neke pogrešne prakse i poticaje kako bi se sakramenti što bolje razumjeli i slavili, kako i potiče Uredba o svetoj liturgiji Drugog Vatikanskog koncila SSC, koja kaže da sakramenti imaju svrhu posvećivati ljude, izgrađivati Tijelo Kristovo i napokon iskazivati Bogu štovanje' (SC 59). Sakramentalni 'znakovi ujedno i poučavaju', i 'vjeru ne samo pretpostavljaju, nego je riječima hrane,

jačaju i izražavaju'. I zovu se 'otajstva vjere' po kojima se 'milost zaista dijeli, a obredno slavlje vjernike najbolje sprema da tu milost plodonosno prime i da Boga pravilno štiju'. Stoga je od velike koristi da 'vjernici razumiju sakramentalne znakove i da vrlo često primaju one sakramente koji su ustanovljeni za održavanje kršćanskog života' (SC 59). Ovim Direktorijem, naglasio je predavač, Biskupi žele posvijestiti nama pastoralnim djelatnicima i svim našim vjernicima važnost sakramentalne kateheze, kako bismo svi dublje uronili u otajstvo što sakramenti vidljivo označuju. Kroz ovaj Direktorij provlači se nakana Biskupa za posuvremenjenjenjem sakramentalnog pastora, rekao je dr. Maršić.

Direktorij donosi i upute za vođenje kršćanskog sprovoda, potičući svećenike i vjernike na što veće shvaćanje kršćanskog smisla obreda sprovoda i kroz pastoralno korisno molitveno bdijenje. Ovo je izazvalo i ponajviše rasprava i različiti pastoralni pogledi i iskustava, no zbog nedostatka vremena rasprava je skraćena, a izvješće o svećeničkoj solidarnosti "Međupomoći" i prikupljenim sredstvima za izgradnju svećeničkog doma podnio je kancelar Marko Zubak, zahvalivši svima koji uredno sudjeluju u izgradnji svećeničkog zajedništva i solidarnosti. Također je zahvalio i dosadašnjim ravnateljima vlč. Nikoli Lovriću i dr. Zdenku Spajiću za trud i veliki angažman oko "Međupomoći" i svećeničkog doma. Kronološki tijekom i razloge nemogućnosti početka gradnje svećeničkog doma iznio je vlč. Fabijan Stanušić, kazavši da su potrebna sredstva prema planu prikupljena i da se nada skorom pravnom razrješenju svega onoga što je priječilo početak gradnje. Ekonom Nadbiskupije preč. Luka Kesedžić informirao je svećenike o novoj svećeničkoj grobnici koja ima 43 grobna mjesta, te zamolio svećenike za bolju komunikaciju i veće strpljenje vezano za donacije iz "Kirche in Not" te pozvao kolege da preuzimaju tiskane knjige namijenjene župama. O Katoličkom tjedniku informirao je direktor vlč. Miroslav Čavar. Statistički podaci koji govore o pretplati na KT nisu zadovoljavajući. Od 81.661 vjernika u dijecezanskim župama Tjednik prima 1022. Direktor Čavar je zahvalio svima na podršci KT, te zamolio za bolju suradnju na način da župnici preporuču Tjednik u svojim župama, te da šalju vijesti i informacije sa svojih žu-

PRILOZI

PRILOZI

pa, jer je KT projekt Nadbiskupije, te je potrebno u njemu sudjelovati.

U završnoj riječi kardinal Puljić je informirao svećenike o planu kupnje zgrade za Nadbiskupiju u kojoj bi bila nadbiskupska rezidencija. Pozvao je svećenike na veću crkvenost i zajedništvo, te korektan odnos prema župi i

župniku koji dolazi prilikom primopredaje župe. Susret je završen zajedničkim objedom i prilikom za susrete i razgovore.

Marko Zubak
Kancelar

Izješće o primopredaji i evidenciji prikupljenih sredstava za izgradnju svećeničkog doma 2008.

Datum: 17. 09. 2008.
Broj: 1087/08

U sklopu primopredaje Nadbiskupijske kancelarije, 25. srpnja ove godine, između dosadašnjeg kancelara dr. Zdenka Spajića i mene, izvršena je i primopredaja evidencije o prikupljenim sredstvima za izgradnju Svećeničkog doma u Sarajevu. Sukladno odredbama čl. 3 Pravilnika o sudjelovanju svećenika u sufinanciranju Svećeničkog doma (v. Vrhbosna 4/2006, str. 361), dužnost kancelara i vicekancelara je voditi evidenciju o obvezama i sudjelovanju svećenika te sredstva primljena u Kancelariji polagati na bankovni račun otvoren u tu svrhu.

Kancelar dr. Zdenko Spajić i vicekancelar vlč. Predrag Stojčević su do 30. lipnja 2008. godine sva prikupljena sredstva položili na račun Svećeničkog doma kod UPI Banke. Stoga za primopredaju nije bilo gotovinskih sredstava. Primio sam ispis knjige računa za 2007. i 2008. godinu te jedan primjerak uplatnice kao potvrdu o položenim sredstvima. Slijedi zbirni pregled prikupljeni i položenih sredstava:

Godina	KM	EUR	CHF	HRK	AUD
2007.	185.765,00	58.380,00	3.500,00		
2008.	136.692,00	37.000,00		7.500,00	15.500,00
UKUPNO primitak	322.457,00	95.380,00	3.500,00	7.500,00	15.500,00
Polog na banku	322.457,00	95.380,00	3.500,00	7.500,00	15.500,00
STANJE U KASI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Nakon primopredaje uplatili su još: Drago Čumurđić 2035 KM, Zdravko Mandić 270 KM, Župa Breza 270 KM, Josip Vajdner 300 KM, kardinal Vinko Puljić 6.000 EURA i 35.000 KN, Domin Vladić 4.000 \$, Mario Bernadić 200,00 KM, Dr. Anto Šarić 540,00 KM i Ivo Paradžik 850 KM.

Nije uplatilo još 17 župa (Dug od 19.615,00 KM) i 96 pojedinaca duguju 200.432,00 KM. Razlog je možda što radovi nisu još počeli, a možda i visina izdataka. I ovdje bih napomenuo mladomisnicima da su i oni dužni dati svoj doprinos za izgradnju svećeničkog doma, sukladno odredbi čl. 2 § 2: "Novozaređeni svećenici se uključuju u program sufinanciranja Svećeničkog doma danom preuzimanja službe i sudjeluju u njemu do okončanja programa." (Vrhbosna br. 4/2006. str. 360).

Zahvaljujem svima na lijepoj suradnji i nadam se da će izgradnja svećeničkog doma biti izraz našeg jedinstva i zajedništva.

Marko Zubak
kancelar

Izješće o Fondu svećeničke solidarnosti Međupomoć za 2008. god.

PRILOZI

Datum: 17. 09. 2008.
Broj: 1086/2008

Dana 25. srpnja ove godine, u sklopu primopredaje Nadbiskupijske kancelarije, obavljena je i primopredaja službe ravnatelja Fonda svećeničke solidarnosti "Međupomoć" između bivšeg ravnatelja dr. Zdenka Spajića i mene, pred vrhbosanskim nadbiskupom uzoritim kardinalom Vinkom Puljićem. Dr. Spajić je predao kompletnu dokumentaciju Fonda svećeničke solidarnosti "Međupomoć" koja uključuje:

- Evidenciju uplata i isplata:
- Kartoteku s podacima o svakom pojedinom članu "Međupomoći" i njegovim davanjima i dugovanjima (potraživanjima)
- Ugovore o oročenju sredstava:
- Arhivu
- Elektronsku verziju Knjige računa

Nadalje, dr. Spajić je predao sva sredstva prikupljena u ovaj Fond, koja su na taj dan iznosila 153,092,26. KM. Za sredstva na bankovnim računima priloženi su izvodi na dan 17. 07. 2008., a ukupne obveze Fonda do kraja 2008. iznose 23.040,00 KM. Sredstva su oročena do 23. listopada 2009. po kamatnoj stopi od 5,5%. Kamata će biti isplaćena po isteku oročenja.

Ovom prigom želim zahvaliti dr. Zdenku Spajiću, kao i prethodnom ravnatelju vlč. Nikoli Lovriću, koji su ovaj Fond stavili na "stabilne noge". Pa ipak, Statut predviđa mogućnost izmjene pravila: Čl 2 ? 4 kaže da je Vrhbo-

sanski ordinarij mjerodavan odobriti izmjene Pravilnika, kategorizaciju župa i službi .."itd. Ovo spominjem zato što su mi neki svećenici iz inozemstva rekli da se ne vide u ovakvom našem Pravilniku. Ni mi drugi nismo ga baš prostudirali. Predložio bih svima da ga malo proučimo i ukoliko imamo primjedbi pismeno ih dostavimo, te poboljšamo ono što se može poboljšati.

Što se tiče sudjelovanja svećenika u ovom Fondu možemo biti zadovoljni. Samo tri svećenika u dijecezi nisu izmirili svoj dug za "Međupomoć", kao ni mladomisnici. Njima napominjem da prema Pravilniku "Međupomoći" i oni preuzimajući službu sudjeluju u uzdržavanju umirovljenih i bolesnih kolega svećenika. Dakle, u ovoj godini uplaćuju za četiri mjeseca po jedan bod + upisnina. (Pravilnik, čl. 19). 13 svećenika izvan dijeceze nije izmirilo svoje obveze, neki i više godina. Ukupno Fondu "Međupomoći" duguju 13,500 KM.

Umirovljenih ili na liječenju, u dijecezi ili izvan, imamo 16 svećenika, od kojih jedan ne može slaviti sv. Misu i prima za to naknadu od "Međupomoći". Imamo doista solidarnih svećenika koji uplaćuju i više nego što "moraju". O tome nekom drugom zgodom.

*Marko Zubak,
ravnatelj Međupomoći*

Novi Đakon**Vlč. Davor Topić**

Na blagdan sv. Jeronima, 30. rujna ove godine u župnoj crkvi Srca Marijina u Skopaljskoj Gračanici, pomoćni vrhbosanski biskup mons. dr. Pero Sudar za đakona vrhbosanske nadbiskupije zareadio je bogoslova Davora Topića. U Misi ređenja sudjelovalo je 35 svećenika i desetak časnih sestara, te brojni vjernici Uskopaljske doline. U propovijedi je Biskup pozvao ređenika "da mu nikada ne uzmanjka ljubavi prema Bogu i Crkvi, pa mu ništa bitno neće nedostajati".

Vlč. Davor je rođen 06. siječnja 1981. godine u Bugojnu, od oca Joze i majke Marije, rođ. Prskalo. Osnovnu školu je završio u Uskoplju, srednju u Uskoplju i Splitu, teologiju je studirao u Sarajevu, a diplomirao na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu.

Primio je službu lektora i akolite, te primljen među kandidate Vrhbosanske nadbiskupije za đakonat i prezbiterat.

Čestitamo!

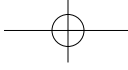
Popis sjemeništara na početku šk. god. 2008/09

I. razred:

Ime i prezime	Župa
1. Ilija Barukčić	Srca Marijina Posavska Mahala
2. Vladimir Bilić	Srca Marijina Skopaljska Gračanica
3. Nikola Grabovac	Srca Marijina Skopaljska Gračanica
4. Mario Jurišić	Presvetog Srca Isusova Pećine
5. Ivan Kvasina	Svete Terezije od dj. Isusa Bistrica
6. Mario Kvasina	Svete Terezija od dj. Isusa Bistrica
7. Dario Martić	Sv. Anto Padovanski Žepče
8. Marin Pavlović	Sv. Ivana Krstitelja Lug Brankovići
9. Josip Pilić	Svete Terezije od dj. Isusa Bistrica
10. Mato Topić	Presv. Srca Isusova Prozor

II. razred:

1. Jozef Bijelić	Sv. Mihovil Kopanice
2. Ivan Bilić	Srca Marijina Skopaljska Gračanica
3. Slaven Boban	Sv. Ivan Mostar
4. Ivan Duspara	Mostar
5. Marijan Jozić	Ime Marijino Oštra Luka - Bok
6. Ante Jurić	Srca Isusova Prozor
7. Ivica Kolakušić	Sv. Ivan Krstitelj Uzdol
8. Marin Krešić	Mostar
9. Bernard Lauc	Srca Isusova Studenci- MO
10. Alen Lukačević	Sv. Mihovil kopanice

11. Valentini Pandža
12. Robert Pejanović
13. Marko Perić
14. Josip Prskalo
15. Jakov Sušilović
16. Niko Tunjić
17. Ante Vrhovac
18. Josip Zeko
19. Marko Župarić

Sv. Ivan Mostar
Sv. Ante Vukanovići
Uznesenja BDM Uskoplje
Glamoč - BL
Sv. Terezija Bistrica
Sv. Ante Vukanovići
Uzašašća Gospodinova N. Travnik
Glamoč - BL
Sv. Mihovil - Kopanice

III. razred:

1. Dejan Budimir
2. Kristijan Divović
3. Ivan Dominković
4. Branimir Grubeša
5. Ivan Ivančević
6. Boris Jorgić
7. Zvonimir Jurišić
8. Ilija Petković
9. Marko Slišković
10. Josip Šunjić
11. Ljubo Zadrić
12. Ivan Zelenika
13. Anto Zubak

Drvar BL
Sv. Mihovil Ovčarevo
Sv. Vid Vidovice
Srca Isusova Prozor
Srca Isusova Prozor
Drvar - BL
Srca Isusova Pećine
Srca Isusova Studenci - MO
Sv. Ivan Krstitelj L. Brankovići
Ime Marijino Gromiljak
Srca Isusova Prozor
Srca Isusova Prozor
Sv. Petra i Pavla Kulina

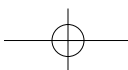
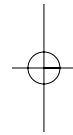
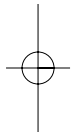
IV. razred:

1. Tihomir Bešker
2. Stjepan Didak
3. Darko Jurić
4. Vedran Lešić
5. Željko Matijević
6. Ivan Puljić
7. David Soldo
8. Mario Subašić
9. Josip Topić
10. Ljubo Zelenika

Srca Isusova Prozor
Sv. Josipa Radnika Turbe
Srca Isusova Prozor
Presveto Trojstvo N. Travnik
Sv. Ane Radunice
Rođenja BDM Brestovsko
Srca Marijina Skopaljska Gračanica
Uznesenja BDM Uskoplje
Srca Marijina Skopaljska Gračanica
Srca Isusova Prozor

Mladen Kalfić, prefekt

PRILOZI

Bogoslovi 2008./2009.

PRILOZI

Ime	Prezime	Bisk.	Župa	Tečaj	Rodendan
1. Branimir	Birčić	VB	Zavidovići	I.	19. 10. 1989.
2. Nikola	Galić	VB	Gromiljak	I.	01. 07. 1989.
3. Bojan	Ivešić	VB	Zavidovići	I.	17. 03. 1990.
4. Oliver	Jerković	VB	Rostovo	I.	04. 05. 1988.
5. Gabrijel	Jukić	VB	Žepče	I.	25. 09. 1974.
6. Tomislav	Kljajić	BG	Sv. Josip Radnik - Beograd	I.	30. 10. 1988.
7. Andrej	Lukanović	VB	Lukavac	I.	27. 08. 1989.
8. Mladen	Matić	BL	Drvar	I.	26. 02. 1990.
9. Kristijan	Perović	VB	Uzašašće Gosp. – N. Travnik	I.	16. 04. 1979.
10. Marko	Škraba	VB	Bistrica kod Uskoplja	I.	22. 11. 1989.
11. Vlado	Vrebac	VB	Stup	I.	12. 08. 1989.
12. Anto	Barešić	BL	Presnače	II.	30. 04. 1966.
13. Ivan	Bijakšić	MO-DU	Marija Majka Crkve –Mostar	II.	20. 02. 1989.
14. Ivan	Butum	VB	Uzašašće Gosp. – N. Travnik	II.	21. 06. 1988.
15. Ante	Čarapina	MO-DU	Rudnik–Orlac – Mostar	II.	19. 02. 1987.
16. Predrag	Ivandić	BL	Ljubija	II.	17. 10. 1988.
17. Marko	Jukić	VB	Lug – Brankovići	II.	09. 02. 1989.
18. Branko	Jurić	VB	Prozor	II.	08. 10. 1988.
19. Dražen	Livajušić	VB	Gornji Vakuf – Uskoplje	II.	14. 10. 1988.
20. Boris	Ljevak	BL	Drvar	II.	10. 10. 1988.
21. Marin	Marić	VB	Otinovci – Kupres	II.	29. 08. 1987.
22. Stjepan	Mostarac	VB	Kandija	II.	12. 10. 1988.
23. Ivan	Paponja	VB	Prozor	II.	11. 08. 1988.
24. Damir	Pažin	TR-MR	Stolac	II.	28. 11. 1987.
25. Zlatko	Stojanov	STRUM	Sv. Ilija Prorok	II.	20. 03. 1986.
26. Boris	Šošić	VB	Pećine	II.	01. 01. 1989.
27. Damir	Vrbešić	VB	Kuševac – Đakovo	II.	07. 01. 1985.
28. Miodrag	Brkan	VB	Presv. Trojstvo – N. Travnik	III.	29. 10. 1986.
29. Josip	Budimir	VB	Uzašašće Gosp. – N. Travnik	III.	28. 03. 1988.
30. Ivan	Karača	VB	Prozor	III.	06. 01. 1988.
31. Petar	Klarić	VB	Vidovice	III.	08. 02. 1987.
32. Zlatko	Matić	BL	Drvar	III.	07. 12. 1987.
33. Ante	Vidović	BL	Vidoši	III.	17. 09. 1984.
34. Josip	Ivkić	VB	Vidovice	IV.	20. 11. 1986.
35. Siniša	Jozić	VB	Oštra Luka – Bok	IV.	03. 03. 1986.
36. Dalibor	Juranović	VB	Lovnica	IV.	29. 05. 1987.
37. Ivica	Kustura	VB	Skopaljska Gračanica	IV.	08. 02. 1986.
38. Ilija	Marković	VB	Oštra Luka – Bok	IV.	22. 11. 1986.
39. Ivan	Rako	VB	Uzašašće Gosp. – N. Travnik	IV.	26. 12. 1987.
40. Damjan	Soldo	VB	Skopaljska Gračanica	IV.	27. 03. 1986.
41. Tomislav	Soldo	VB	Skopaljska Gračanica	IV.	08. 12. 1985.
42. Mario	Lakić	VB	Sv. Josip – Zenica	V.	16. 08. 1962.
43. Želimir	Tomašević	VB	Vidovice	V.	13. 03. 1985.

Dr. Darko Tomašević
vicerektor

+ Vlč. Stjepan Džalto (1931.-2008.)

Svećenik, pisac pjesnik, graditelj i pripovjedač

IN MEMORIAM

U srijedu, 24. rujna ove godine u bolnici Koševo u Sarajevu, preminuo je istaknuti svećenik Vrhbosanske nadbiskupije, dokazani pisac i pjesnik, poznati pučki pripovjedač u 77 godini života i 48 godini svećeništva.

Rođen je 21. listopada 1931. u Voljicu - župa Uskoplje, od roditelja Stjepana i Ruže, rođ. Šandor. Srednju školu pohađao je u Rijeci i Zagrebu, a bogoslovske studije u akovu, gdje je i zaređen za Vrhbosansku nadbiskupiju 29. lipnja. 1959. Prvim dekretom Vrhbosanskog ordinarija imenovan je župnikom u Rostovu, gdje ostaje do 1965. kada je imenovan župnikom u Brusnici. Od 3. rujna 1970. do 23. rujna 1975. je župnik u Obrima, nakon čega je imenovan župnikom u Modriči u kojoj ostaje do 1979. kada je imenovan župnikom na Uzdolu. Tu ostaje sedam godina, a od 1986. je župnik u Glavicama.

U srpnju 1993. god. radi ratnih događanja iz Glavica prelazi u Bugojno kod otaca franjevac. U proljeće 1994. god. mu vlasti dopuštaju izlazak te odlazi u Zagreb. Često je kod dominikanaca, a 2007. se vraća u Bosnu. Jedno je vrijeme pomagao vlč. Juri Gavranicu u župi Skopaljska Gračanica.

Sprovodne obrede u rodnom Voljicu, 26. rujna predvodio je uzoriti kardinal Vinko Puljić, nadbiskup vrhbosanski u zajedništvu s 80 svećenika i bogoslova, te velikog broja časnih sestara i puka uskopaljske doline. U svojoj homiliji kardinal Puljić je evocirao uspomene na pok. Stjepana iz bogoslovskih dana, te istaknuo njegovu vedrinu i duh kojim je ljude osvajao i za Krista pridobivao. "Volio je svoj rodni kraj i svoju Bosnu, što pokazuje i posljednja želja da u njemu bude pokopan", primijetio je Kardinal, poručivši svima da po uzoru na pok. Stjepana ne odriču se svoga rodnog kraja i zavičaja.

U ime svećenika Vrhbosanske nadbiskupije od pok. Džalte oprostio se generalni vikar mr. Luka Tunjić, kazavši kako je svima poznato da se pokojni Stjepan, uz pastoral bavio i spisateljskim radom. U svojim djelima, čiji su likovi ovi obični ljudi i vjernici tražio je i nalazio motive svoga pastoralnog djelovanja. "Uvjeren sam da je upravo u njima prepoznao Krista, napuštenog i raspetog, ali i Uskrslog", istaknuo je mr. Tunjić i dodao kako je osvajao svojom jednostav-

vnošću, toplinom, rijetkim osjećajem za humor i ljubavlju na poseban način prema običnom svijetu u Rostovu, Obrima, Uzdolu..., ali s jednakom lakoćom je komunicirao s intelektualcima, a posebno književnicima. Iz toga se iščitava širina njegova duha", kazao je između ostaloga vikar Tunjić. Pokojni Stjepan je bio član društva hrvatskih književnika Herceg Bosne i hrvatskih književnika Zagreba. Uz spisateljski rad i redoviti pastoral, skoro u svakoj župi u kojoj je djelovao napravio je crkvu ili župnu kuću.

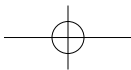
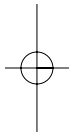
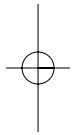
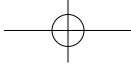
Nad grobom pok. svećenika Džalte u ime društva hrvatskih književnika Herceg Bosne oprostio se prof. dr. Antun Lučić, predsjednik. Nazvavši ga "pouzdanikom ikavskoga jezika", podsjetio je da je upoznao Stjepan Džalto i svjetlo i tamu. "Osjećao je polje i planine kao što je Vice Vukov osjećao more i kamen", usporedio je Uskopaljsko polje sa Duvanjskim na kojemu je okrunjen kralj Tomislav.

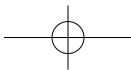
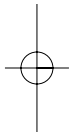
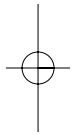
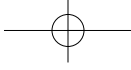
"Humor mu je bio sredstvo za rad", rekao je Lučić, s njim je prijateljevao i druge pozivao da budu u smijehu i dodao: "Ako hrvatska književnost pripada junačkoj književnosti, ona je s imenom Stjepana Džalte ne samo to, nego i duhovitost", kazavši kako će ostati "zastupnik svih nas", "čuvar dobrote uskopaljske riči", "hrvatski domoljub", do u svaku svoju djelatnost. "Ostao je dosljedan, otišao je pjesnik zavičaja, nedostajat će kao što zraka nekad nedostaje", jer sličan je Maruliću i Držiću, kazao je Lučić. Voljele su ga i poštivale uskopaljske župe i kad su bile Mise na groblju i s proljeća i s jeseni. Naš je pouzdanik pera, misli, dosjetljivosti, za dugoročnu zahvalu. "U ikavici je nalazio kalambure kao i Shakespeare u Hamletu, zapravo se i jest Hamletovski borio protiv ondašnjih vlasti i svih koji ne štite i ne potiču na dobro hrvatskoga čovjeka, a ovo groblje Voljičko smrt nikada neće uzeti pod svoje", rekao je predsjednik Lučić.

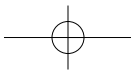
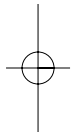
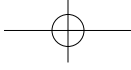
Hrvatski književnik i svećenik s narodom je prošao dramu Domovinskog rata. Održao niz predavanja u domovini, Njemačkoj, Australiji, Peruu. Objavio je 26 knjiga, sedam romana, 15 zbirki pripovjedaka, igrokaze i komedije.

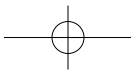
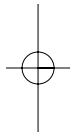
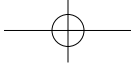
Neka mu Gospodin podari vječnu radost i mir.

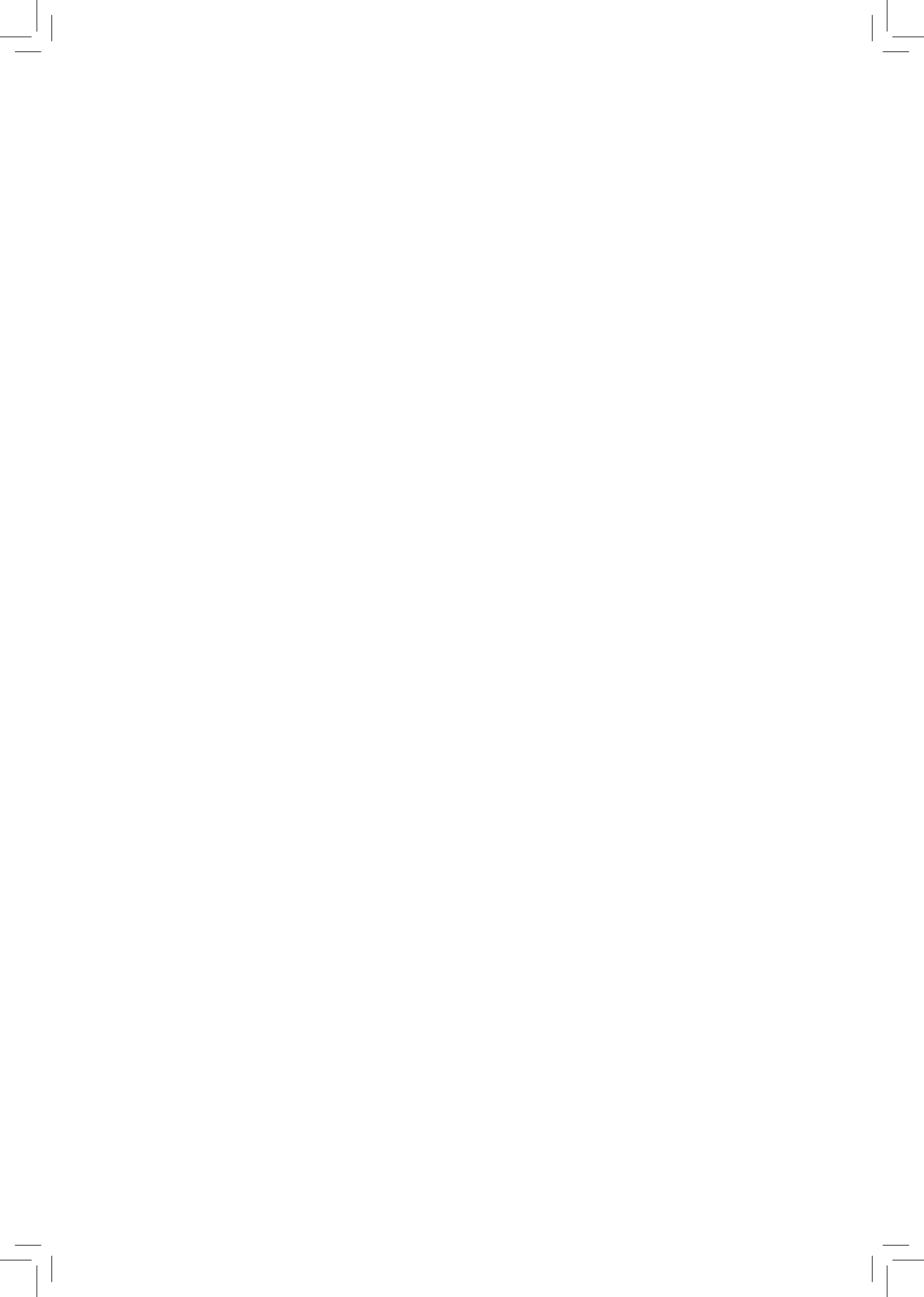
Luka Tunjić
generalni vikar

IN CORDE JESU

1244